Güneş Dünya
6
26 haziran 1980
25 lira

13 haziran 1980

İNCİRALTI

KATLİAM

•3 İLERİCİ GENÇ 8 YIL HAPSE MAHKUM EDİLDİ

1979 Ekim'inden bu yana Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığınca tutuklu bulunan İGD Siirt Şube Başkanı Adnan Can ve yönetim kurulu üyeleri Zekeriya Çığır ile Feramuz Ba, 8'er yıl hapis cezasına mahkum edildi. Savcı İGD'nin gizli bir örgüt olduğunu öne sürdü ve antidemokratik olduğu gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi'nde iptali için dava açılan TCK'nun 141 ve 142'nci maddelerinden cezalandırılmalarını istedi. Duruşmada sanık avukatlarının konuşturulmadığı belirtildi ve verilen mahkumiyet kararına karşılık Askeri Yargıtay'da dava açıldı.

•TELRA'DAN 15 PROFİLO'DAN 17 İŞÇİ GÖZALTINA ALINDI

Sıkıyönetim görevlisi bir çavuşun kaza sonucu kendi kendini yaralaması gerekçe gösterilerek Telra ve Profilo işyerlerindeki grev barakalarına baskın yapıldı. Aramada hiçbir suç unsuru bulunamamasına karşın Telra'dan 15, Profilo'dan 17 işçi gözaltına alındı. Maden-İş üyesi işçiler daha sonra Sıkıyönetimce tutuklandı.

•PETKİM-İŞ MERKEZ YÖNETİCİLERİ GÖZALTINDA TUTULDU

Ankara'da İzmir Caddesine pankart asıldığını gerekçe gösteren polisler DİSK'e bağlı Petkim-İş Sendikası Genel Merkezi'ni bastılar ve sendika Genel Başkanı Mustafa Karadayı, Genel Sekreter Yardımcısı Faik Güleçyüz ile muhasebeci Nurcan Koç'u gözaltına aldılar. Polisler, Karadayı'nın sendika sorumlusu olduğu için, Güleçyüz'ün ise masasında Güneşli Dünya çıktığı için gözaltına alındığını muhasebecinin ise pankart asanlardan birine benzetildiğini söylediler.

2.5 saat süren arama sırasında sendika binasındaki fotoğraflar, Talip Öztürk'ün anısına yapılan takvim ve çeşitli sendikal yayınlara el koyuldu.

•DİSK 13. BÖLGE BİNASI BASILDI

DİSK'in İstanbul Şişli semtindeki 13. Bölge Temsilciliği binasının kapısı kırılarak arandı ve karakola giderek olayı bildiren İbrahim Merhaba isimli temsilcilik görevlisi gözaltına alındı. Arama sırasında bir teyp, kasetler ve 1 Mayıs pullarının alındığı belirtildi. Polisler, "ihbar vardı, sıkıyönetim emri ile arama yaptık" dediler.

•VAKKO GREV BARAKASINDA ARAMA YAPILDI

Tekstil Sendikasının yetkili olduğu Vakko işyerindeki grev barakasını basan kolluk kuvvetleri arama yaptılar. Arama sırasında, grev gözcüsü önlüklerinin yırtıldığı, grevci kadınlara hakaret edildiği belirtildi. Kolluk kuvvetleri barakada bulunan tüm yazıları, grev tahtasını söktüler, teyp kasetlerini kırdılar.

Bu arada Vakko işçileri aramanın yapıldığı gün fabrikadan mal çıkartmaya çalışan iki kişiyi yakaladılar.

•FAŞİSTLERE ÖZENENLER, BİR İŞÇİYE SALDIRDI

Maocu bozması Halkın Kurtuluşu takımından bir grup İzmir'de Ege Endüstri işyeri temsilcisi Maden-İş üyesi Suat İçsel'e evinin önünde saldırdılar. 15 kişilik saldırgan grubuyla boğaz boğaza dövüşmek zorunda kalan Suat İçsel olay yerine biriken halka yaptığı konuşmada, bu grubun işçi düşmanı yüzünü anlattı.

•HİTLER YAKTIĞI KİTAPLARIN ALEVİNDE YANMIŞTIR

Temel Dağıtım İzmit Şubesi'nin 5 Haziran günü faşistlerce yakılması üzerine bir basın toplantısı yapıldı ve "faşistlerin, Hitler gibi kitaptan korktukları, ama tıpkı Hitler gibi yaktıkları kitapların alevinde yanacakları, döktükleri insan kanında boğulacakları" belirtildi. Aralarında CHP, TİP ve TSİP'in de bulunduğu 34 sendika ve kuruluş imzalarını taşıyan basın bildirisinde, şubenin yakılması olayının "faşistlerin kitaba, iyiye ve güzele yönelik saldırılarının bir parçası olduğu" vurgulandı.

•POLİS FAŞİZMİ PROTESTO ETTİRMİYOR.

Bursa Orhangazi'de düzenlenen Faşizmi, hayat pahalılığını ve sendikal haklara saldırıları protesto mitinginde, bazı pankartların polis tarafından toplanmak istenmesi üzerine çıkan olaylarda biri polis 3 kişi yaralandı, 136 kişi de gözaltına alındı. Polisin engelleyici tutumu üzerine patlak veren olaylar sırasında göstericiler Yalova kavşağında barikat kurdular. Gösterinin yaygınlaşması ve olayın daha da büyümesi üzerine Kaymakamlık tüm işyerlerini kapattığını açıkladı.

•İGD KARABÜK BAŞKANI 5 AY SONRA SERBEST BIRAKILDI

19 Ocak günü Çaycuma'da yapılan "Kıyımları ve Faşist Baskıları Protesto Mitingi"nde Enternasyonal Marşı'nı söylediği gerekçesiyle tutuklanan İGD Karabük Şube Başkanı 13 Haziran günü serbest bırakıldı.

15-16 Haziran yurt ölçüsünde kutlandı

15-16 Haziran büyük işçi direnişi 10. yıldönümünde yurtta yığınsal olarak kutlandı.

Gaziantep'te göstericilerle güvenlik kuvvetleri arasında çıkan çatışma bir saat sürdü. Bir kişi ağır yaralandı. 36 kişi gözaltına alındı.

Ankara Kızılay'da yapılan gösterilerde, bulvar ozalit afişlerle donatıldı, TPAO, SSK, DİE, TEK ve Bakanlıklarda "Birlik-Dayanışma ve TİP" imzalı bildiriler dağıtıldı. "Birlik-Dayanışma" imzalı "Yaşasın 15-16 Haziran Direnişimiz" yazan iki pankartla Atatürk Bulvarı kesildi ve çevreye binlerce pul atıldı. Pul attığı gerekçesiyle bir sağlık memurunun gözaltına alındığı gösterileri binlerce Ankaralı ilgiyle izledi. Samsun Yolu da "Yaşasın 15-16 Haziran Direnişimiz", "UDC'de Birleş" pankartlarıyla 45 dakika trafiğe kapatıldı. Atatürk Orman Çiftliği-Yenişehir hattı trenine fabrika çıkış saatinde, "15-16 Haziranı Yaşatacağız" yazılı pankart asan ilerici gençler, trende konuşmalar yaptı, pul attılar. MTA çalışanları da silah elde bekleyen sıkıyönetim görevlilerine rağmen, 15-16 Haziran Marşını söylediler, sloganlar attılar, pullar fırlattılar. Üzerine gelen jandarmaya MTA'lılar arkadaşlarını vermediler.

İstanbul Bakırköy'de de 15-16 Hziran gösterilerle anıldı.

İzmir Karşıyaka'da da gösteri yapıldı, Gümüşpala semtinde "Yaşasın 15-16 Haziran Direnişi İlerici Gençler" yazılı bir pankart asıldı. İzmir Tıp Fakültesinde de bir forum düzenlendi.

Torbalı'da 15 Haziran gecesi köylülerin de katıldığı meşaleli gösteride, "İnciraltı'nın hesabı sorulacak", "Faşizme geçit yok" belgileri atıldı.

Muğla Yatağan'da TİP, Enerji-İş, Dev Maden-Sen üyeleri ve ilerici gençlerin katıldığı 15 Haziran'da yapılan yürüyüş ve Mitingin akşamında TİP bir gece düzenledi.

Tarsus'ta 200'e yakın hükümlü ve tutuklu, pahalılığı ve işsizliği protesto ve 15-16 Haziran eylemlerini desteklemek amacıyla açlık grevi yaptılar.

Eskişehir'de grevdeki Maden-İş üyesi Arçelik işçilerine ilericilerin yaptığı ziyarette 15-16 Haziran'la ilgili konuşmalar yapıldı, halay çekilip, türkü ve marşlar söylendi.

Manisa'da Çukurova Kimya Endüstrisi'nde grevdeki işçilerin 15-16 Haziran nedeniyle yapacakları toplantıyı valilik yasaklayınca, ilerici genç, kadın ve öğretmenlerin ve İzmir'den gelen Maden-İş'li işçilerin grev ziyareti yığınsal bir kutlamaya dönüştü.

•KEYFİ BASKINLAR DEVAM EDİYOR

17 Haziran günü Ankara'da Zafer Çarşısında bulunan kitapevlerinde arama yapan sıkıyönetim görevlileri, toplama kararı olmamasına karşın aralarında Güneşli Dünya'nın da bulunduğu çok sayıda dergi ve kitaba el koydular. Dükkanlarında arama yapılan ve kitaplarına el konulan 4 kitapevi sahibi hiç bir gerekçe gösterilmeden gözaltına alındı.

•PAMUK İŞÇİLERİ DİRENDİ VE KAZANDI

10 Haziran'dan bu yana direnen Büyük Çiğli, Küçük Çiğli Balatçık semtlerinin pamuk işçileri, direnişlerini başarıyla bitirdiler . .

Yıllardır ezilen horlanan yüzlerce emekçi örgütlendi ve savaşarak kazanımlar elde etti.

Direnişten önce, gün doğumundan gün batımına dek çalışan ve ancak yüzelli lira alan tarım emekçileri, direniş sonucunda 8 saatlik iş günü, 300 lira gündelik hakkını söke söke aldılar.

Bunların dışında pamuk tarlasında devamlı soğuk su bulundurulması, ayrıca işe gidiş-dönüşlerde traktörlere, daha az sayıda insan bindirilmesi de elde edilen haklar arasında yer alıyor.

•BURSA'DA GREVLER YAYGINLAŞIYOR

Maden-İş Sendikası 13. Bölge Temsilcisi Özcan Pekşen, 2 bin işçi adına OYAK-RENAULT işyerinde sürdürülen toplu sözleşme görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçlandığını, Temmuz ayının ilk haftası içinde grevin başlayabileceğini belirtti.

Öte yandan, DİSK'e bağlı Tekstil Sendikası Bursa Şubesi Başkanı Günay Onayman da 2040 işçinin çalıştığı üç işyeri ile ilgili sözleşme görüşmelerinin Tekstil İşverenleri Sendikası ile yürütüleceğine işaret etti ve anlaşmazlığın kaçınılmaz olduğunu vurguladı. Onayman, Bursa bölgesinde 2456 işçinin üç işyerinde grev sürdürdüğünü hatırlatarak, sözleşme görüşmeleri başlayan diğer üç işyerinde de grevlerin başlaması halinde bu bölgedeki yetkili oldukları tüm fabrikaların grevde olacağını bildirdi.

•AVUKATLAR, EYLEME HAZIRLANIYOR

Avukatların kendilerine ve barolara yapılan baskı ve saldırıları protesto etmek amacıyla Türkiye çapında direnişe geçecekleri gerekirse mahkemelere girmeyecekleri bildiriliyor. Bu amaçla, Türkiye Barolar Birliği 28 Haziran günü Ankara'da Genel Kurulu'nu topluyor

•TİP SAKARYA LOKALİNİ POLİSLER TAHRİP ETTİ

TİP Başkanlık Kurulu üyesi Can Açıkgöz, TİP Sakarya lokalinin başta emniyet müdürü ve bir grup polis tarafından basıldığını ve tahrip edildiğini açıkladı. Açıkgöz, TİP Sakarya İl Başkanı Adem Gürdoğan'ın Emniyet Müdürü'nün saldırısına uğradığını ve daha sonra gözaltına alındığını, partinin birçok evrakına elkoyulduğunu bildirdi.

•CHP BEYOĞLU İLÇE BAŞKANI ÖLDÜRÜLDÜ

CHP İstanbul Beyoğlu İlçe Başkanı ve İstanbul Belediyesi Başkan Yardımcısı Bülent Demir, faşist canilerin açtığı ateş sonucu yaşamını yitirdi. Kasımpaşa'da silahlı bir saldırıya uğrayan CHP Beyoğlu ilçe başkanının yanında bulunan 3 kişi de yaralandı.

•KÖYLÜLER ÇAY-KUR'U İŞGAL ETTİ

Çay-Kur un "Kontenjan" uygulaması sonucu Mayıs ayı çay ürününün ancak üçte birinin satılabilmesi üzerine Çay üreticileri Rize'nin Fındıklı ve Pazar ilçelerinde iki fabrikayı işgal ettiler. 2 Haziran günü Fındıklı ilçe merkezinde toplanan üreticiler, fabrikaya girerek üretimi durdurdular. Fabrikaların işgali üzerine gelen Rize Valisi "Kontenjan" uygulamasının kaldırılacağına ilişkin kesin söz verdi. "Kontenjan uygulaması sona erince köylüler işgale son verdiler. Artvin'in Kemalpaşa ilçesinde de çay üreticileri Çay-Kur'u protesto ederek ilçe merkezinden fabrikaya kadar bir yürüyüş düzenlediler. Fabrika'da çalışan işçiler de üreticileri destekleyerek işi yavaşlattılar. Üreticilerin eylemi Kontenjan uygulamasının kaldırılması üzerine son buldu

•DUISBURG İŞÇİ DERNEĞİNİN 2. GENEL KURULU YAPILDI

Duisburg şehrindeki Türkiye'li işçilerin demokratik yığın örgütü, FİDEF üyesi Duisburg İşçi Derneği'nin 2. Olağan genel kurulu "Türkiye'deki demokratik güçlerle dayanışmayı yükselt, 141., 142'ye hayır" belgileriyle yapıldı.

Genel Kurul'da FİDEF Genel Başkanı tarafından Türkiye'nin içinde bulunduğu durum, NATO'cu, Amerikancı Demirel iktidarının halkımıza dayattığı kölelik anlaşmalarıyla ilgili seminer yapıldı.

Faşist Türkeş Kocaeli'den apar topar kaçtı

"Gönül Seferberliği" adı altında yurt ölçüsünde kışkırtma gezilerini sürdüren faşist MHP'nin Genel Başkanı Türkeş, Kocaeli'nde çevre illerden getirdiği 600 kişilik bir toplulukla 15 dakika süren bir miting yapabildi. Demokrasi güçlerinin Türkeş'in Kocaeli'nde miting yapacağını açıklamasıyla birlikte başlattıkları kampanya hedefine ulaştı. Bu kampanya çerçevesinde Birlik Dayanışma, TİP ve TSİP'in ortaklaşa çıkardıkları *"Faşist Türkeş'e İzmit'te Yer Yok"* bildirisi Kocaeli ve ilçelerinde yoğun bir biçimde dağıtıldı.

Gölcük Kavaklı mahallesinde bildiri dağıtan faşistleri halk kovaladı. Bunun üzerine faşistler yakalarını ancak halkın üzerine ateş açarak kurtarabildiler. Olay yerine gelen güvenlik kuvvetleri ateş açanları değil, toplantı ve gösteri yürüyüşleri yasasına muhalefetten saldırıya uğrayanlardan 53 kişiyi gözaltına aldı. Tütünçiftlik'te *"Grevci İşçiler"* imzasıyla *"Faşist Türkeş'e İzmit'te yer yok"* pankartı asıldı. Derince'de bildiri dağıtan faşistleri halk kovaladı, sığındıkları halıcı dükkanında sıkıştırdılar. Türkeş'in geleceği gün Ankara-İstanbul yolunda ateşler yakıldı. MHP'nin mitinge çağrı yapan megafonlu arabası Kocaeli halkınca taşlanarak tahrip edildi, asılan afişler indirildi. Türkeş işçi kenti Kocaeli'ne geldiğine geleceğine pişman oldu.

•GÖZALTINDAKİ ÖĞRETMENDEN HABER ALINAMIYOR

Diyarbakır'da 2 hafta önce evinden götürülerek gözaltına alınan ilerici öğretmen Salih Şimşek'in durumu hakkında bilgi alınamıyor. Yakınları Salih Şimşek'in Diyarbakır Sıkıyönetim kuvvetleri tarafından gözaltına alındığını arama sırasında evinde hiçbir suç unsurunun çıkmadığını, buna karşın 2 haftadır gözaltında tutulduğunu, sağlığından endişe ettiklerini belirtiyorlar.

•GREVCİ ÇOCUKLARI SÜNNET ETTİRİLDİ

İzmir'de ilerici kadınlar ve TİP Kadın Seksiyonu grevde bulunan Maden-İş üyesi İMESCO işçilerinin 4 çocuğunu, Kemalpaşa'nın Kavaklı köyünde düzenlenen bir törenle sünnet ettirdiler.

Öğretmenlerin, işçilerin, köylülerin, ilerici kadınların, ilerici gençlerin, TİP'lilerin, DİSK'e ve Türk-İş'e bağlı sendikaların, teknik elemanların, odaların ve grevci işçilerin katıldığı ve yaklaşık 1000 kişinin bulunduğu sünnet düğününe jandarmalar sık sık gelerek türkü ve marş söylenmemesi için baskı yaptılar.

Halayların çekildiği, koronun türkü ve marşlar söylediği düğünde grevci işçilere yardım amacıyla piyango düzenlendi. Piyangodan toplanan 5 bin liranın üzerindeki para, işverenin lokavt uyguladığı İMESCO işçilerine verildi.

Öte yandan Maden-İş Sendikası 3. Bölge Temsilciliğinin ise 5 Temmuz günü Fuar Lunapark Gazinosunda işçilerin çocuklarını sünnet ettirmek için hazırlıklara başladığı bildirildi.

•KREŞ İSTEYEN KADIN EMEKÇİLER SÜRÜLÜYOR

Haberleşme işkolunun demokratik örgütü Haber-Der'in Genel Başkanı Abidin Sökmen, haberleşme emekçileri üzerindeki baskıları dile getirdiği açıklamasında İstanbul ve İzmir'de kreş isteyen memurelerin işyerlerinin değiştirildiğini belirtti. İzmir'de aylardır açılmayan bir kreşin bir an önce faaliyete geçmesini isteyen ve bu amaçla çocuklarıyla birlikte işyerine gelen yüzlerce kadından 4'ünün sürgün edildiğini, Bandırma'da da bir üyelerinin Gökçeadaya sürgün edilerek istifaya zorlandığını açıklayan Sökmen, PTT işvereninin toplu sözleşme kapsamı içinde bulunan emekçilere bu hakkı tanımamak için her türlü yola başvurduğunu söyledi.

Öte yandan, İzmer'de Yapı İşleri 3. Bölge Müdürlüğü'nde çalışan işçiler de kreş sorununun biran önce çözümlenmesi için çocuklarıyla birlikte işyerine geldiler

•FAŞİSTLER FRANSA'DA BİRCAN ALDI

Fransa'nın Sochaux kentinde Peugeot otomobil fabrikalarında çalışan, CGT üyesi ve Türkiyeli İşçiler Dostluk Derneği Sekreteri Mehmet Yavuz, işyerinin bahçesinde faşist Yusuf Tepeli tarafından yüreğine saplanan bıçakla katledildi. Faşistlerin Fransa'daki bu ilk cinayeti Fransız kamuoyunda büyük bir tepki yarattı.

CGT bölge sendikalar birliği yaptığı açıklamada Türkiyeli faşistlerin Haziran başlarında İsviçre'nin Bale kentinde gizli bir toplantı yaptıklarını, Fransa ve Avrupa'da Türkiyeli ilericileri öldürme kararı aldıklarını" belirtiyor. CGT Konfederasyon Genel Merkezi bir bildiriyle faşistleri hükümetin, polisin ve patronların bu cani faşistleri koruduğunu belirterek, tüm faşist örgütlerin kapatılmasını ve göçmen işçilerin can güvenliğinin sağlanmasını istedi ve olayı şiddetle protesto etti.

Mehmet Yavuz'un 14 Haziran'da yapılan cenazesine FKP ve CGT de dahil, bölgedeki tüm ilerici örgütler katıldı. Olay nedeniyle FKP, Türkiye'deki faşist saldırılar ve demokratik güçler üzerindeki baskıları sergileyen büyük bir toplantı düzenledi

EYLEM BİRLİĞİ FABRİKALAR ARASINDA DA GELİŞİYOR

İstanbul'da Eyüp, Alibeyköy ve Kağıthane bölgesinde kurulu DİSK ve Türk-İş e bağlı sendikaların yetkili olduğu 27 fabrikanın işçi temsilcileri yaptıkları ortak toplantı sonucunda "Bizler, gerek politik alanda ilericilerin eylem ve cephe birliğini, gerekse sendikal alandaki tekellere karşı ortak savaşım cephesini destekliyoruz" denildi. DİSK'e bağlı Maden-İş, Tekstil-Petkim-İş, Gıda İş ile Türk-İş'e bağlı Petrol-İş ve Teksif sendikalarının yetkili olduğu işyerlerinin temsilcilerinin ortak deklarasyonunda daha sonra şu görüşlere yerverildi: "Ortak savaşım cephesinin oluşturulmasında tabanda üzerimize düşen görevi yapacağız. Bizler, Maden-İş, Tekstil ve Cam işçilerinin bizim için de direndiklerini biliyor, kavganız kavgamızdır diyoruz. Gerekli maddi ve manevi dayanışmamızla yanıbaşınızda omuz omuza, kol kolayız "

•SİİRT'TE ÇIRAKLARIN DİRENİŞİ BAŞARIYA ULAŞTI

Siirt'te 6 kahvehane ve çayhanede çalışan çıraklar iki gün sürdürdükleri direniş sonunda ücretlerde yüzde 60 ile 75 arasında zam sağladılar. Çırak-Der sorumlusu "direnişin örgütlü güç ve dayanışma ile başarıya ulaştığını" söyledi.

Saldırı Üsleri Kaldırsın, Ege Barış Denizi Olsun !..

Lefkoşe'de AKEL'in düzenlediği bir mitingde konuşan AKEL Genel Sekreteri Papayoannu adadaki İngiliz üslerinin kaldırılmasını istemiş, Kıbrıs'ın toplumsal ilerleme savaşımında, Yunanistan halkının, Türkiye'deki ilerici güçlerin, bloklardışı ülkelerin, SSCB başta olmak üzere sosyalist ülkelerin destek ve dayanışmasına sahip olduklarını belirtmiştir. "Rumlar ve Türkler yeniden uyum ve kardeşlik içinde yaşamaya başlayacaktır" *diyen Papayoannu'nun konuşması sık sık* "Tek düşmanımız emperyalizmdir", "NATO-CIA Komplosuna Hayır", "İngiliz Üsleri Dışarı" *sloganlarıyla kesilmiştir.*

Bir süre önce de aralarında TİP, YKP ve AKEL'in de bulunduğu Türkiye Yunanistan ve Kıbrıs'ın sekiz politik partisi yayınladıkları ortak bir çağrıda, Ege denizinin bir barış bölgesine dönüştürülmesini istediler.

•MHP'Lİ İLÇE BAŞKANI TUTUKLANDI

MHP Develi İlçe Başkanı Kazım Karasu tutuklandı. Develi Cumhuriyet Savcılığının yaptığı açıklamada, Kazım Karasu'nun başka illerden gelen MHP ve ÜYD'li militanları evinde sakladığı ve onlara silah temin ettiği belirtildi.

•EKMEĞİN PAHALILANMASI PROTESTO EDİLDİ

Ankara'da ekmek fiyatının 15 liraya çıkarılmasına tepki gösteren İlker Mahallesi kadınları Dikmen Postahanesi önünde uzun kuyruklar oluştururak Hükümet ve devlet yetkililerine protesto mektupları ve telgrafları gönderdiler. Kadınlar mesajlarında, "Ekmeğe para yetiştiremediklerini, artık evde ekmek yapmaya başladıklarını" da dile getirdiler.

•TARİŞ ÜZÜM İŞÇİLERİ GREV YERİNE GELEN AYDINLIK'ÇILARI KOVDU

45 gündür grevde bulunan Tariş Üzüm işçileri grev yerini ziyarete geldiklerini söyleyen maocuları kovdu.

Tariş direnişi sırasında, üzüm işletmelerinde Aydınlıkçıların üç işçiyi yaralama olayını unutmadıklarını söyleyen Tariş Üzüm İşçileri TİKP adına geldiklerini söyleyen Aydınlıkçıların yüzlerine karşı "karşıdevrimci" olduklarını haykırdılar ve karşıdevrimcilerin, hainlerin grevle dayanışma gösteremeyeceklerini belirttiler. Grev yerini terketmelerini istediler. TİKP'liler işçilerin kararlılığını görünce çekip gittiler.

Öte yandan İzmir Belediyesine bağlı Temizlik İşleri Müdürlüğündeki grevi fotoğraflamak ve haberlemek için gelen Aydınlık gazetesi muhabirini işçiler "Biz size güvenmiyoruz" diyerek kovdular.

•UĞURTEKS'TE DİRENİŞ BAŞARIYA ULAŞTI

Uğurteks işyerinde bir kısım arkadaşlarının işten atılması üzerine direnişe geçen işçiler isteklerini işverene kabul ettirdiler. İşçiler, işten atılan arkadaşlarının işe döndüğünü, direnişte geçen güçlerin ücretini aldıklarını ve 45 gün içinde sigortasız işçilerin desigortasının tamamlanacağını belirttiler

DEVLET TERÖRÜ CHP'Lİ AYIRIMI YAPMIYOR

Marmaris'te bir CHP'li "propaganda yaptığı" gerekçesiyle işkence edildi. Marmaris CHP Delegesi Özer Sayar lokantada arkadaşlarıyla sohbet ederken, "aşırı propaganda yaptığı" gerekçesiyle polisler tarafından gözaltına alındı. Karakolda feci şekilde dövülen, Özer Sayar'a polislerin "Gelsin partinin başkanı seni kurtarsın bakalım" dedikleri belirtildi.

Öte yandan Milas'ın Önder isimli yerel gazetesinde verilen bir haberde de CHP İkiköy delegesi Musa Onur'un Jandarma Karakolu'nda işkence edildiği belirtiliyor. Haberde, CHP Milas örgütünün, CHP'lilere, MHP eğilimli jandarma assubayının sürekli baskı yaptığı görüşüne de yerverildi.

•33 ÖĞRETMEN 6 AY GÖREVDEN UZAKLAŞTIRILDI

Siirt'te 16 Mart İstanbul Üniversitesi katliamını protesto eylemine katıldıkları gerekçesiyle haklarında soruşturma açılan 457 öğretmenden 33'ü 6 ay süreyle görevden uzaklaştırıldı. Aynı öğretmenler adliyeye de sevkedilerek haklarında 2'şer ay hapis cezası verildi.

Görevden alınan öğretmenler Milli Eğitim Müdürlüğü önünde aileleri ile birlikte toplanarak protesto gösterisi yaptılar. Daha sonra Sıkıyönetim Komutanlığı önünde toplanan öğretmenlerle sıkıyönetim kurmay başkanı bir görüşme yaptı.

•ŞAVŞAT'TA MİTİNG, ENGELLEMELER BOŞA ÇIKARILARAK YAPILDI

Artvin'in Şavşat ilçesinde, Kaymakam ve kolluk kuvvetlerinin tüm engellemelerine karşın 4 bin kişinin katıldığı 'Pahalılığı ve faşist saldırıları protesto mitingi' yapıldı. Kaymakam, Tertip Komitesi'nin başvurusunu almayınca bildirim Noter kanalıyla yapıldı Kolluk kuvvetleri çevre köylerden gelenleri saatlerce ilçe girişinde engelledi. Şoförlerin ehliyetlerini, ruhsatlarını aldı. Ancak, 4 bin kişinin mitinge katılması engellenemedi.

•İLERİCİ KADINLAR GREV YERLERİNİ KARDEŞ FABRİKA İLAN ETTİ

Balıkesirli ilerici kadınlar Maden-İş'in grevde bulunduğu Çemtaş, Karsan ve Beltan işyerlerini "Kardeş Fabrika" ilan ettiler. Grevcilere mektup gönderen ilerici kadınlar, yazışmak istediklerini ve dayanışma içinde olduklarını belirttiler. Kadınlar, grev yerlerine türkü ve marşlar doldurulmuş teyp kasetleri gönderdiler.

Karadenizli kadınlar da grevdeki BEKO işyerini "Kardeş Fabrika" ilan ettiler İlerici kadınlar BEKO grevcilerine gönderdikleri mektuplarda sorunlarıyla ilgileneceklerini belirttiler.

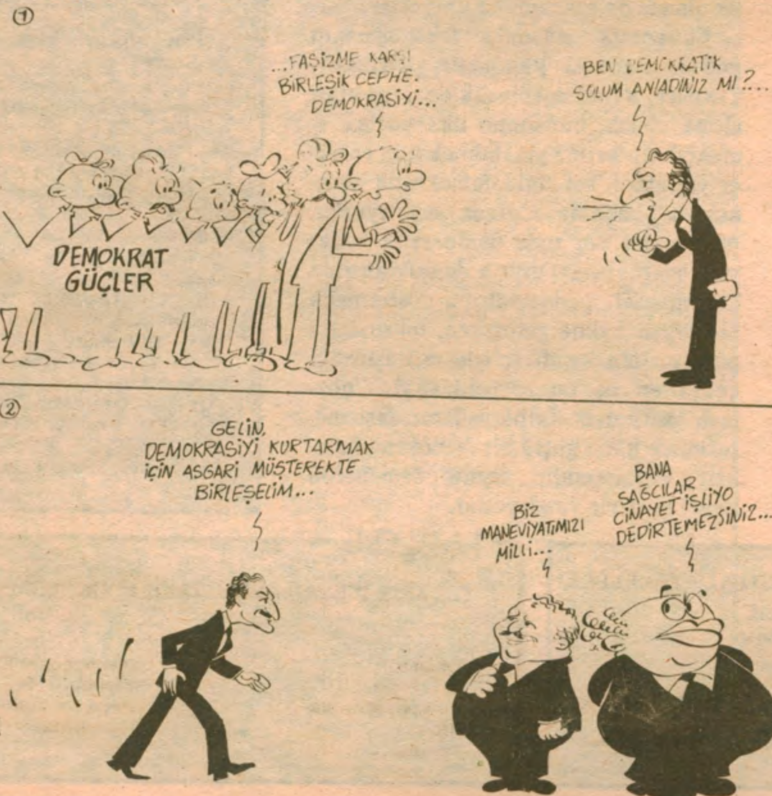
YASAK YAYIN BULUNDURMAK SUÇ DEĞİL

Yargıtay 2. Ceza Dairesi, "yasak yayın bulundurmanın suç sayılamayacağına" karar vererek, bir işçi hakkında Gemlik Sulh Ceza Mahkemesi'nce verilen mahkumiyet kararını esastan bozdu. Evinde yasak yayın bulundurmak suçundan Gemlik Sulh Ceza Mahkemesince yargılanan Ali Şen Erdoğan adlı işçi, 3 ay hapis cezasına çarptırıldı. Mahkeme bu cezayı 5 bin 500 lira para cezasına çevirerek tecil etti. Ali Şen Erdoğan'ın başvurusu üzerine dosyayı inceleyen Yargıtay 2. Dairesi, "satışını yapmamak ve propaganda amacıyla kullanılmamak koşuluyla yasak yayın bulundurmanın suç olamayacağına" karar verdi.

•ÇAMKORU'DA DOSTLUK ATEŞİ YAKILDI

Ankara'da çeşitli mesleklerden emekçiler, ilerici gençler, ilerici kadınlar, Kırıkkale, Şereflikoçhisar ve Polatlı'dan gelen sınıf kardeşleriyle birlikte 8 Haziran'da Kızılcahamam'ın Çamkoru bölgesine bir gezi düzenlediler. Aralarındaki dostluk bağlarını güçlendirmek, çeşitli demokratik kitle ve meslek örgütlerine üye ilericilerin birbirlerine kaynaşmalarını sağlamaya yönelik gezide bir dostluk futbol turnuvası düzenlendi. Bini aşkın ilericinin katıldığı gezi yakılan ateş ve içilen antla sona erdi.

ERCAN AKYOL

YORUM

Faşizmin sırtını yere getirmek

Bülent Ecevit, *"Biz faşizmin sırtını iki kez yere getirdik. Bir üçüncü kez daha getirmeye hazırız"* buyurmuş. Ecevit'in bu sözleri o kadar gayrı ciddi ki, "güldürmüyor" bile insanlarımızı.

Örsan Öymen, 18 Haziran günlü *Milliyet*'te şöyle yazıyor: *"faşizmin sırtını iki kez yere getirmişmiş, bir üçüncü kez getirmeye hazırmış . . . Sorarlar: 'Nasıl, ne zaman, nerede?' diye. Seçim alanlarında 'ÜGD kapatılsın' temposunu tutan kitlelere karşı minder dışına kaçarak mı? Muhalefette iken, 'devlet içinde devletçikler oluşturan ve faşizmi besleyen karanlık odaklar'dan sözedip, iktidara gelince bu odaklara esir olarak mı? (. . .) Faşizme karşı olan demokratik kitle örgütleriyle, işçi sınıfının örgütlü birimleriyle diyalog kurarak mı? (. . .) Faşizmle güreş tutuşmak? Yağcı kadrolarla birlikte, faşizmle ancak el ele tutuşabilirsiniz."*

Son seçim gezisinde, muhterem eşiniz ve Kadın Kolları Başkanınız'ın buyruklarıyla, elindeki *"İKD Kapatılamaz"* pankartını alıp *dövdürttüğünüz* köylü kızı inanır mı dersiniz size sayın Ecevit?

Sizin hiç dilinizden düşürmediğiniz *"özgürlükçü demokrasi"* ya da *"özgürlüklerdeki kimi sınırlandırmaları içimize sindiremiyoruz"* türündeki sözleriniz, yukarıda sözünü ettiğimiz, gözünüzün önünde "görevlilere" dövdürtülen köylü kızının belleklerden silinmeyen anısıyla şaibelenmiştir. Erkte olduğunuz dönemde kapatılan ilerici yayın organlarının kapatılmalarını antikomünizmle savunan "Başbakanlık Savunması"nın Danıştay'daki kopyalarında bulunan imzanızla şaibelenmiştir.

Son CHP Küçük Kurultayı'nda yaptığınız konuşmada, oldukça da yakışıksız bir biçimde nitelendirdiğiniz CHP dışındaki tüm ilerici-sol güçleri MHP'yle aynı kefeye koyup, kendi partinizle birlikte yalnızca AP'ni *"demokrasiye saygılı"* olarak nitelemenizle şaibelenmiştir tüm "parlak" sözleriniz.

Faşist kaatil çeteleri, Birlik Dayanışmacı'ları, TİP'lileri, TSİP'lileri, Devrimci Demokratlar'ı, partili-partisiz tüm demokrasi güçlerini hedef seçiyor. İşçi sınıfının politik öncüsü öteden beri yineliyor: Faşist kurşunlar hedeflerini seçerken komünist, sosyalist, sosyal demokrat diye ayrım yapmıyor. Son günlerde CHP'lilerin de ardı ardına öldürülmeleri, bu yargıyı kanıtlıyor.

Bülent Ecevit, Kahramanmaraş türünden yığınsal kırım provalarının bir yenisini andıran faşistlerin Nevşehir saldırısından sonra, *"CHP'liler terör olaylarında taraf değildir. . ."* dedi. Bu çıkış, "silahlı saldırılarda taraf değiliz" demekle yetinerek, "terörden kurtulacağız" görüşünü savunan CHP sağ kanat yöneticilerinin nasıl derin bir yanılgı içinde olduklarını gösteriyor.

Başta işçi sınıfının politik öncüsü olmak üzere, TİP, TSİP, Devrimci Demokratlar, sendikalar, ilerici demokratik kuruluşlar hem faşist, hem de "sol" maskeli bireyci teröre karşıdırlar. Ama yine de en ağır saldırılara bu örgütler hedef oluyorlar. Bu parti ve örgütler, yalnızca terörü "yermek"le kendimizi kurtarırız yanılgısına hiç bir zaman düşmediler. Tersine, faşist ve "sol" maskeli teröre karşı can güvenliğini sağlamak için aktif bir eylem yürüttüler, yürütüyorlar. Semtlerde, mahallelerde, fabrika ve işletmelerde faşistlerin, maocuların saldırılarına karşıkoymak, eylem birliği temelinde halkın can güvenliğini sağlamak için yine işçi sınıfının öncü kadroları önayak oldular. CHP sağ kanat yönetimi ise teröre karşı aktif, örgütlü karşıkoymaktan her zaman kaçındı. Hatta CHP içinde bı· konuda kesin tutum alanlara karşı baskıcı yöntemlere başvurdu.

Faşistler, CHP'lilere saldırılarında, yönetimi sağa, tekellerden yana çekilmiş olan CHP'nin, çoğunluğu yurtsever olan geniş tabanını yıldırmak amacını güdüyorlar. İçişleri Bakan Vekili'nin, "öldürülenler normal CHP'liler değildir" sözü, bu gerçeği apaçık gözler önüne sermektedir.

Bu partinin geniş tabanı, emekçilerin de yeraldığı sınıf ve katmanlardan oluşuyor. Bunlar, Demirel'in halk düşmanı politikasına karşıdırlar. CHP sağ kanat yönetiminin tavrı, CHP'li yurtseverlerle öbür demokrasi güçlerinin arasına kama sokuyor. Demokrasi güçlerinin eylem birliği politikası, CHP'nin yurtsever olan geniş tabanını demokrasi güçlerinin yanına çekmeyi amaçlıyor. Bu başarılırsa, ya kendi tabanının demokratik eğilimleri CHP yönetimine yansıyacaktır, ya da bu yönetim kendi tabanından iyice yalıtlanacaktır.

Eğer CHP sağ kanat yöneticileri demokrasi güçleri yerine Demirel'lere, tekellere elini uzatmaya devam ederlerse, faşist cinayetler onlara da uzanacaktır. Ve sıra kendilerine geldiğinde, "tabutlarını taşıyacak adam kalmamış olacaktır." Bu ise, demokrasi güçlerinin hiç de istemediği bir şeydir.

Faşizmin sırtını yere getirmenin olanağı vardır. Bu, ayrımsız tüm demokrasiden yana güçlerin eylem birliğinden geçiyor. Ve, öyle "birkaç kez" değil, bir kez *gerçekten* sırtı yere getirildi mi, artık faşizmin yeri tarihin çöplüğüdür.

GÜNEŞLİ DÜNYA

Holding, banka, devlet ve emperyalizm içiçeliği...

Hükümetin aldığı kararı, bu kararı hükümete aldırtan tekellerin has adamı, gölge başbakan Özal açıkladı:

Banka faizleri serbest olacak!

Bu karar; her biri, sırtını bir ya da bir kaç bankaya dayamış bir avuç tekelci grubun daha da tekelleşmeleri, küçük ve orta işletmeleri daha da yıkıma itmeleri, ülke ekonomisine daha da egemen olmaları sonucunu verecek. Bu kararla, bir avuç banka şimdi daha geniş parasal kaynakları ellerinde toplayabilecek ve bu bankalara egemen olan holdingler dışındaki kesimleri daha çok ezebilecek.

Domuz topu

Banka sermayesiyle bütünleşen tekelci gruplar, birbirleriyle içiçe geçip tam bir domuz topu gibi dikiliyorlar halkın karşısına. Bankalarla holdingler arasındaki ilişkilere bir göz atıldığında bu gerçek çok açık görülüyor. Tablo-1'de bir kaç örneği görüldüğü gibi, her bir holding bir bankaya egemendir.

Ama bu holdingler yalnızca bir bankaya egemen olmakla kalmıyorlar; bu bankalar aracılığıyla birbirleriyle de içiçe geçiyorlar. Örneğin Yapı ve Kredi Bankası'nın sermayesinin % 40'ı Çukurova Holding'e ait ve bu bankaya bu holding egemen. Ama bu bankada Sabancı Holding'in % 13 ve Koç Holding'in de % 10 payı var. Öte yandan Akbank sermayesinin % 80.8'i Sabancı Holding'e ait. Ama bu bankada aynı zamanda Sapmaz Holding de % 13.2 pay sahibi. Garanti Bankası'na % 54.8 payla Koç Holding egemen. Ama bunun yanısıra Sabancı Holding de % 24.4'le ve Sapmaz Holding de % 9.2'yle bu bankada pay sahibi.

Holdinglerin bankalar aracılığıyla nasıl birbirlerine bağlandıklarını yandaki şema daha açık bir şekilde gösteriyor.

İçeride tepişme, halka karşı ortak cephe

11 Mart 1980 günlü Günaydın Gazetesi'nde "Yapı ve Kredi Bankası'nı Çukurova Grubu Ele Geçirdi" başlığı altında şöyle bir yazı yer aldı:

"Büyük sermaye grupları arasındaki bankalar savaşı, yeniden alevlendi. Pamukbank'ı elinde bulunduran Çukurova Grubu Türkiye'de 'grup bankacılığı'na giden ilk adımı atarak Yapı ve Kredi Bankası'nı ele geçirdi. Çukurova Grubu, bankanın büyük hissedarlarından devlet müteahhidi Ayhan Şahin'in hisselerini satın aldı. Böylelikle Yapı ve Kredi Bankası'nda Çukurova Grubu'nun hisse payı % 40'a ulaştı."

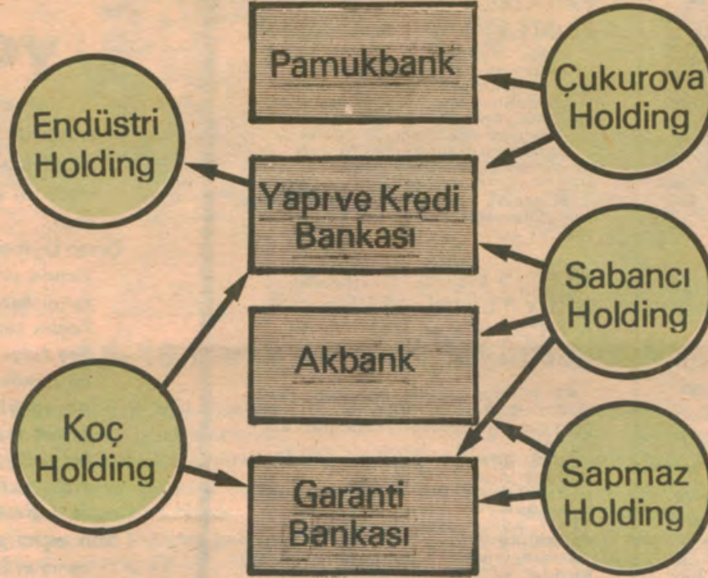
Gazetedeki yazı, holdinglerin, bankaları, bu bankaların kredilerini kendileri için kullanmak ve o bankanın pay sahibi olduğu işletmelerde de egemenlik kurmak için ele geçirmeye çalıştıklarını söylüyor.

Holdingler bir yandan kendi aralarında sürekli bir egemenlik savaşı yürütürlerken öte yandan, ekmekleri, özgürlükleri ve yurdun bağımsızlığı için direnen işçi sınıfının, tüm halkın karşısına ortak dikiliyorlar.

Yalnızca Yapı ve Kredi Bankası'nın ortak olduğu işletmelerin listesine bir gözatmak, bu tekel gruplarının halkın karşısına nasıl birlikte dikildiklerini apaçık ortaya koyuyor.

Yapı ve Kredi Bankası

Yapı ve Kredi Bankası'nın sermayesinin % 63'üne - yani çoğunluğuna - Çukurova Holding, Koç Holding ve Sabancı Holding sahip. Ve bu banka, Tablo-2' de görüldüğü gibi, ekonominin 13 dalında 28 işletmeye ve şirkete ortak.

Bu üç holding, bu işletme ve şirketlerde çalışan binlerce emekçinin karşısına birlikte dikiliyorlar. Ama iş bununla da bitmiyor. Örneğin bankanın ortak olduğu Oyak-Renault fabrikasını alalım. Bir Renault otomobilin fiyatı bugün 750 bin liradır. Bu otomobili taksi olarak çalıştaracak şöförün kaç yıllık emeğidir bu otomobilin fiyatı? Şöförler arasında bir söz vardır: "Otomobilin bir tekeri bana, üç tekeri Koç'a dönüyor" diye.

Banka'nın ortağı olduğu Agro-Merck Zirai Mücadele İlaçları'nı alalım. Bu ilaçları kullanan, IMF'lerin, holdinglerin dayattığı düşük taban fiyatları altında ezilen üretici köylünün iflaslara, yıkıma sürüklenmesinde bu mücadele ilaçlarının durmadan artan fiyatları da elbette önemli bir rol oynuyor.

Gene aynı bankanın ortak olduğu Turyağ fabrikasını alalım. Yağ kuyrukları, karaborsa yağ piyasası, "yağ kuyruklarını kaldırdım" diye övünen Demirel'in yaptığı yağ zamları, Turyağ'ın ortaklarını daha da zengin, milyonlarca emekçiyi ise perişan etti.

Emperyalist tekellerle birlikte devletle bütünleşme

Aslında bir avuç finans oligarşisinin 45 milyon yurttaşın üzerindeki, ülke ekonomisi üzerindeki egemenliği yukarıda verilen örneğin boyutlarından çok daha büyük.

TÜSİAD eski Genel Sekreteri Güngör Uras, "Türkiye'de Yabancı Sermaye Yatırımları" adlı araştırmasında, çokuluslu tekellerin, yabancı sermayenin Türkiye'ye genellikle bankalarla, yerli tekellerle, holdinglerle ortaklıklar kurmak kadar, devlet işletmelerine de ortak olarak girdiğini yazıyor.

Örneğin Türkiye İş Bankası 14, Akbank 3, Yapı ve Kredi Bankası 12, Türk Ticaret Bankası 4 ve Garanti Bankası da 4 yabancı sermayeli kuruluşla ortak. Gene Güngör Uras'ın belirttiğine göre, birer devlet işletmesi olan Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu, Sümerbank, Etibank, Türkiye Azot Sanayii, Türkiye Çimento Sanayii, Türkiye Zirai Donatım Kurumu, Karabük Demir ve Çelik İşletmeleri, Turizm Bankası, PTT ve Emekli Sandığı'nın yabancı sermaye ile ortak girişimleri var.

Uluslararası tekeller, yerli tekellerle birlikte devlet işletmeleriyle de ortaklıklar kuruyor. Örneğin Tablo-3'de bu üçlü bütünleşmenin gerçekleştiği işletmelerden belli başlıları yer alıyor.

1977 yılı verilerine göre, dünyanın önde gelen 50 büyük çokuluslu sınai kuruluşundan 23'ünün Türkiye'de yerli tekellerle ve devlet işletmeleriyle birlikte ya da tek başına doğrudan yatırımları var. (Tablo-4) Bunlar dışında 9 çokuluslu şirket de Türkiye ile dolaylı ilişki içinde. (Tablo-5)

Emperyalist tekellerin yerli tekel gruplarıyla birlikte devletle ekonomik alanda bütünleşmesi henüz tamamlanmadı. KİT'ler üzerine yürüyen savaş, işte bu süreci hızlandırma, tamamlama savaşı.

Hükümetin banka faizlerini serbest bırakan son kararı, bir yandan yerli-yabancı tekellerin dayanak noktaları olan bir avuç bankayı daha da güçlendirecek, bu bankalarla ilişkisi olmayan kimi büyük burjuva kesimlerinin konumlarını sarsacak. Kimi önde gelen sanayicilerin, sanayi odası başkanlarının, Kastelli gibilerinin bu karara karşı çıkmasının altında yatan budur. Öte yandan, banka faizlerinin serbest bırakılması, bugüne kadar ucuz kredi bulabilen devlet işletmelerini zor durumda bırakacak, yerli-yabancı tekellerin bu devlet işletmeleri üzerinde egemenlik kurma olanaklarını genişletecek.

Gericiliğin temeli

Türkiye'de rejimin giderek gericileşmesinin, bir zorbalık rejimine dönüşmesinin, faşizmin reel bir tehlike haline gelmesinin temelinde işte bu hızlı tekelleşme yatıyor. Ekonomik alanda egemenlik kuran, devletle bütünleşme sürecini hızlandıran yerli-yabancı tekeller, politik alanda da egemenlik kuruyorlar.

Ekonomik alandaki tekelleşmenin politik alandaki yansıması gericiliktir. Tekeller, kendi egemenliklerini güvence altına almak, bunalımın tüm yükünü emekçilerin sırtına yıkabilmek için emekçi yığınların her türlü demokratik kazanımına, hakkına azgınca saldırıyorlar. Ama onlar her türlü demokratik hakkı yok ederlerken, burjuva demokrasisinin kurumlarını, parlamentoyu göstermelik bir organ haline getirirken, tekelciliğin burjuvazinin kendi içinde sertleştirdiği çelişkileri de bu zorbalıklarıyla "çözmek" istiyorlar. Emperyalizme, faşizme, tekellere karşı güçlü bir demokrasi hareketi kurulmasının nesnel temellerini kendi elleriyle yaratıyorlar.

TABLO:1

TÜRKİYE'DE BANKA-HOLDİNG İLİŞKİLERİ

BANKANIN ADI	BANKAYA EGEMEN OLAN SERMAYE GRUBU
Akbank	Sabancı Holding
Garanti Bankası	Koç Holding
İstanbul Bankası	Has Holding
Pamukbank	Çukurova Holding
Yapı ve Kredi Bankası	Çukurova Holding
Elazığ İktisat Bankası	Acarer Holding
Ege Bank	Özakatlar
Eskişehir Bankası	Zeytinoğulları
Demirbank	Cıngıllıoğulları
Hisarbank	Çavuşoğlu-Kozanoğlu

TABLO:2

YAPI VE KREDİ BANKASI'NIN İŞTİRAKLERİ

● OTOMOBİL VE MOTORLU ARAÇLAR YAN SANAYİİ:
Oyak-Renault Oto Fabrikaları A.Ş.
Robert Bosch Türk Motorlu Araçlar Yan Sanayii A.Ş.,
Fisk Lastikleri Sanayi A.Ş.,
Uniroyal Endüstri T.A.Ş.,
Döktaş Dökümcülük Ticaret ve Sanayi A.Ş.,

● GIDA SANAYİİ:
Turyağ, Türkiye Yağ ve Mamulleri A.Ş.,
Vigi, Vize Gıda Sanayii ve Ticaret A.Ş.,
Sun-Ova Gıda ve Yem Sanayii A.Ş.,

● MATBAACILIK SANAYİİ:
Binbirdirek Matbaacılık Sanayii A.Ş.,
Tifdruk Matbaacılık Sanayii A.Ş.,

● CAM SANAYİİ:
Anadolu Cam Sanayii A.Ş.,

● ETERNİT SANAYİİ:
Eternit Sanayi A.Ş.,

● ÇİMENTO SANAYİİ:
Çanakkale Çimento Sanayii A.Ş.,

● TURİZM SANAYİİ:
Akdeniz Turistik Tesisler A.Ş.,

● KİMYA SANAYİİ:
Agro-Merck Zirai Mücadele İlaçları Fabrikası Ltd.Şti.,

● TEKSTİL SANAYİİ:
Kartaltepe Mensucat Fab. T.A.Ş.,
AK-AL Tekstil Sanayii A.Ş.,
Sifaş Sentetik İplik Fab. A.Ş.,

● BAYINDIRLIK:
Bayındırlık İşleri A.Ş.,

● SANAYİ VE MADEN ŞİRKETLERİNİN FİNANSMANI VE YATIRIMI İLE UĞRAŞAN ŞİRKETLER:
Endüstri Holding A.Ş.,
Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.,
Sınai ve Mali Teşebbüsler A.Ş.,

● BANKA VE SİGORTA:
T.C. Merkez Bankası A.Ş.,
Türkiye İş Bankası A.Ş.,
Türkiye İmar Bankası T.A.Ş.,
Uluslararası Endüstri ve Ticaret Bankası A.Ş. (eski Selanik Bankası)
Halk Sigorta T.A.Ş.,

● DİĞER İŞTİRAKLER:
Gima Gıda ve İhtiyaç Mad. T.A.Ş.,

TABLO:3

YABANCI SERMAYE İLE ORTAK OLAN KİT'LER

AEG-Eti Elektrik Endüstrisi A.Ş.
Akdeniz Gübre Sanayii T.A.Ş.,
BASF-Sümerbank Türk Kimya Sanayii A.Ş.
ETİTAŞ-Elektrik Teçhizatı İmalatı Tesisatı A.Ş.,
MİTAŞ-Madeni İnşaat İşleri T.A.Ş.,
MANNESMANN-Sümerbank Boru Endüstrisi A.Ş.,
Milli Reasürans Türk Anonim Şirketi,
Muş Meyan Kökü Sanayi ve Ticaret A.Ş.,
Northern Elektrik Telekomünikasyon A.Ş.,
SİFAŞ-Sentetik İplik Fabrikaları A.Ş.,
SİSTAŞ-Siirt Sanayi Ticaret ve Turizm A.Ş.,
Tofaş Türk Otomobil Fabrikaları A.Ş.,
Tohum Islah ve Üretme A.Ş.,
Türk Kablo A.O.,
TÜMAŞ-Türk Mühendislik,Müşavirlik ve Müteahhitlik A.Ş.,
TOE-Türk Otomotiv Endürstileri A.Ş.,
FİAT-Türk Traktör ve Ziraat Makinaları A.Ş.,
T.H.-İstanbul Talih Lmt.Şti.

TABLO:4

TÜRKİYE'DE YATIRIMLARI OLAN ÇOKULUSLU TEKELLER

General Motors,	Chrysler,	Renault,
Shell,	ITT,	Siemens,
Ford Motor,	Phillips,	Bayer,
Mobil Oil,	Hoechst,	Nestle,
British Petroleum,	Daimler-Benz,	British-American Tobacco,
Unilever,	Basf,	Nissan Motor,
IBM,	Shell-Oil,	Goodyear Tire and Rubber.
General Electric,	Thyssen-Hütle,	

TABLO:5

TÜRKİYE İLE DOLAYLI İLİŞKİLİ ÇOKULUSLU TEKELLER

Texaco	Westinghouse Electric
U.S. Steel	Mitsubishi Heavy Industries
Volkswagenwerk	Union Carbide
Hitachi	Montedison
Toyota	

Eşel Mobil yerine "Çerçeve Anlaşması,,

Hükümet ve Türk — İş' başları ücretleri sınırlamada yeni bir yöntem ortaya çıkardı

İşçiler olmasa ücretleri ne güzel donduracaklar

Osmanlı'nın Maarif Vekili (Eğitim Bakanı), **"Şu mektepler olmasa, Maarif'i ne güzel idare ederdim"** demişti. Şimdi, Türk-İş başları ve hükümet de bu sözcüğü ile "ünlü" Osmanlı Paşası gibi, **"İşçi sınıfı olmasa, ücretleri ne güzel dondururduk"** diye kara kara düşünüyorlar.

Onaylanan Niyet Mektubu'nda da dile getirildiği gibi, hükümet fiyat artışlarının yüzde 100'ün üzerinde olduğu Türkiye'de, ücret artışlarının yüzde 47 dolayında tutulacağını taahhüt ediyor. IMF'ye bu güvenceyi veren hükümetin başı, Türk-İş Genel Yönetim toplantısına giriyor ve hemen sonrasında Türk-İş başlarının oluşturduğu bir kurulla, hükümetin oluşturduğu ve başkanlığını Turgut Özal'ın yaptığı bir diğer kurul ücret artışlarının sınırlandırılmasını görüşüyor.

Türk-İş ve hükümet tarafından oluşturulan bu koordinasyon kurullarının ortak toplantısında, işçi sınıfından gelen büyük tepki ile geri alının Eşel Mobil, yani Oynak Merdiven yöntemi yerine, **"Çerçeve Anlaşması"** adı altında yeni bir kısıtlama yöntemi ortaya çıkıyor.

"Çerçeve,, de neler var?

Adının Türk-İş başları tarafından **"Çerçeve Anlaşması"** olarak kullanılması istenen bu tasarı, herşeyden önce iki önemli noktayı içeriyor:

Birincisi, IMF'ye verilen güvence: **Ücretlerin sınırlandırılması.**

İkincisi ise, **toplu pazarlık yöntemini kaldırmak.**

Aslında, CHP ağırlıklı iktidar döneminde uygulanan **"Toplumsal Anlaşma"**'nın daha boyutlu ve kapsamlı bir yinelenmesi olan **"Çerçeve Anlaşması"**'nın birinci amacı ücret artışlarını belirli bir oranda tutmak. Başka bir deyişle ücret artışlarını fiyat artışlarının gerisinde bırakmak ve gerçek ücret artışlarını engellemek.

Türk-İş kurulu ile hükümet kurulu arasında bu konuda pazarlık sürüyor. Hükümet yüzde 50 dolaylında bir ücret artışını dayatıyor, Türk-İş kurulu ise tabanından gelen tepkiyle böyle bir öneriye açıkça ve ilk ağızda "Evet" diyemiyor. Kamuoyuna yaptıkları açıklamalarda, lafı eveleyip geveliyorlar.

Çerçeve anlaşmasının içeriğinde ücretlerin sınırlandırılması dışında toplu pazarlık hakkını ortadan kaldırmak olarak tanımlanabilecek bazı girişimlere ilişkin maddeler de bulunuyor.

KİT ürünlerinin fiyatlarını serbest bırakan hükümet, KİT'lerde çalışan işçilerin hem ücretlerini sınırlamaya, hem de işçileri zapt-u rapt altına almaya çalışıyor. İşçi sınıfının uzun savaşımları sonucu elde ettiği Disiplin Kurulları'nın kaldırılmak istenmesi, iktidara dilediği işçiyi işten atma yetkisini vermeye yönelik. Ayrıca, tayin ve nakil işlemlerinde işçi sendikalarının hiçbir söz ve karar hakkını tanımamak isteyen, iktidar, kıyım ve sürgünleri yasalaştırmaya çabalıyor.

Yıllık ücretli izinlerin, eski işçilerde kazandıkları hak noktasında dondurulması, yeni giren işçilerin ise ancak, yasanın tanıdığı haktan yararlanması görüşünü de kabul ettirmeye çalışan Demirel ve Özal çifti, aynı uygulamayı, aynı yöntemlerle Kıdem Tazminatları konusunda da yapmak istiyor.

Türk-İş başları ile hükümet arasında pazarlığı yapılan ve bir çerçeve anlaşmasında somutlanmaya çalışılan bu girişim, kamu işyerlerinde örgütlü bulunan ve birçok işkolunda toplu söleşme sürdüren, uyuşmazlık imzalayan ya da grev kararı alan sendikalarca tepkiyle karşılanıyor. Örneğin, Türk-İş bünyesinde oluşturulan kurulda görev alan ve Devlet Demiryolları ile toplu sözleşme görüşmelerini sürdüren **DYF-İŞ Federasyonu'nun Genel Başkanı Şerafettin Akova,** koordinasyon kurulu toplantılarının sonuç vermeyeceğini belirterek bu kuruldaki görevinden istifa ediyor.

Yol-İş Sendikası Genel Sekreteri Muzaffer Saraç, Karayolları Genel Müdürlüğü ile sürdürdükleri toplu sözleşme görüşmelerinde, koordinasyon kurulunun çözüm getirici bir sonucu elde edemeyeceğini açıkça söylüyor ve **"Hükümet işi sürüncemede bırakıp, sendikalarımızı zor duruma sokmaya çalışıyor. İşçiyi sürekli artan pahalılık karşısında açlığa mahkum ediyor. İşçinin öfkesi giderek artıyor"** diyor.

Ataş'ta, TPAO'da grevleri ertelenen, Petrol Ofis'te, Gübre fabrikalarında, Boraks ve Asit Fabrikalarında, Azot Sanayiinde işverenlerle uyuşmazlığa düşen Petrol-İş Sendikası, **"Toplu sözleşmelerimizi kendimiz işverenle yaparız. Koordinasyon Kurulu'nun alacağı kararlar işçi sınıfını bağlamaz. Bu tür girişimler işçi haklarına saldırıyı yasallaştırmaktan öte bir anlam taşımaz"** diyor.

AP'lilere ve faşistlere kolaylık

Hükümet toplu sözleşme pazarlığını koordinasyon kurulu yoluyla sürdürmeyi amaçlarken, AP ve MHP'lilerin egemenliği altında bulunan sendikaların toplu sözleşmelerini tezelden imzalıyor. Türk-İş yönetimine karşı çıkan sendikalara koordinasyon kurulu aracılığıyla **"açlığı dayatmaya"** kalkışan hükümet, ilk bakışta yüksek gibi görünen zamları AP ve MHP'li sendikacıların egemenliğindeki sendikalara veriyor. Bunun en somut örnekleri, Tek Gıda-İş'in Tekel işyerlerinde, Çelik-İş ve Tes-İş'in imzaladığı sözleşmelerde görülüyor.

Bu sendikaların yöneticileri, tabanına **"Yüksek zamlar aldık"** diyerek şirin gözükmeye çalışıyor. İktidar bunlara arka çıkıyor. Oysa, Gölge Başbakan Turgut Özal itiraf ediyor:

"Verilenleri massetmesini biliriz..."

Massetmek, dilimize **"emmek"** olarak çevriliyor. Özal, sömürü olgusunu esprili şekilde dile getiren **"emmek"** sözcüğünü kullanarak sömürünün artarak süreceğini ilan ediyor.

sonuç

Özetlersek, Oynak Merdiven (Eşel Mobil) sistemini geri çekmek zorunda kalan hükümet, ücretlerin sınırlandırılması ve toplu pazarlık hakkının ortadan kaldırılması için Türk-İş başları ile **"Çerçeve Anlaşması"** konusunda ortak bir noktaya varmış durumda. Bu anlaşmanın çerçevesi, gerek hükümet ve gerekse Türk-iş bünyesinde Sadık Şide başkanlığında oluşturulan koordinasyon kurullarının ortak toplantılarında çizilmeye çalışılıyor.

Ancak, gerek DYF-İŞ Genel Başkanı'nın bu kuruldan istifa etmesi ve gerekse, Türk-İş yönetiminin uygulamalarına ve iktidara bağımlılığına karşı çıkan Türk-İş tabanı bu oyuna gelmeye niyetli görülmüyor.

Demirel-Özal çifti ile Denizcier-Şide çifti el sıkışmaya kalkışırken, toplu sözleşmelerinin imzalanmasını bekleyen yüzbinlerce işçinin ayak seslerini, öfkeli homurtularını enselerinde hissediyor. Bu oyunu bozacak, çizmeye çalıştıkları **"Çerçeveyi"** dağıtacak tek gücün bu olduğunu bilmek, onlara korkulu anlar yaşatıyor.

Ücretler, fiyatlar ve Demirel'in biçtiği "Ateşten gömlek...,,

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD)'nün üye ülkeler üzerine yaptığı bir araştırma geçtiğimiz günlerde yayınlandı. Bu araştırmaya göre, Türkiye 1979 Nisan ayından 1980 Nisan ayına kadar olan 12 aylık süre içinde yüzde 117.4 fiyat artışıyla başta geliyor.

Emperyalist sistemin bu finans kuruluşunun hesaplamalarına göre de Türkiye'de yaşamın bir yılda ne kadar pahalılandığı, buna karşılık Demirel hükümetinin aynı finans kuruluşlarının buyrukları doğrultusunda ücretleri dondurmaya çalıştığı gözönüne alındığında, yaşamın emekçiler için *"Ateşten Bir Gömlek"* olduğu yadsınamaz bir gerçek olarak ortaya çıkıyor.

Bu *"Ateşten Gömleğin ölçüleri"* 1977-1980 yılları arasında zorunlu tüketim maddelerinin fiyatlarındaki artışlarda çok daha net ortaya çıkıyor:

FİYAT ARTIŞLARI

1977	1980
ekmek: 250 krş.	ekmek: 15 TL.
1 yumurta: 140 krş.	1 yumurta: 6 TL.
1 Kg. kıyma: 36 TL.	1 Kg. Kıyma: 300 TL.
1 Kg tozşeker: 825 krş.	1 Kg. toz şeker: 50 TL.
1 Kg. zeytin: 30 TL.	1 Kg. zeytin: 200 TL.
1 Kg. kuru fasulye: 18 TL.	1 Kg. kuru fasulye: 60 TL.
1 Lt. zeytinyağı: 32 TL.	1 Lt. zeytinyağı: 200 TL.
Sümerbank ayakkabısı: 230 TL.	1 çift Sümerbank ayakkabısı: 960 TL.
Kira (ortalama): 2000 TL.	Kira (ortalama): 10.000 TL.
1 çeki odun: 150 TL.	1 çeki odun: 1500 TL.

Açız, borçluyuz, ama 77 gündür direniyoruz

Maden-İş'le MESS arasında toplu sözleşme görüşmeleri uzun zaman sürdü ama MESS patronları hiç bir isteğimize evet demediler. Bütün isteklerimiz onların deyimiyle "ideolojik" imiş. Kısacası MESS patronları bizlere açlığı dayattılar. O zaman önümüzde iki yol vardı. Ya açlığa ve köle gibi çalışmaya evet diyecektik, ya da direnecektik. Bizler direnmeyi seçtik ve direndik. Bizler bakkala, manava, komşumuza ve evsahibimize borçluyuz, kiralarımızı ödeyemiyoruz, çoluk çocuğumuz açtır. Açız, borçluyuz ama bunlara rağmen 77 gündür direniyoruz. Ve sonuna kadar direneceğiz. Çünkü inancımız tam bizim.

Greve çıktığımızda grev barakamız dostlarımızın yardımıyla yapıldı. TÜMAS'lı, TÜSDER'li, HALKEVİ'li, HALK-KOOP'lu, İGD'li, ve Bornova Belediye emekçileri yaptılar. Bornova'daki bütün demokratik örgütler bizleri yalnız bırakmadılar. Sofrasındaki zeytini grevci işçilerle paylaştılar. İşte budur yurtseverlik, işte budur dostluk.

Kim ki kendisine yurtseverim, ben işçinin dostuyum derse, bunun ölçütü şanlı grevlerimize destek olmaktan geçer. Yurtseverlik terazisi, dirhemle ölçülmez. Ancak yurtseverlik haklı grevlerimizi, işçi sınıfının vermiş olduğu sıcak hayat havgasını desteklemekten ve yanında yer almaktan geçer.

Bizler MESS patronlarına karşı grev barakalarımızda boş durmuyoruz Grevlerimiz onurumuzdur ve okulumuzdur diye vaktimizi değerlendiriyoruz. Grev okulumuzda eğitim yapıyoruz. Hayat kavgasını öğreniyoruz. Yarın tezgah başlarına döndüğümüzde hayat kavgasını öğrenmiş olarak döneceğiz. MESS patronları bizlere "Sizlere maydanoz bile sattırmayız" diyorlardı. Ama bizler ŞENKAYA işçileri, Bornova pazarında sergiler açtık pazarcılık da yapıyoruz. Arkadaşlarımızın çocuk sayısını ve kiralarını tespit ettik. ŞENKAYA'da komün oluşturduk. Çocuklarımızın aç kalmaması ve direnmemiz için bütün pazar gelirimiz grev komitesine teslim ediliyor. Orada ihtiyaca göre dağıtım yapılıyor.

Zafer mutlaka bizim olacak.
Çünkü inançlıyız, kararlıyız.

ŞENKAYA GREVCİLERİ

Grev çadırında düğün bir başka olur

Yiğit metalurji işçileri parababalarının örgütü MESS'i dize getireceklerine inanarak mücadelelerini grev boylarında sürdürüyorlar. Bu zor koşullarda mücadele bayrağını yukarlarda tutan sınıf kardeşlerimize biz Genel-İş'li ESHOT ve Belediye işçileri olarak sınıfsal görevimizi yerine getirerek her hafta bir grev yerini ziyaret edip maddi ve manevi dayanışmamızı sürdürüyoruz. MESS dize gelinceye kadar da sürdüreceğiz.

Üç ay önce Şenkayalı grevci işçilerle dayanışmamızı somutlaştırdık. Temel gıda maddesi olarak makarna, bulgur, çay, şeker gibi ihtiyaçlarını karşılamaya çalıştık. Daha sonraki hafta Ege Endüstri işyerini ziyaret ettik. Bu grevci kardeşlerimize de aynı biçimde dayanışmamızı ilettik. Ziyaretlerimiz her hafta sırayla yapılmakta. Bu arada Elba işyerini kardeş işyeri olarak seçtik ve temel gıda maddesinden çok parasal açıdan zor durumda olan bazı arkadaşlar saptadık. Başka bir hafta içinde bu ihtiyaçlarını karşılamak üzere kendilerine söz verdik. Daha sonra gündemimizde olan Totomak'lı grevci kardeşlerimize dayanışmamızı ilettiğimiz gün orada mutlu bir olayla karşılaştık. Şimdiye kadar çok düğün gördük ama grev çadırında temeli atılan yuvanın hiçbir başka olayla ölçülemeyeceğini orada öğrendik. Daha sonraki haftada da Gıda-İş'e bağlı Tariş'li işçi kardeşlerimizin grevini ziyaret edip 2 nolu işyerine manevi desteğimizi götürdük. Son olarak da işçi sınıfı tarihine altın harflerle kazınan 100 bin işçinin yürüyüşünün yıldönümünün ilk günü olan 15 Haziran gününü Yeşilyurt ve Genel-İş'li işçiler olarak birlikte yaşadık. Burada da Yeşilyurt semti ve biz Belediye ve Eshot'lu işçiler olarak topladığımız 3340 lirayı baş temsilci arkadaşa teslim ettik ve oradan slogan atarak ayrıldık.

Bütün bunlardan sonra şunu gördük: Biz Genel-İş'li işçiler olarak kardeşlerimize moral vermeye gittiğimiz grev boylarında bizler de moral kazanmış olarak dönüyoruz. Ve biz Eshot Belediye işçileri olarak kardeşlerimizin kararlı sınıf mücadelesinden dersler çıkartarak onlarla dayanışmayı ve mücadelemizi sürdüreceğiz.

BELEDİYE VE ESHOT'LU İŞÇİLER

Gözler DİSK Genel Kurulu'na çevrildi

DİSK'te acil sorun birliği sağlamak

DİSK'in 2.5 yıllık son dönemi, 25 Haziran'da geride kalıyor ve 7. Genel Kurulu erken olarak İstanbul'da toplanıyor. Olağan olarak bu yılın aralık ayında toplanması gereken Genel Kurul, 6 ay önceden yapılıyor.

7. Genel Kurul'un erken olarak toplanması yerindedir. Çünkü, içinde bulunduğumuz dönemde işçi sınıfının yaygınlaşan savaşımları, Türkiye sendikal hareketinin günümüzdeki sorunları açısından DİSK yeni görevler ve yeni sorumluluklarla karşı karşıya bulunuyor. Öte yandan DİSK içinde birliğin pekiştirilmesi sorunu acil çözüm bekliyor.

Tarihin en yaygın grevleri

Bugün işçi sınıfı savaşım tarihinin en yaygın grevlerini yaşıyor. Başta metal, tekstil, cam işkolları olmak üzere çeşitli işkollarında grev boylarına çıkan işçilerin sayısı 50 bine yaklaşıyor. Petrol-kimya işkolunda grev kararları alındı. Bank-Sen Yapı ve Kredi Bankası'nda çalışan 11 bin üyesi adına uyuşmazlık aşamasında. Kamu kesiminde, özellikle Türk-İş'e bağlı sendikalar kapsamında yüzbinlerce işçinin ücretlerinin toplu sözleşme görüşmeleri sürüyor.

Grevlerin böylesine yaygınlaşmasının nedeni bellidir: Ekonomik bunalım derinleşmeye devam eder ve yaşam ateşten gömlek olarak işçi ve emekçileri sıktıkça sıkarken tekelci sermaye ve faşist destekli AP azınlık iktidarı, bunalımın yükünü çalışanların sırtına yıkmak amacıyla en geri toplu sözleşme düzeyini dayatmaya çalışıyor, kazanılmış toplusözleşme haklarına saldırıyor. Buna karşılık işçi sınıfının hoşnutsuzluğu ve direnme eğilimi artıyor. Bunalımın faturasını ödemeyi reddeden yığınlar hem daha çok sayıda, hem de daha büyük bir kararlılıkla grev boylarına atılıyorlar.

İşte bu koşullarda birlik ve eylembirliği sorunları canalıcı bir önem kazanıyor.

Gerek toplusözleşme ve gerekse demokrasi savaşımında devletle bütünleşme sürecini hızlandıran tekellere karşı işçi sınıfının ve emekçi halkın tek silahı vardır: BİRLİK.

Sendikal hareket ülkemizde bölünmüşlük içindedir. DİSK hızlı bir gelişme çizgisi izlese de, işçi sınıfının, demokratik sınıf ve kitle sendikacılığı temelinde tek bir sendikal çatı altında birleşmesi, bugünden yarına gerçekleşebilecek bir hedef değildir. Oysa, yukarıda çizilen tabloda işçi sınıfının etkin olabilmesi, yükselen grev dalgasında sonuç alma yeteneğini artırması, tekellerin cepheden saldırını püskürtebilmesi, en geniş işçi ve ücretli yığınlarının ortak savaşıma çekilebilmesine bağlıdır. Bu da ancak sendikal eylembirliğiyle sağlanabilir. DİSK 7. Genel Kurulu, sendikal hareketin günümüzde öneçıkan bu temel ve yakıcı sorununa tartışmasız bir açıklık getirmeli, özellikle DİSK ile Türk-İş arasında eylembirliğinin perspektiflerini saptamalıdır.

Eylem birliği ve DİSK

Çeşitli konularda değişik görüşlere, hatta değişik sendikacılık anlayışlarına sahip sendikal örgütlerin belirli ortak istemler üzerinde anlaşmaları ve bu istemler uğrunda ortak davranış ve eylemlere geçmeleri anlamındaki sendikal eylembirliği kavramına ve pratiğine DİSK yöneticileri yabancı değildir.

DİSK'in *"Demokratik Sınıf ve Kitle Sendikacılığının Temel İlkeleri"* adlı broşüründe konuya şöyle değinilmektedir: *"DİSK, belirli koşullarda sınıf sendikacılığı ilkeleri temelinde diğer sendikal örgütlerle* belli *istemler etrafında ortak eylem olanaklarını arar, gerektiğinde zorlar ve diğer sendikal örgütleri ortak eyleme çağırabilir"* (sayfa 23)

7. Genel Kurul Çalışma Raporu'nun 236. sayfasında DİSK ile Türk-İş arasında eylembirliğine ilişkin olarak şu cümle yer alıyor: *"DİSK bugün için tüm görüş, ilke ve anlayış ayrılıklarına rağmen iki örgüt arasında yapılabilecek, özellikle demokratik hak ve özgürlükler için ortak mücadeleyi amaçlayan her türlü görüşmeye hazır olduğunu bir kez daha açıklar."*

Sendikal eylembirliği gibi gündemin başında yeralan bu konuda DİSK'in politikası çelişkilerden arındırılmalı, 7. Genel Kurul, sendikal eylembirliğinin tavandan ve tabandan oluşturulması için gerekli, tutarlı ve ilkesel politikanın çerçevesini açıklığa kavuşturmalıdır.

Sendikal eylembirliği hiç kuşkusuz DİSK'in kendini dondurması anlamına gelmez. Tersine eylembirliği DİSK'in, demokratik sınıf ve kitle sendikacılığının gelişmesine katkıda bulunacak bir süreçtir. Demokratik sınıf ve kitle sendikacılığının bağımsız olarak etkinliğini ve yaygınlığını artırmak ve aynı zamanda sendikal eylembirliğini gerçekleştirme savaşımında daha güçlü, kendi savaşkan birliğini pekiştirmiş bir DİSK'e gereksinim vardır.

DİSK'in birliği

Geçtiğimiz dönemde, 20 Mart Faşizme İhtar Eylemi'nin, 1 Mayıs 1978 kutlamasının, 30 Nisan 1980 genel eyleminin ve DİSK'in girişimiyle ülkenin çeşitli illerinde gerçekleştirilen yığın gösterilerinin, işçi ve emekçi kitlelerinin savaşkanlık yeteneğinin yükselmesine yaptığı katkılar kimse tarafından yadsınamaz.

Ancak yine bu dönemde, DİSK'in saygınlığına gölge düşüren olumsuzluklar, bizzat DİSK'in birliğini zedeleyen boyutlara ulaşmıştır.

Bu olumsuzlukları tek tek sıralamanın yeri burası değildir. 4 sendikanın uzun süre DİSK'ten dışlanması en önemli olumsuzluk olmuştur. Konu, gerek DİSK içinde, gerekse kamuoyunda enine boyuna tartışılmıştır. Maden-İş, Bank-Sen Baysen sendikalarının şu ortak saptaması bir kez daha vurgulamakta yarar vardır: *"İhraç kararlarındaki usulsüzlükleri, haklılığı-haksızlığı tartışmasını bir yana bıraksak bile, kararların bizatihi kendilerinin DİSK'in birliğini korumaya yönelik sonuçlar getirebilmekten çok uzak nitelikte olduğunu gözden kaçırmaya olanak yoktur."* (Nisan 1979) Bu saptamanın ne kadar doğru olduğu herhalde bugün daha iyi anlaşılmış olmalıdır.

En önemlisi, DİSK'in birliğini zedeleyen ayrımcı, yer yer tasfiyeci politikanın kaynağını saptamaktır. Şu 3 olgu, olumsuz gelişmelerin kaynağını gözlerönüne sermektedir: İhraçlar, 6. Genel Kurul'un 1 no'lu cephe kararının savsaklanması, DİSK yönetiminin işçi sınıfının *"siyasal birliği"* sorununa yaklaşımları.

6. Genel Kurul'da alınan cephe kararının yaşama geçirilmesi konusunda pekçok çaba harcandığı söylenirken, Demokratik Platform çalışmaları, Çalışma Raporu'nda da belirtildiği gibi 1978 yılı sonunda çıkmaza girmiştir. Niçin? DİSK yönetimine bakılırsa suçlu yine bazı sendikalardır. Bank-Sen, Baysen'in geçici ihraç gerekçelerinde Demokratik Platformu sabote etmek (!) gibi "ilginç" bir iddia yer almaktadır.

Demirel iktidarı grev erteleme rekoruyla da tarihe geçecek

AP azınlık iktidarı pekçok uygulamasıyla tarihe geçecek bir iktidar. İşçilerin hak alma savaşımı ile birlikte bu iktidarı anarken bir uygulamasını hatırlamadan edemeyeceğiz: *Grev ertelemeleri.*

Elimizde bir liste var; bugüne dek 12 sendikaya bağlı toplam 55 işyerindeki grevler en az 30'ar gün ertelendi. Bunlardan bazıları ikinci kez ertelenirken, erteleme süreleri de 90 güne ulaştı.

Toplam işyeri sayısı 55 olmasına 55, ama arasında, örneğin PTT'nin tüm işyerleri bulunuyor. Bu anlamda grev ertelemeleri çok geniş bir işçi yığınını yakından ilgilendiriyor.

22 Haziran günlü Tercüman gazetesi birinci sayfasından *"1980 grevler yılı oldu"* başlıklı bir haber vermiş. Doğrudur. Daha yılın ilk yarısında, grevler bu yıla damgasını vurmuştur. Enflasyon oranının % 120'ye vardığı bir ülkede işçiler elbette, en azından aç kalmamak için, grev silahlarını kullanacaklardır. Ama her Bakanlar Kurulu toplantısından sonra TV haberlerinde *"filanca işyerindeki grev şu kadar süreyle ertelenmiştir"* diye bir haber duymamak olanaklı mı? Gerekçeleri ise ya *"milli güvenlik"* ya da *"genel halk sağlığı"*.

İki örnek verelim bu *"milli güvenlik"* ve *"genel halk sağlığı"* gerekçelerine: Birincisi Perfektüp grevinin ikinci kez ertelenmesi ile ilgili. Bilindiği gibi Petkim-İş'in örgütlü olduğu Pfizer de sözleşme görüşmeleri uyuşmazlıkla sonuçlandı, alınan grev kararı Bakanlar Kurulu tarafından ertelendi. Ancak daha sonra görüşmeler olumlu gelişti ve Pfizer'de sözleşme imzalandı. Gel gör ki, Pfizer, Perfektüp'ten tüp almazsa ilaç üretiminde bulunamaz. Öyle ise Perfektüp grevi de ertelenmelidir, ve ertelendi de. Hem de iki kez. Bu arada Demirel iktidarı hızını alamamış olsa gerek, sözleşme imzalandıktan sonra bile *"Pfizer'deki grevi erteleme"* kararı çıkarttı.

Bu örneği verirken, sahibi işçilerin olduğu SSK ilaç fabrikalarındaki grevin 5 aydır devam ettiğini belirtmeden edemeyeceğiz. Hem de sigortalı işçiler onların bakmakla yükümlü olduğu eş ve çocukları ile, ana ve babalarının sayısı 15 milyonu bulurken. Hem de SSK ilaç fabrikalarında üretilen serum gibi hayati önemde bir ilaç, acil vakalar için bile bulunamazken.

Bir başka örnek de turizm işkolundan: Bilindiği gibi Turizm Bakanı Barlas Küntay, daha turizm mevsiminin açılacağı günlerde bu işkolunda hiçbir greve izin vermeyeceğini ilan etti. Nitekim Oleyis Sendikasına bağlı Stad ve Marmara otellerindeki grevler ertelendi. Oysa Stad Oteli hiç de turistik bir otel değildir. Bu otelde genellikle parlamenterler kalır! Kaldı ki, Demirel, onun Turizm Bakanı, turizm ile *"milli güvenlik"* ya da *"genel halk sağlığı,"* arasındaki derin ilişkiyi açıklamak durumundadır.

Nitekim Danıştay, Ankara Temel Enerji grevinin "milli güvenlik"le hiçbir ilgisi bulunmadığını belirterek, hükümetin erteleme kararı hakkında yürütmeyi durdurma kararı aldı.

Bu arada grev ertelemeleri özellikle KİT'lerde örgütlü sendikaları da hedef alıyor. Burada iktidar hem işveren, hem de *"hakim"*. Fiyatların yüzde 500'e varan bir oranda artması sonucu KİT'lerde çalışan işçiler sözleşmelerinin bir an önce imzalanmasını istiyorlar. İstedikleri hakları alamayan işçiler grev silahlarına başvurduklarında, Petrol-İş'in örgütlü bulunduğu TPAO ve Ataş'da olduğu gibi grevleri erteleniyor ve erteleme süresince de görüşmeler askıda kalıyor. Burada amaç, iki veya üç yıl önce aldıkları haklarla bugünün koşullarında geçinmeye çalışan, özellikle sınıf bilincine varamamış işçiler arasında bir huzursuzluğun başgöstermesi, suçun sendika yöneticilerinde olduğu yanılgısına kapılmaları.

Bu arada grev ertelemelerinin hemen ardından işçilere baskılar, işten atmalar yoğunlaşıyor. Örnek mi? Geçen sayımızda yeralan bir haberi hatırlatmak yeterli. Patronu TÜSİAD eski genel başkanı Feyyaz Berker olan Tekfen'de grev 2. kez ertelendikten sonra fabrikaya sık sık *"ihbar alındığı"* gerekçesiyle baskınlar düzenleniyor ve işçilerin üretimi düşürdükleri iddiasıyla işçiler sorgudan geçiriliyor. Daha sonra işyeri bastemsilcisi de aralarında 3 temsilci işlerinden oluyor.

Evet, Demirel iktidarı tarihe geçecektir; öldürme olaylarındaki rekorlarının, zam rekorlarının, sürülen, kıyılan, gözaltına alınan, tutuklanan insanlar sayısında kırdığı rekorların yanısıra, grev ertelemelerindeki rekorlarıyla da tarihe geçecektir.

Esas sorumlu kimdir? Saptamak güç değildir. 600 sayfalık 7. Genel Kurul Çalışma Raporu'nda *"Demokratik Platformu oluşturma çabaları"*'na sadece 2 sayfanın ayrılmış olması esas gerçeği herhalde açıklamaya yardımcı bir noktadır.

Demokratik Platform çalışmaları çıkmaza girerken, DİSK yönetimi *"sadece hak ve özgürlükleri korumaya yönelik bir hareketin, emperyalist-kapitalist saldırı karşısında siyasi bir nitelik kazanmadan başarı kazanma şansı azdır"* biçiminde tekbaşına alındığında genel bir doğruyu dile getiren görüşü kamuoyuna yansıtmıştır. Hemen arkasından, *"işçi sınıfı hareketinin siyasal birliğinin sağlanması"*'nın DİSK'in *"gündemindeki birinci sorun"* olduğu, *"bir siyasi örgütlenme ve birlik oluşturma"* çalışmalarının yürütüleceği ilan edilince, yukarıdaki genel doğrunun DİSK yönetimi tarafından nasıl anlaşıldığı ortaya çıkmıştır.

Ören Toplantısı'nda bazı DİSK yöneticilerinin, sendikaların *"ideolojik birlik"* içinde olması gerektiğini savundukları bilinmiyen bir gerçek değildir.

DİSK'in birliğini zedeleyen, ilkesel çelişkilerin ortaya çıkmasına neden olan anlayış, disiplin gerekçeleri arkasına saklanan böylesi bazı politik hesaplar, ideolojik dayatmalardan kaynaklanmıştır. Nitekim DİSK içinde bazı sendikalar, *"belli bir siyasal eğilimin yönetimindeki örgütler"* olarak nitelendirilmiş, *"ilerleme eğiliminin egemen olduğu sendikalar"* formülü resmen DİSK belgelerinde kullanılır olmuştur. Biçimsel gibi görünen bu nokta tüm çıplaklığıyla gerçeği ortaya koymaktadır. Demokratik sınıf ve kitle sendikacılığının ilkeleri varsa, bu ilkelere uygun üslubu da vardır. Sendikalar hiçbir zaman politik akımlara göre sınıflandırılmaz, damgalanmazlar; DİSK yönetiminin tersini yapması, esas olarak *"belli bir siyasal eğilimi"* yalıtlama, tasfiye etme amacını su yüzüne çıkarmaktadır.

Geçtiğimiz dönemde DİSK içi sorunların derinleşmesine yol açan anlayış, demokratik sınıf ve kitle sendikacılığıyla bağdaşmayan, DİSK içinde siyasal eğilimleri çatıştırma, *"belli bir siyasal eğilimi"* dışlama tavrından kaynaklanmıştır.

7. Genel Kurul'dan beklenen

7. Genel Kurul, DİSK'in bir dahaki genel kuruluna kadar izleyeceği politikayı, savaşım hedeflerini, istemler programını, cephe ve sendikal eylem birliği perspektiflerini bir temel belge ile karar altına alırken, geçmiş dönemden dersler çıkarmalı ve DİSK'in birliğini pekiştiren bir yönetimi işbaşına getirmelidir.

DİSK, politik akımların özel anlamda çatışma alanı olmamalıdır. Hegemonyacı anlayışlara izin verilmemelidir. Abdullah Baştürk'ün de geçtiğimiz şubat ayında dediği gibi, *"sendikalarda farklı siyasi görüşlerin birlikte çalışmak zorunda olduklarını kafamıza iyice sokmalıyız"*.

Yönetim organları, tabandaki politik eğilimlerin ağırlığı ve DİSK'e bağlı sendikaların ağırlıkları dikkate alınarak, bunların demokratik bir şekilde tavana yansıtılmasıyla, birliği güçlendirici bir bileşime uygun olarak oluşturulmalıdır.

İşçi sınıfının yapısı ve DİSK'in örgütlülük alanları ve perspektifleri dikkate alındığında, Yürütme Kurulu'nun 7 ana sendikanın saptayacağı adaylardan oluşturulması yerinde olur.

DİSK'in birliğini güçlendirmek zorunlu ve olanaklıdır. Açıkyüreklilik, karşılıklı anlayış ve güven, içten yaklaşım, birlik anlayışının gerektirdiği hoşgörü ve esneklik yeterli olacaktır.

DİSK'te ancak bir tek akımın hegemonyası olabilir: *O da demokratik sınıf ve kitle sendikacılığı'dır.*

Politik parti ve akımların sorumluluğu

İşçi sınıfının politik öncüsü, DİSK'in bir politik parti ya da akımın hegemonyası altına girmesine kesinlikle karşı çıkıyor. DİSK 7. Genel Kurulu'na sendikal birliğin pekiştirilmesi, sendikal eylembirliği perspektiflerinin açılması açısından bakıyor. Politik öncü, işçi sınıfının her düzeydeki birlik süreçlerine hız kazandırmak için sorunlara ikircimsiz, net ve somut önerilerle yaklaşıyor.

Yukarıda da belirtildiği gibi *"işçi sınıfının siyasal birliğini sağlamak"* gerekçesiyle DİSK yönetiminin neden olduğu olumsuzluklar, uyguladığı ayırımcı, tasfiyeci yöntemler, hiç de bu amaca uygun sonuçlar getirmemiştir. Tersine, siyasal birlik derken DİSK'in sendikal birliği de tehlikeye sokulmuştur.

Oysa son dönemde, DİSK yönetiminin dışında, politik düzeyde işçi sınıfı içinde yer alan politik parti ve akımlar arasında yakınlaşma sağlanmıştır. En geniş demokrasi güçlerinin birliği açısından da adımlar atılmaktadır. Birlik Dayanışma, TİP, TSİP, Devrimci Demokratlar arasında ittifak gerçekleşmiştir. Bu son derece önemli gelişme CHP'nin bazı kesimlerini de etkilemiştir.

Bu yakınlaşma, DİSK 7. Genel Kurulu'nda birliği pekiştirmek için belirleyici bir etken olabilir, olmalıdır. 4'lü ittifak ve CHP içinde yer alan demokratik sınıf ve kitle sendikacılığını benimsemiş yönetici ve delegeler, bu etkene gereken değerini verme tarihsel sorumluluğuyla karşı karşıyadırlar.

Hiç kuşkusuz, birlik anlayışına kesinlikle sırt çevirmiş maocular dışında tüm akımların da, DİSK'in birliğini pekiştirme çabasında yerleri ve görevleri olmalıdır.

7. Genel Kurul öncesinde, DİSK içindeki politik parti ve akımların rollerine ve sorumluluklarına eğilirken, sorunun sendikal düzey ikinci plana itilerek, yalnızca politik bir koalisyon sorunu olmadığını belirtmekte yarar vardır. Sorun eylembirliği süreci içinde şu ya da bu derecede yer alan politik parti ve akımların, bu anlayışı sendikal birlik düzeyinde de sorumlulukla yansıtabilmeleridir.

Elbetteki bunu da engellemek isteyenler çıkabilecektir. 4'lü ittifakı bozmak, 4'lü ittifak ile CHP'li sendikacıların arasını açmak, parti ve akımlar üstü oldukları iddiasıyla yeni yeni gruplaşmalar yaratmak isteyenler olacaktır. Böylesi oyunlar karşısında uyanık olmak, sendikal birlik anlayışına uygun davranmak, demokratik sınıf ve kitle sendikacılığını benimsemiş tüm güçlerin, ciddi bir sınavdan başarıyla geçmelerini sağlayacak, tersi davranışlara girenler, sorumsuzluklarının faturasını ödemekten kurtulamayacaklardır.

İlerici gençler grevci işçilerle

İlerici gençler tekstil işkolundaki grev yerlerini ziyaret etti. Saks fabrikasında, ilerici gençler tiyatro gösterileri yaptılar, şiirler okudular, marşlar söylediler, grevci işçilerle omuzomuza halay çektiler. Bir işçi eylembirliğini, dayanışmayı vurgulayan konuşmasında ilerici gençlerin, kadınların, liselilerin bunun somut bir örneğini verdiklerini belirtti.

Daha sonra çevrede grevde bulunan diğer işyerlerinden işçilerin de katılmasıyla grev alanı bayram yerine dönüştü. İşçiler hep bir ağızdan türküler söyleyerek halaylar çektiler. "Çarklar durdu elimizde, Narin dize gelecek önümüzde", "Yaşasın güç ve eylembirliği" belgileriyle ortalığı çınlattılar.

İlerici gençler, Van gölü Un Fabrikası'nda greve giden işçilerin yanında ve omuzomuza olduklarını belirttiler.

Vangölü Un Fabrikası'nda çalışan işçiler en fazla dört bin lira almakta, ortalama her işçi beş nüfusu beslemekte.

İşveren, işçilerin hakkını vermemekte direniyor. Şimdiye kadar alışılagelmiş taktiklerini uygulamak istiyor. İşçileri iki ay çalıştırıp çıkarmakta, tekrar yeni işçi almaktaydı. Ama işçilerin savaşımı, patronun bu taktiğini boşa çıkardı. Haklarını almak için örgütlendiler, grev alanlarına çıktılar.

İlerici gençler Vangölü Un Fabrikası'nda işçileri yalnız bırakmadı, bırakmıyor. Onlara yiyecek, içecek götürüyor, her türlü dayanışmalarını gösteriyor. İlerici gençler, işçi sınıfının yanında olduklarını Vangölü Un Fabrikası işçilerine hayatın içinde gösteriyorlar.

Güneşli Dünya'ya

FAŞİSTLER NETAŞ İŞÇİSİNDEN YEDİĞİ DAYAĞI UNUTAMAYACAK!

4 Haziran Çarşamba günü, faşistler Ümraniye'de kurulu NETAŞ Fabrikası'na silahlarla saldırdı. Kadını erkeği, tüm NETAŞ işçileri bu saldırıyı püskürttüler ve faşistlere kolay kolay unutamayacakları bir kötek attılar!..

Ümraniye'de sınıf sendikacılığının bayrağını NETAŞ'da Maden-İş, 1975 yılında açtı. NETAŞ işçileri 35 günlük direnişten sonra sarı Tek Met-İş zincirini kırdılar. Ardından 1976'da Wat işçileri referandumla faşist Türk Metal'i kovdular. Ve yeni yeni kurulan işyerlerinde Maden-İş örgütlenmeleri hızla arttı. Son olarak **"Koç'un kalesi"** *OTOSAN'da yıllardır süren savaşım, referandumla çözümlendi ve Maden-İş burada da yetkiyi aldı.*

Bütün bu gelişmelerden rahatsız olan sermayenin birinci sınıf kurt köpekleri, önce Wat işçilerine saldırdılar. Wat fabrikası servislerinin önü, faşistlerin etkin olduğu sondurak mevkünde kesilerek arabalarda bildiri dağıtılmak istendi. Wat işçileri tartaklandı. Saldırganlar Wat işçilerince yakalanıp karakola teslim edildi. Sonuç, faşistler serbest bırakıldı. Wat temsilcileri gözaltına alındı. Bu olay Nisan ayında oldu. Wat işçilerinin kararlı tavrı faşist tuzakları bozdu.

NETAŞ, Maden-İş'in Ümraniye'de ilk örgütlendiği fabrika. Buraya daha değişik bir saldırı düzenlenmeliydi. Ve faşistler de öyle yaptılar.

4 Haziran sabahı fabrika önünde bir acaiplik vardı. 70-80 kişi fabrikanın kapısını ve çevresini kontrol altına almışlardı. Ellerinde faşist MİSK'e ait bir kaç kağıt parçası olan 5-10 kişi kapının önünde diğerleri çepçevre sarmışlardı fabrikayı. Önce ekip otosu geldi. Fabrika önünde iki tur atıp gitti. Daha sonra bir otobüs ve iki otomobil dolusu faşist fabrika önüne geldi. Üç bölüme ayrıldılar. İlk sıra bildiri için, ikinci sıra ve daha kalabalık olanı önceden hazırlanmış taşların başına geçtiler. Uzak köşebaşlarına da silahlı faşistler yerleştiler.

Fabrikaya gelen tüm arkadaşlar, MİSK'e ait bu paçavraları, **"biz sarı sendikayı kovalı altı yıl oluyor"** *diyerek yırtıp yere attılar. Bunun üzerine faşistler arkadaşlarımızı tartaklamaya başladılar*

Saat 8.00'e doğru servislerin tamamına yakını gelmesiyle toplanan NETAŞ işçisi, arkadaşlarla faşistlere bir güzel meydan dayağı attık. Bunlar ellerindeki bildirileri, ayağındaki papuçlarını bırakıp kaçmaya başlayınca üzerimize bir taş yağmurudur başladı. Aldıran kim? Faşistler dört nala kaçıyor.. Birden silahlar patladı. Üzerimize yaylım ateşi açıldı. Bu bile bizi durduramadı. Ta arabalarına binip kaçana kadar kovaladık.

Daha sonra olanlar ise çok ilginç. Faşist saldırı püskürtüldükten sonra **"Ekip"** *geldi. Biz boş kovanları toplayıp polislere teslim ettik. Faşistlerin bindiği otobüs karakolun önünden geçerken yakalandı. 60 kişi gözaltına alınıyor. Ama ortada silah falan yoktu.*

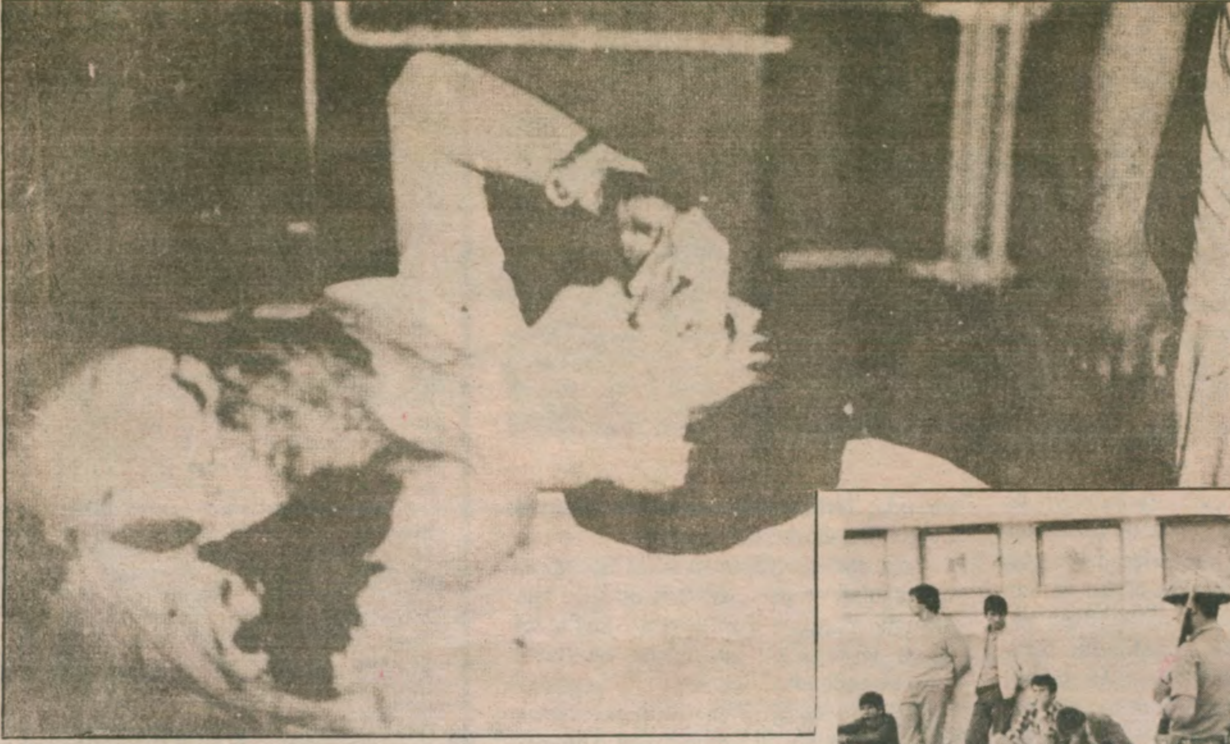
Saldırının püskürtülmesinden sonra toplanan NETAŞ işçilerine işyeri baştemsilcisi bir konuşma yaptı. Konuşmanın ana hatları, saldırıyı kimlerin ne amaçla yaptığını ve ülkedeki faşist terörün neyi hedeflediği üzerineydi. Toplantıda işçiler sık sık **"Faşizme geçit yok, Maden-İş'e uzanan eller kırılacak"** *sloganlarını yükselttiler.*

Bu konuşma üzerine fabrikadaki iki MHP eğilimlinin tartaklandığı ileri sürülerek NETAŞ'ın temsilcileri gözaltına alındı. Saldırıyı ve temsilcilerinin gözaltına alınmasını protesto eden NETAŞ işçileri 24 saatlik bir direnişe geçtiler.

NETAŞ'ın temsilcileri 10 gün yatıp çıktılar. Ama faşistlerin NETAŞ işçisinden yediği sopanın izleri pek 10 günde geçeceğe benzemiyor.

Bu saldırılar elbette, bu kadarla kalmayacaktır. Ancak işçiler de bu sermaye köpeklerine pabuç bırakmayacaklardır. Her türlü saldırıya karşı, Ümraniye'de sınıf sendikacılığının bayrağı, hergün daha çok işçiyi bağrında toplayarak işbirlikçi-tekelci burjuvaziye ve onların kemik yalayıcılarına karşı daha bir şanlı DALGALANACAKTIR!

NETAŞ'tan bir işçi

FAŞİST T
YURT ÖLÇ
TIRMANDIRI

"İmam — cemaat ilişkisi,, ne dair

İstanbul Emniyet Müdürü, olaysız ve tümüyle suskun bir İstanbul'un çok büyük patlamalara neden olabileceğini söyledi

«İstanbul'da günde 3-4 kişinin öldürülmesi normal»

Serdar BAPOĞLU-

ÖLDÜRMENİN, yaralamanın, silahlı soygun ya da saldırıların artık günün olağan olaylarından sayıldığı ve anarşi'nin etkinliğini arttırdığı İstanbul'da, Emniyet Müdürü Şükrü Balcı, "Her gün 3-4 kişinin öl... normaldir ...

ilgili olarak bilgi veren Emniyet Müdürü, ulus olarak hareketli bir yapıya sahip olduğumuza değinerek şunları söyledi:

"İstanbul'un bu gün yaklaşık 6 milyona ulaşan bir nüfusu vardır. Üs... bu sayının büyük çoğunlu... Türkiye'... hemen ... yerin-

3-4 kişinin öldürülmesi çok gör... meli, hatta normal karşılanmalı... İstatistik veriler aynı nüfusa s... dünyanın diğer şehirlerinde gü... öldürme olaylarını 10 kişinin ü... de göstermektedir. Çalışmaların... da başarılı olduğumuzu işte ... ... çok açık ... gös...

Terör olaylarında günde ortalama 10 kişi ölüyor. Demirel yönetiminin işbaşına gelmesinden bu yana bu sayı sürekli bir artış gösteriyor, yığınsal kırım biçimini alıyor. Ve bu olayları önlemekle görevli yerlerde bulunanlar, yani İçişleri Bakanları, Emniyet Müdürleri, son derece "serinkanlı" açıklamalarda bulunuyorlar. Bir hafta öncesine dek İçişleri Bakan vekilliği yapan Orhan Eren CHP İl başkanlarının öldürülmesi üzerine yaptığı açıklamada "öldürülen CHP'liler normal CHP'li değildir" diyordu. Görevine dönen İçişleleri Bakanı Mustafa Gülcügil ise Nevşehir olayları üzerine Meclis kürsüsünden "ateşi CHP'li parlamenterler başlatmıştır" diyebiliyor. Altı yurttaşımızın yaşamını yitirdiği İnciraltı katliamını "başarılı bir operasyon" olarak sunabiliyor. Nevşiher Valisi CHP Genel Başkanı Ecevit'in elinden telefonu kapıp Demirel'e "bu adam olayları abartıyor, asayiş berkemal" biçiminde bilgi verebiliyor kurşunlar vızıldarken

Böylesi imamın cemaatinden birinin, İstanbul Emniyet Müdürü Şükrü Balcı'nın da kalkıp "hergün 3-4 kişinin öldürülmesi normaldir ve bu gibi olayların olması GEREKLİDİR." demesi pek şaşırtıcı olmuyor. İzmir'de yayınlanan **Yeni Asır** *gazetesinin 15 Haziran 1980 günlü nüshasında Serdar Bapoğlu imzasıyla yayınlanan Şükrü Balcı'nın açıklamasında şöyle deniyor: "İstanbul'un bugün yaklaşık 6 milyona ulaşan nüfusu vardır. Üstelik bu sayının büyük çoğunluğunu Türkiye'nin hemen her yerinden özellikle de kırsal kesimden gelen kişiler oluşturmaktadır. Böylesinc kozmopolit bir kentte, günde 3-4 kişinin öldürülmesi çok görülmemeli, hatta normal karşılanmalıdır." Dahası İstanbul Emniyet Müdürü, bu kadar kişinin öldürülmesinin "çalışmalarındaki başarının bir göstergesi olduğunu" da vurguluyor. Olayların nedenlerini de "ulusal yapımızın gereği hareketli bir kişiliğe sahip olmamız"la açıklıyor. Şükrü Balcı faşist kırımlara büyük bir "açıklık" getiren konuşmasını şöyle sürdürüyor: "Çeşitli yollarla deşarj olmayı amaçlarız. İşte her gün karşılaştığımız öldürme, yaralama, saldırı vb. olayları, bu deşarjın* gereğidir. *Eğer bu olaylar yapılmazsa, boşalmadan yoksun kalan kitle bir birikime uğrayacak ve günün birinde İstanbul'da çok büyük bir olay meydana gelebilecektir."*

Ülkemizin güvenliğinden sorumlu bir Bakanın, İstanbul gibi ülkemizin en büyük kentinin güvenliğinden sorumlu bir Emniyet Müdürü'nün faşist cinayetlere yaklaşımı bu olursa, bu cinayetlerin önünün alınmasında ne denli etkin olabileceklerini tasavvur etmek pek zor olmasa gerek.

İstanbul Emniyet Müdürü Şükrü Balcı'ya sormak gerek, "emrinizdeki polislerin uyguladığı işkenceler de bir deşarj gereği midir?". İstanbul 1. Şube Müdürü Fahrettin Tayyar Seven'in bir yurttaşı öldürme emri vermesi bir deşarj gereği midir? Yoksa o gün sayı dolmadığından patlamayı önlemek için emniyet görevlilerinin yolda yürüyen yurttaşları öldürmesi mi gerekmiştir."

Demirel yönetimi terörü önleyeceğiz diyor. Hükümetin 100 gün içinde yapacaklarının başında yer alıyordu "anarşi"yi önleme. Demirel yönetiminin İçişleri Bakanı Gülcigil, Valileri, Emniyet Müdürleri Demirel'i yalancı çıkartmıyorlar. Eksikleri tamamlıyorlar.

KATLİ

12 Haziran 1980 gecesi saat 23.00 sıralarında İzmir İnciraltı Atatürk Öğrenci Yurdu'nda düzenlenen moral gecesine sıkıyönetim görevlileri ve polis hiçbir ihtarda bulunmadan ateş açtı. Gecede folklor ekipleri seyredilirken bir assubayın verdiği "ateş" emriyle birlikte "kaçmayın ulan' sesleri arasında gençler yaylım ateşine tutuldu. Bir yandan yere yatırılan öğrencilere "kalkın" denip onlar kurşunlanırken, bir yandan da yurt blokları ve ışık yanan odalar, yani insan olduğu anlaşılan heryer ateşe tutuldu. Çevredeki evler de ateş altına alındı. Böylece halk, evlerine kapanmaya zorlandı. Bu arada bahçe aralarında insan avı sürdürüldü. Yakalanan öğrenciler sabaha kadar beton üzerinde yatırıldı. Bu vahşi saldırı sonunda 5 genç katledildi, yüze yakın genç yaralandı.

İnciraltı'nda yaratılan bu faşist kırım konusundaki ilk bildirisinde İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı "teessürlerini" açıkladı. Olay gerici burjuva basınında ve TRT'de tersyüz edilerek gösterilmek istendi. Sermayenin *Tercüman'ı*, "İnciraltı öğrenci yurtlarında dün gece iki solcu grup arasında çıkan çatışmayı bastırmak isteyen güvenlik kuvvetleri ile aşırı solcu militanlar arasında çıkan çatışmada..." diye verdi. *Yeni Asır* gazetesi de, büsbütün uydurma olan şu senaryoyu yazdı: 'Öğrencilerin marşlar söyleyerek askerlerin üzerine yürümesi üzerine de askerler tarafından topluluğu dağıtmak amacıyla havaya ateş açıldı. Aynı anda yurtların balkonlarından askerlerin üzerine otomatik silahlarla ateş açıldığı görüldü ve güvenlik kuvvetleriyle öğrenciler arasında çatışma başladı..."

Gerici basının bu alçakça yalanlarına rağmen olay örtbas edilemedi.

Kırım, önceden planlanmıştır

Faşist cankırımını yaşayan öğrenciler ve diğer tanıkların verdikleri bilgilere göre katliamın önceden planlandığı ortaya çıkıyor. Bir yurt öğrencisi şunları anlatıyor: 'İnciraltı öğrenci yurdunduka sıkıyönetim görevlileri özellikle öğrencilerle hiç konuşmayan, öğrencilere düşman olduğunu her fırsatta gösteren kişilerdi. 18 Mayıs günü bu görevliler yurdun içine girip öğrencilere ateş açmış, blokları kurşunlamış ve bir arkadaşımızı elinden yaralamıştı. Daha sonra ellerindeki listelere göre arkadaşlarımızı götürmeye başladılar." Başka bir öğrenci de şunları anlatıyor: "Son günlerde, yani olaydan birkaç gün önce Hasan Dimici adlı çavuş, kız öğrencilere laf atıyor, bizleri tahrik ediyordu. Hatta 'sizin hesabınızı yakında göreceğiz. Komünistleri ezeceğiz' diye söyleniyordu."

Bu kırımın önceden planlanmış olduğu, bu gelişmelerin yanısıra bir de olay gecesi güvenlik kuvvetlerinin tutumunda görülüyor. Öğrenciler şunu anlatıyorlar: "Folklor oynayıp, bir moral gecesi yapılacağını polis ve jandarmalar biliyordu zaten, çünkü toplantı dışarda yapılıyordu. Yurdun bahçesinde. Onlar kapıda duruyor, bizler de sandalye taşıyorduk. Eğer amaçları sadece toplantıyı engellemek olsaydı bizlere birşey söylerler, sandalyelerin taşınmasını önlerlerdi. Ayrıca, olayın olmasından önce işi olup dışarıya çıkmak isteyenlere polis ve askerler izin vermemişti. Yani olaydan önce hiçkimse dışarı çıkarılmadı."

Neler oldu? Nasıl oldu?

Kırımı yaşayan öğrenciler olayın gelişimini şöyle anlatıyorlar: "O gece ilk ateşi açan kişi çavuş Hasan Dimici idi. Dimici on askerle birlikte yaklaştı. 'Kaçmayın ulan' diye bağırışıyla ateş açması bir oldu. Bir panik başladı. Hemen oracıkta üç arkadaşımız can verdi. Bazı gazetelerin yazdığı gibi güvenlik kuvvetleri *megafonla ikazda bulunmadı.* Bu kesinlikle yalandır. Yaralılardan bir kısmı arka bahçeye kaçtılar. Bu arkadaşlarımız sabaha kadar portakal bahçelerinde yaralı vaziyette inlediler, bağırdılar. Kimse onları hastaneye alıp götüremedi. Çünkü onlara yardım edenlere de ateş açıyorlar ve kendileri de yardım falan yapmıyorlardı. Kız öğrenciler yaralıların hastaneye götürülmesi için blokların balkonlarından bağırdılar, ama onlara da ateşle karşılık verildi. Balkonları taradılar. Hâlâ izleri duruyor. Çavuş Hasan Dimici, arkadaşlarımızın kanlarına basarak kahkahalar attı. 'Komünistlerin hesabını gördük' diyordu. Birara taramaya ara verdiler. Hepimiz yerlerde yatıyorduk. 'Kalkın' dediler. Kalkar kalkmaz yine ateş açtılar. Yaralılar hastaneye kaldırılmak için güvenlik kuvvetlerinden istekte bulunuyor, fakat onlar dinlemiyor ve ağıza alınmayacak küfürlerle karşılık veriyorlardı. İki arkadaşımız kan kaybından öldü. Birinin beynine kurşun sıkmışlardı, beyni parçalanmıştı arkadaşımızın. Onlar, yalnız bize değil, çevredeki evlere de ateş ettiler Kimse tanık olmasın diye. Halk korktuğundan gelemedi."

Öğrenciler ayrıca sabaha kadar uyutulmadıklarını yurda giren güvenlik kuvvetlerinin içerde de ateş etmeye devam ettiğini, özel eşyalarını alıp götürdüklerini, dolaplarını kırdıklarını anlatıyorlar.

Görüldüğü gibi Hasan Dimici adlı faşist çavuşun katliamda önemli bir rolü vardır. İstanbul-

TERÖR
ÇÜSÜNDE
LMAK İSTENİYOR

İAM

Nevşehir'de faşistlerin toplu kırım girişimi

Nevşehir'de 17 Haziran günü öldürülen CHP İl Başkanı Zeki Tekiner ve İl Yönetim Kurulu eski üyesi Yavuz Yükselbaba'nın cenaze törenini faşistler otamatik silahlarla taradılar, taş yağmuruna tuttular.

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit de içlerinde 100'e yakın CHP'li parlamenterin katıldığı cenaze törenine Nevşehir'de faşistlerin denetiminde bulunan bir otelden ve hemen yanındaki inşaattan ateş açılması, konvoyun önünün kesilerek taşlanması sıradan bir olay değildir. Açıkça bir toplu kırım girişimidir. Saldırıda 4 CHP'li parlamenter ve 1 CHP Gençlik Kolları Merkez yöneticisi yaralanmıştır. Ve bu gelişmeleri İçişleri Bakanı Gülcigil CHP'li parlamenterler birbirini yaraladı biçiminde ele almıştır.

Ecevit'in ifadesiyle Nevşehir'de devlet yoktur, devletin otoritesi yoktur. Ecevit'in Nevşehir'den Başbakanı araması bile bir süre engellenebilmiştir. CHP İl Başkanı'nı öldürenler karakolun önünden ellerini kollarını sallayarak geçmiş, Ülkü Yolu Derneği'ne gitmişlerdir. Ve Ülkü Yolu Derneği aranmamıştır bile.

Tüm bunlar, Gün Sazak'ın öldürülmesi provokasyonunu izleyen günlerde Türkeş'in yaktığı iç-savaş ateşinin yurt ölçüsünde sürdürülmeye çalışıldığını gösteriyor. Faşist saldırıların CHP yöneticilerine üyelerine de yoğun bir biçimde yansıdığını gösteriyor. Demirel işbaşına geleliberi öldürülen CHP il başkanlarının sayısı 3'ü buldu, ilçe yöneticilerinin ve üyelerin sayısı onlarla ifade edilir hale geldi.

Peki bunlara karşı CHP yönetiminin tepkisi ne oluyor? Faşistlerin desteğiyle ayakta duran AP'ye işbirliği çağrıları çıkarmak. Son olayda görüldüğü gibi demokrasi güçlerinin faşizme karşı savaşım azmini, kararlılığını kırmaya çalışmak. Ankara'daki Zeki Tekiner'in cenaze törenini engellemeye çalışan CHP sağ kanat yönetimine karşı bizzat CHP tabanı karşı çıkmıştır. Törene katılanlar "Faşizme karşı yürüyüş", "Faşizme karşı eylembirliği" belgileriyle CHP yöneticilerinin bu kararlarını geri almaya zorlamışlardır. Meclis'e dek yürüyen ilericiler "Faşizme Geçit Yok", "Zekiler Ölmez", "Faşizme Karşı Genel Direniş" belgilerini hep bir ağızdan haykırmışlardır.

Faşistlerin ana muhalefet partisine cenaze törenini yaptırmaması, parlamenterlerine karşı toplu kırım girişiminde bulunması, artık kimi "güvercincilerle faşizme karşı savaşılabileceğini" sananları da uyandırmalıdır. CHP tabanının, CHP'li yurtseverlerin faşizme karşı demokrasi güçleriyle beraberliklerinin önünde dikilenleri, konumlarını yeniden değerlendirmeye itmelidir.

---

lu olan Hasan Dimici Galatasaray Mimarlık Mühendislik Yüksek Okulu'ndan ayrılmış öğrencilik yıllarında faşist harekete katılmış ve daha sonra İstanbul Bakırköy Ülkücü Gençlik Derneği'nde çalışmıştır. Motorbot bölüğünde görevli olan Hasan Dimici'nin yanısıra bölükte görevli askerlerin bir kısmının sicilli faşist ve MHP'li olduğu anlaşılmıştır.

Cankırımına karşı demokrası guçlerinin tepkisi

İnciraltı katliamı ile ilgili olarak araştırmalarda bulunan *CHP heyeti* (Genel Sekreter Yardımcısı İmadettin Elmas, Nail Atlı, İsmail Aydın) olayın "İzmir'de sıkıyönetimin uzatılması için düzenlendiğini" belirttiler. Açıklamayı yapan İmadettin Elmas şunları söyledi: "Öğrencilerin devletin güvenlik kuvvetleriyle çatışmaları diye birşey kesinlikle sözkonusu değildir. Her üniversitelerarası seçme sınavı öncesi geleneksel hale gelmiş bir moral gecesi düzenlenir. Nitekim Bornova öğrenci yurtlarında da üniversite adayları aynı şekilde moral gecesi düzenlemişler, hatta sloganlar atmışlar, ancak burada bir olay meydana gelmemiştir. Güvenlik kuvvetleri öğrencilerin üzerine ateş açmışlar panik başlayınca, ateş daha da arttırılarak, kaçanların bir kısmının ölümüne, bir kısmının da yaralanmasına neden olmuşlardır." İmadettin Elmas olay üzerine İzmir Valisi Nazmi Çengelci ile görüşmek istediklerini ancak valinin "konunun kendisini ilgilendirmediğini" söyleyerek görüşme yapmadığını da açıkladı.

Öte yandan yine olay üzerine İzmir'e gelen CHP İzmir Milletvekilleri *Ferhat Aslantaş ve Kaya Bengisu* yaralı öğrencilerle görüştürülmediler. Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi hastanesinde yatan yaralılarla görüşmelerini Savcılık önledi.

Aslantaş ve Bengisu olay üzerine yaptıkları basın toplantısında olayı "ığrenç bir facia" olarak nitelendirerek "Hiçbir kimse, hiçbir güç bu olayı örtbas edemez" dediler. 5 değil, 8 öğrencinin öldürülmüş olduğunu tesbit ettiklerini belirten Aslanaş ve Bengisu "Olay bir devlet terörüdür. Bu katliamdan tek sorumlu hükümettir. Öğrencilerin güvenlik kuvvetleriyle çatıştıklarını gösteren en küçük bir belirtiye rastlamadık. Bazı kişiler güvenlik kuvvetlerine yön vererek bu katliamı doğurmuştur. Olay düşündürücüdür. Ölen öğrencilerin hepsinin sırtlarından vuruldukları saptanmıştır" dediler. Adli top ve otopsi raporları da ölen ve yaralanan öğrencilerin "sırtlarından kurşunlandığını" ve çıkan kurşunların M1 ve M4 gibi güvenlik kuvvetlerinin kullandığı silahlardan çıktığını ortaya koymuştur.

TİP ve TSİP il basın sorumluları da ortak bir basın toplantısıyla olayı "kitle kırımlarının yeni bir örneği" olarak değerlendirdiler, bu kırımın MHP destekli AP hükümetinin demokrasi güçlerine karşı açtığı savaşın bir parçası olduğunu belirterek şöyle dediler: "Sadece sıkıyönetim bildirilerine aykırı toplantı yaptıkları gerekçesiyle kitlelerin üzerine ateş açılıp 5 gencin öldürülmesi düşündürücüdür. Sıkıyönetim bildirisinden çıkarabildiğimiz kadarıyla öğrencilerin üzerine atış açılması 'yere yatın kaçmayın' komutundan sonra olmuş, öğrencilerin kolluk kuvvetlerine karşı koyması diye birşey sözkonusu olmamıştır. Güvenlik kuvvetlerinin sebep olduğu İnciraltı'ndaki bu katliamın savunulabilir hiçbir gerekçesi yoktur."

İnciraltı öğrenci katliamı üzerine DİSK'e ve Türk-İş'e bağlı sendikaların, TMMOB'ye bağlı odaların, Halkevleri, TÜMOD ve TÜMAS'ın da aralarında bulunduğu *30 demokratik kuruluş* katliamın suçlularının bulunup hesap sorulmasını istedi. Açıklamada özetle şöyle denildi: "Silahsız ve savunmasız insanların üzerine güvenlik kuvvetlerinin açtıkları ateş sonuçta bir kitlesel kırıma dönüştü. Eğlencenin yapıldığı alanı saran güvenlik kuvvetlerinin ateşiyle panik olmuş ve ateş daha da yoğunlaşmıştır." 30 kuruluşun açıklamasında olayın sorumlularının açığa çıkartılıp hesap sorulması da istenmiştir.

Ayrıca 16 ve 17 Haziran günlerinde İnciraltı kırımını protesto eden Ege Üniversitesi öğrencileri boykot yaptı. Bu arada İzmir'in çeşitli semtlerinde yollar trafiğe kesilerek faşist cankırımını lanetleyen pullar, belgiler atıldı. İlerici Gençler otobüslerde konuşmalar yaparak, semtlerde gösteriler düzenleyerek protestolarını sürdürdü.

İnciraltı kırımının sorumlusu kimdir?

İnciraltı kırımının ayırdedici özelliği, kırımı gerçekleştirenlerin ardına sığınabilecekleri en ufak bir bahaneye sahip olmamaları ve cascavlak ortada kalmalarıdır. Kimdir kırımı gerçekleştirenler? İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nce tutuklanan ve MHP'li oldukları açıklanan subay, erbaş ve erler mi? Elbette kırımı fiilen uygulayan onlardır. Ama kırımın sorumluları yalnızca onlar değildir.

Kırımın baş sorumlusu Demirel'dir. Çünkü Demirel Başbakan sıfatıyla Sıkıyönetim'in tüm işlem ve eylemlerinden dolaysız sorumludur. Nitekim CHP İzmir parlamenterleri Ferhat Aslantaş ve Kaya Bengisu, düzenledikleri basın toplantısında bu noktaya dikkat çektiler: "Esas görevimiz, olayı Parlamento'ya götürerek, sıkıyönetim uygulamalarının vatandaşlarımızın ölümüyle sonuçlandırılan facialara dönüştürülmemesi için gerekli titizliği göstermeyen hükümetten bunun hesabını sormaktır."

İnciraltı kırımı tekil bir olay, benzeri görülmedik bir kırım değildir. Ülkemizde "dur emrine uymadıkları" gerekçesiyle birçok yurttaş yaşamını yitirdi. İnsanın en temel hakkı olan yaşama hakkı ayaklar altına alınıyor. İşte tüm kırımların olduğu gibi İnciraltı kırımının ana nedeni de böylesi uygulamalara olanak veren yönetim biçimidir.

Can güvenliği için eylem birliği

İnciraltı kırımına, demokrasiden yana, temel insan haklarından yana olan herkes karşı çıkmış, tepki göstermiştir. Bu durum, Demirel'in ülkeyi faşist bir diktatörlüğe götürme, bu çerçevede faşist katliamlardan yararlanma yolunda yürüttüğü politikaya karşı, can güvenliğinin sağlanması, kıyıcı Demirel yönetiminin alaşağı edilmesi için tüm demokrasi güçlerinin eylem birliğinin somut olanağının varlığını gösteriyor. Bu somut olanağın gerçekleştirilmesi, demokrasi güçlerinin eylem birliğinin sağlanması, bu birlikle yürütülecek örgütlü savaş, yeni kırımları önlemenin, gericilik güçlerinin hesaplarını boşa çıkarmanın biricik yoludur.

İnciraltı kırımının en üstten en alta tüm sorumlularından hesap sorulacaktır.

Demokratik güçlerinin eylem birliği, yeni kırımların önüne alacak, faşizme yolu tıkaycak, zorbaların erkini alaşağı edecektir.

Demokrasi güçlerinin eylem birliğini sağlamak için savaş!

Suadiye Halk–Koop'ta faşistler 2 ilericiyi katletti

16 Haziran 1980 günü Suadiye Halk-Koop'a saldıran faşistler, kooperatif yönetim kurulu üyesi Ahmet Nurican Doksanbir ve evkadını, kooperatif üyesi Finhal Erünsal'ı katlettiler.

Yaşam pahalılığının dayanılmaz boyutlara ulaştığı, halkın alım gücünün hızla düştüğü günümüzde, tüm dargelirli tüketicileri aracı-tefeci ve karaborsacı soygunundan korumak amacıyla kurulan Halk-Koop'lara yönelik ilk saldırı değildir bu. Daha önce de birçok kez Halk-Koop'lar faşistlerin saldırılarına uğramıştır.

Nitekim Şehremini Halk-Koop, ilk kez 2 Şubat 1980 günü, daha açılışından 2 gün önce bombalı bir saldırıya uğradı. Saldırı kooperatifteki mallara olduğu kadar, açılış hazırlıklarını yürüten yönetim kuruluna da yönelikti. 2 Nisan 1980 günü ise Şehremini Halk-Koop 2. kez bombalandı. 6 Mayıs 1980'de ise 3. kez. 7 Mayıs günü, kooperatifi çalışır duruma getirmek için faaliyet gösteren kooperatif emekçileri tarandı. 16 Mayıs günü Şehremini kooperatifi çalışanlarından Mehmet Aylakdurmaz faşist canilerce katledildi.

28 Mayıs günü saldırının odağı Beşiktaş'a çevrildi. Beşiktaş Halk-Koop'ta İTÜ öğrencisi ve kooperatif üyesi Halil Kıyak faşistlerin saldırısı sonucu yaşamını yitirdi. Kooperatif çalışanlarından Ali Satış ve İTÜ öğrencisi Nesrin Aslan çeşitli yerlerinden yaralandı.

Ne var ki tüm bu saldırılara karşın Halk-Koop'lar hızla yaygınlaşıyor, üye sayıları yükseliyor. Yalnız İstanbul'daki Halk-Koop'ların sayısı 80'i aşıyor.

Suadiye Halk-Koop'ta öldürülen Ahmet Nurican Doksanbir ve Finhal Erünsal'la birlikte demokratik halk kooperatifçiliği savaşımında yaşamını yitiren halk çocuklarının sayısı 4'ü buldu. Ama onların yaşamlarını vermekten çekinmedikleri bu hareket boy atmaktan geri durmuyor, durmayacaktır. Tekellerin yaşamı ateşten gömlek haline getirme girişimlerine karşı emekçilerin git gide daha geniş kesimlerini örgütleyip birleştirecektir.

İşçi sınıfının birlik bayrağını yükseltmek

CHP gensoru önergesiyle hükümeti düşürme operasyonuna girişti. Demirel *"ne yapacaklarını hele bir açıklasınlar"* diyor. Cumhurbaşkanlığı seçimi şimdilik burjuvazinin gündeminin alt sıralarına doğru kaymış durumda.

Türkiye'de değişen nedir? Ekim 1979 seçimlerinden sonra *"milletin temayülleri"*'ne uygun olarak kurulduğu önesürülen Demirel yönetimi, 6 ayda nasıl sıfırı tüketiyor? Bu sorulara doğru yanıtlar getirmek, günlük savaşımda doğru hedefleri dövmeyi, doğru adımları atmayı sağlıyor. Burjuvazinin içinde bulunduğu açmazın, bu açmazdan çıkış formüllerinin irdelenmesi, demokrasi güçlerinin önündeki görevleri de aydınlatıyor.

GÜNÜMÜZÜN ÖZELLİKLERİ

Günümüzün başlıca özellikleri şöyle sıralanabilir:

Emperyalizmin, özellikle ABD ve NATO egemen çevrelerinin ülkemiz üzerindeki baskı ve hegemonyası artıyor. Sonra, ekonomik bunalımın derinleşmesi en sert çizgileriyle ortaya çıkıyor. İşçi sınıfının, halkın yaşam koşulları hızla kötüleşiyor. Politik rejim gitgide baskıcı bir nitelik alıyor, sivil olan-olmayan yönetim sarmaşması yasallaştırılmaya çalışılıyor. Faşist ve "sol" maskeli politik terörizm geniş boyutlar alıyor. Egemen güçler, istedikleri politik durağanlığı sağlayamıyor. İşbirlikçi tekelci burjuvazinin yönetim almaşıkları hızla yıpranıyor. Sınıf savaşları yayılıyor, yükseliyor.

Emperyalizme bağımlı kapitalist ekonomi derin bir bunalım içindedir. Ekonomide süregelen bir durgunluk vardır. Yatırımlar düşüyor. Fabrikalar yarıdan çok daha az bir kapasiteyle çalışıyor. *Günaydın* Gazetesi'nde bu kapasite düşüklüğünün kimi sektörlerde % 20'ye vardığı ortaya konuyor. Buna karşılık fiyatlar sürekli artıyor. Enflasyon, Demirel'in, Özal'ın savlarının tersine gün günden artışına devam ediyor. % 100'ü aşıyor. Emperyalist finans kuruluşlarının, IMF'lerin teknik heyetleri bile Demirel'in hesaplarının tutmayacağını gizli raporlarında yazıyorlar. Türk Parası Demirel'in deyimiyle *"pul"*'a döndü. Değeri hergün yeniden "ayarlanıyor". Çalışabilir nüfusun % 20'si işsizdir. Dış borçlar 20 milyar doları aşıyor.

Ülkemiz ekonomisinin bu yıkımının başlıca nedeni, ekonomimizin yenisömürgecilik yöntemleriyle emperyalizme bağımlılığıdır. Bu bağımlılık, beraberinde sanayinin aramallarının ve hammaddelerinin dışalıma dayanmasını, tarım ürünlerinin bir dizi devalüasyonla, düşük fiyatla dışsatımını getiriyor.

Ülkemiz bir yandan derin bir ekonomik bunalım içinde çalkalanırken, öte yandan tekelleşme süreci daha da hızlanıyor. Küçük ve orta işletmeler arasında iflaslar artıyor. Az sayıda banka ve onlarla sıkı sıkıya bağlı Koç, Sabancı gibi bir avuç tekel grubu ülke ekonomisine egemen oluyor. Şimdi bunlar uzun yıllar devlet kapitalizminin yarattığı temele dayanarak bir yandan kârlı devlet işletmelerini kendi kontrollerine almak, bu alanlarda devlet tekeline son vermek için çalışıyorlar. Öbür yandan Özal gibi devletin kilit noktasındaki temsilcileri eliyle ekonominin bütününü kontrollerine almak için çabalarını yoğunlaştırıyorlar.

Tekellerin bu tırmanmasıyla birlikte Türkiye'de devlet-tekel kapitalizmine özgü gelişmeler belirginleşiyor. Kuşkusuz bu süreç olgunlaşmış olmaktan uzaktır. Emperyalist tekellerle bütünleşen finans oligarşi, derin bunalım koşullarında bu gelişmeyi hızlandırmak, devlet-tekel kapitalizmine geçmek için her araçtan yararlanıyor. Ülkemizin içinde bulunduğu derin bunalım, emperyalist ülkelerin baskılarını yoğunlaştırmasına, hegemonyasını artırmasına geniş olanaklar yaratıyor. Bu ülkeler arasında ABD'nin yanısıra, Federal Almanya öne çıkıyor.

1974 yıllarından başlayarak ortaya çıkan Türkiye ile ABD arasındaki kimi uyuşmazlıklar, bugün emperyalizmin çıkarları doğrultusunda çözümleniyor. ABD'nle imzalanan ikili kölelik anlaşması bu yöndeki en önemli adım oldu. Bu anlaşma, topraklarımızdaki ABD ve NATO üsleri, Orta ve Yakındoğu'da, özellikle İran'la ilgili ortaya çıkan yeni gelişmeler açısından Türkiye için çok tehlikeli bir ortam yaratıyor. Ülkemizin ekonomisi, IMF gibi yenisömürgeci kuruluşlara daha da teslim ediliyor. Ortak Pazar'a girme yönündeki çabalar, ulusal sanayii ve tarımı daha da yıkıma götürecek tehlikeler taşıyor.

Türkiye ekonomisi, NATO'ya yapılan harcamaların, egemen çevrelerin dayattığı ağır silahlanma yükünün altında eziliyor. Bütçenin cari harcamalarında askersel giderler % 40'ı geçiyor. NATO'nun "modernizasyon" adı altında dayattığı yeni harcamalarla ülke ekonomisi daha çok askersel raylara oturuyor.

Ekonomik bunalımın yükünü emekçilerin sırtına daha fazla yüklemek, bir avuç işbirlikçi tekelci burjuvazinin çıkarlarını güvence altına almak, ülkemizi büsbütün Amerikan emperyalizminin nükleer silah deposuna ve sıçrama tahtasına çevirmek, rejimi daha da gericileştirmeden olanaksızdır. Sermayenin bir küçük azınlığın elinde toplanma süreci, erkin yapısında da derin değişiklikleri zorunlu kılıyor.

DEMİREL SIFIRI TÜKETİYOR

Bugünkü Demirel yönetimi 6,5 ayda 1.744 yurttaşımızın ölümüne neden oldu. Demirel yönetimi, 6,5 ayda fiyatları % 200'den % 375'e çıkardı. Bu yönetim, bir dilim ekmeği 2 lira yaptı. Bu 6,5 ay içinde işçi ve emekçilerin yaşamı 5 kat ağırlaştı. Tekellerin kasalarındaki milyonlar bir o kadar arttı. Bu yönetim faşist terörü devlet politikası yaptı. Bu yönetim, ilerici güçlere, sendikalara, Doğu'nun emekçi halkına karşı saldırıları görülmemiş boyutlara ulaştırdı. Zindanları politik tutuklularla doldurdu, korkunç işkenceleri günlük olaylar haline getirdi. Demirel yönetimi IMF'lere verdiği ödünlerle, ABD'nle imzaladığı ikili kölelik anlaşmalarıyla ülkemizi komşularına, barışa ve güvenliğe karşı bir tehdit ve saldırı aracı yaptı. NATO'nun silahlanma ve Carter'ın soğuk savaş politikasına dört elle sarılarak ulusal onuru dolara sattı. İşte bütün bunlardan ötürü milyonlarca emekçinin gözünde, Demirel yönetimi günbegün sıfırı tüketiyor. İşte yığınlar nezdindeki bu yıpranış işbirlikçi tekelci burjuvaziyi yeni yöntemler aramaya itiyor.

CHP YOL AĞZINDA

CHP, hükümeti düşürme yönündeki girişimlerini yoğunlaştırıyor. Yığınların karşısına yeniden "umut" olarak çıkmaya hazırlanıyor. Şurası açıktır; CHP bir burjuva partisidir. Programı ve politikası, özü bakımından işçilerin hiçbir kesiminin çıkarlarını yansıtmıyor. Ama CHP, gerici burjuva partilerinden de ayrı niteliktedir. CHP yönetiminde doğrudan bankalarla, tekellerle bağlı olanlar vardır. Tabanında işçiler, köylüler de vardır. CHP, ağırlıklı olarak tekelci olmayan büyük ve orta burjuvaziye, orta katmanlara dayanıyor. CHP yönetimi, bu güçler ile işbirlikçi tekelci burjuvazi arasında bir uzlaşma yaratmak, kapitalizmi onarmak amacını güdüyor. Burjuva reformcu bir ideoloji ve politika izliyor.

Günümüzde CHP bir yol ağzında bulunuyor. Ya tümüyle yerli-yabancı tekellerin bir yedek partisi olacaktır; ya da tekelci olmayan burjuvazinin, orta katmanların çıkarlarını antiemperyalist, demokratik konumlardan savunan bir parti niteliği kazanacaktır. Bu ikilem, işbirlikçi tekelci burjuvazi ile tekelci olmayan burjuvazi arasındaki çelişkilerin CHP'ne yansımasından doğuyor.

Tekellerin son tırmanma girişimiyle birlikte, CHP içindeki bu süreç daha da sertleşmiştir. Günümüzde CHP yönetimi sağa kayıyor. Onun bir burjuva reformcu politikası işçi sınıfıyla değil, gericilikle işbirliğine kapıyı açıyor. Bu da CHP içinde çatışmaları kızıştırıyor.

CHP'nin geniş tabanı, emekçilerin de yer aldığı sınıf ve katmanlardan oluşan bu taban, Demirel'in güttüğü halk düşmanı politikaya karşı çıkıyor. CHP'nin hükümete geldiğinde nasıl ayrı bir dille konuştuğunu, nasıl bir politika uyguladığını unutmuyor.

CHP yönetimindeki sağ unsurların halkın taleplerini bir yana iterek elini AP'ne uzatması CHP içindeki çatışmaları daha da keskinleştiriyor. Kimi CHP'lilerin, Kenan Bulutoğlu gibi holdinglerle doğrudan bağlılarının MHP'yle bile işbirliğini gündeme getirmesi, CHP tabanındaki haklı bir tepkiye yol açıyor. CHP Küçük Kurultayı'ndaki konuşmalar bunu gösteriyor.

CHP'ni güncel amaçlar için demokratik eylem birliğine çekmek için harcanacak çokyönlü çabalar, CHP yönetiminin uzlaşma politikasının geniş yığınlara teşhiri, bunlar CHP içinde ya tabanın demokratik eğilimlerinin CHP yönetimine yansımasını ya da, daha büyük bir olasılıkla, CHP yönetiminin tabanından daha da yalıtlanması sonucunu getirecektir. İzlenecek böylesi bir politikadan işçi sınıfı ve demokrasi güçleri kazançlı çıkacaktır.

TEKELCI BURJUVAZİNİN UMARI

Egemen gericilik güçleri, Demirel yönetiminin yığınlar nezdinde sürekli itibar yitirmesi, buna karşın sınıfsal çıkarlarının tam olarak gerçekleştirilememesi karşısında yeni yönetim almaşıkları arıyor, daha doğrusu yaşama geçiremediği eski hükümet formüllerini yeniden piyasaya sürüyor.

Egemen sınıflar daha neler yapmak istiyor? DGM yasası, 15-16 Haziran 1970'de işçi sınıfımızın ezdiği 274-275 sayılı yasalardaki değişiklikler yeniden gündeme getiriliyor. Anayasa gerici yönde değiştirilmek isteniyor. Bununla *"Başkanlık sistemi"* adı altında sivil olan-olmayan yönetim sarmaşası yasalllaştırılmak amacı güdülüyor. "Buhran ve Savaş Hali Yasa Tasarısı"yla bu girişimler daha da tırmandırılıyor.

Halkımızın bugün büyük bir tepkiyle andığı 12 Mart diktatörlüğü ile bugünkü rejim arasında, taşıdığı tehlikeler bakımından bir karşılaştırma yapmak, durumun çetinleştiğini kavramak için yeterlidir. Günümüzde 12 Mart döneminden ayrımlı olarak, uluslararası durumda yeni bir evre ortaya çıkmıştır: Emperyalistler nükleer silahlanma yarışını hızla artırıyor. Sosyalist ülkelerle çatışma politikası izliyor. Sonra Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu ekonomik bunalım, o dönemle karşılaştırılamaz bir derinlik taşıyor. 1970'den bu yana tekelleşme hızlanmıştır. Burjuvazinin en gerici kesimi, finans oligarşisi bugün ülke yaşamında çok daha fazla etkinlik kazandı. 12 Mart'ta burjuvazinin iç çelişkileri politika alanında sert çatışmalar biçiminde su yüzüne çıkıyordu. Bugün bu çelişkiler, ekonomik alanda daha da keskinleşmekle birlikte, politik alanda uzlaşma girişimleri ağır basıyor. Bu da CHP sağ kanadının politikasında somutlanıyor.

Böylece halkımız hem baskıcı niteliğiyle 12 Mart dönemini geride bırakan, ama bunu daha sinsi biçimde uygulayan, hem de o dönemden çok daha fazla tehlikelere gebe bir rejimle karşı karşıyadır.

Ocak ayında ordu komuta kademelerinin verdiği uyarı mektubunda AP-CHP işbirliğinden yana bir tavır konuyordu. Emperyalizm, yerli egemen sınıflar da 12 Mart'tan beri yaşama geçiremedikleri bu yönetim almaşığını bugün yeniden gündeme getiriyorlar. Özünde emperyalizmin egemen güçlerin istemi, parlamenter görünümlü ama aşırı baskıcı bir rejim biçimidir.

İşbirlikçi tekelci burjuvazinin yeni yönetim formülleri aramasının ardında, aralarındaki çelişkilerin keskinleşmesi de yatıyor, güçsüzlükleri de yatıyor. Burjuva partileri arasındaki uzlaşmalar kaçınılmazlıkla geçici bir karakter taşıyor.

İşbirlikçi tekelci burjuvazinin, politik partilerinin yeni girişimleri, egemen sınıfların yıllardır özlemini çektikleri politik durgunluğu bir türlü sağlayamamalarından da etkileniyor. Bu durum, en son Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde olanca çıplaklığıyla yansıdı. Burjuva yönetimleri ne yaparlarsa yapsınlar, yıpranmaktan, yığınsal desteklerini yitirmekten kurtulamıyor, geleceklerinden güven duyamıyor.

KURTULUŞ YOLU

Egemen güçlerin önerdiği yollar, AP-CHP işbirliği ya da buna benzer burjuva partilerinin bir koalisyonu, hele hele parlamenter görünümlü bir baskı rejimi halkımızı esenliğe ulaştırmak ne söz daha da bir felakete sürükleme yönündedir. Ama egemen sınıfların bu saldırıları, devrimci durum ortamı için de koşulları olgunlaştırıyor. Böyle bir durumda ne yapılacak? Bu soruya genel olarak 3 yanıt verilebilir.

Birincisi, silahı ele alıp ortaya çıkmak. Böyle bir tutum elbette serüvenci bir tutum olur. Böylesi bir tutumun Leninci çizgiyle hiçbir bağının olmadığı birçok kez ortaya konmuştur.

İkincisi, birleşelim, saldırıyı göğüsleyelim olabilir. Böyle bir görüş, birlik yanlısı görünmekle birlikte, bu *birliğin amacını*, yalnızca emperyalizmin, egemen güçlerin artan saldırısı karşısında, faşizm tehlikesi karşısında *savunma amacıyla* sınırlar. Böylesi bir anlayış ise, *sağ* bir tutumdur.

Üçüncüsü, Marksist-Leninist tutumdur. Bu tutum, içinde bulunduğumuz dönemde işçi sınıfının birlik bayrağını yükseltmek, tüm örgütlenme olanaklarından yararlanmak, örgütlenme biçimlerinin herbirini güçlendirmek, savaşın her biçimine hazırlanmaktır. Bu hazırlık, tüm ulusal demokratik güçlerin, emekçi halkın çıkarlarını, ulusal çıkarları savunan antiemperyalist, antifaşist, antitekelci eylem birliğinin sağlanmasıyla bağlıdır. Ve bu birliğin, bu hazırlığın amacı savunmayla sınırlanamaz. Bu birliğin, bu hazırlığın amacı, korunmadan öteye emperyalizmin, işbirlikçi tekelci burjuvazinin egemenliğini çökertmek, faşizm tehlikesinin kökünü kazımak için ileri demokratik devrimdir. Erki ulusal demokratik güçlerin ele almasıdır. Biricik kurtuluş yolu budur.

Burjuvaziye hükümet dayanmıyor

"CHP, hükümet hakkında gensoru verdi."

"Erbakan, isteklerimiz olmazsa hükümetten desteğimizi çekeriz dedi."

"MSP lideri, Demirel'le iki saat görüştü. Pazartesi yine buluşacaklar."

Bu türden haberler ve bunlara bağlı olarak, hükümet gensoru ile düşer mi, düşmez mi? tartışmalarının parlamento içinde ayyuka çıktığı günler geçiriyoruz.

Güneşli Dünya baskıya hazırlandığı sırada, CHP sağ kanat yönetiminin gensorusunun Meclis gündemine alınıp alınmaması konusundaki görüşme günü henüz gelmemişti. Bu nedenle hükümetin bu önerge ile düşüp düşmeyeceği konusunda bir varsayımda bulunmak kehanet olur.

Ancak, CHP yönetiminin hükümeti neden düşürmek istediği, yerine ne gibi bir hükümet formülü önerdiği, bu önerinin ülkenin içinde bulunduğu bunalımdan çıkışı getirip getirmeyeceği soruları, hükümet düşse de, bir süre daha kalsa da üzerinde önemle durulması gereken bir konu olarak beliriyor.

HÜKÜMET NEDEN DÜŞMELİ?

CHP'nin gensoru önergesinin gerekçesine baktığımızda, ülkede cangüvenliğinin kalmadığı, hükümetin teslim olduğu terör odaklarının yığınsal kırımlara yöneldiği, bağımsızlığın zedelendiği, Batı'nın emperyalist tekellerine, para kuruluşlarına verilen ödünlerle Türkiye'nin geleceğinin ipotek altına sokulduğunu okuyoruz.

Bu anlamda CHP önergesinde, bu hükümetin düşürülmesi gerektiği noktasında doğru şeyler söyleniyor. Daha doğrusu, yıllardan beri, işçi sınıfının politik öncüsünün, sosyalistlerin, demokratların, ilericilerin saptadığı bu gerçeği CHP yönetimi de şimdi dile getiriyor.

CAN GÜVENLİĞİ SAĞLANIR MI?

CHP yönetimi bu gerçeği kabul etmekle birlikte, hükümetin düşürülmesinden sonraki adımı ve hükümetin düşürülme biçimini bu saptamaların ışığında değerlendiremiyor. CHP sağ kanat yönetimi, CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, AP-CHP MSP'den oluşacak bir "Onarım hükümeti" öneriyor. AP'yi bir koalisyona çağırıyor. "Demokrasiyi ancak ikimiz kurtarabiliriz" diyor.

Oysa, CHP önergesinde de dile getirildiği gibi, AP azınlık hükümetinin baş destekçisi durumundaki faşist partinin militanları, eli silahlı sürüleri hemen hergün 10'u aşkın emekçiyi, genci, kadını kurşunluyor. İnciraltı'nda, Nevşehir'de olduğu gibi toplu kırımlara yöneliyor. Faşist parti, tüm bu saldırganlıklarını, AP azınlık iktidarının koltuğu, koruması altında yapıyor. Nevşehir'de görüldüğü gibi, Vali Emniyet Müdürü, İçişleri Bakanı ve bizzat Demirel bu saldırganlara arka çıkıyor, "Nevşehir'de CHP'li parlamenterler ateş açtı birbirlerini vurdu" diyor.

Anayasa Mahkemesinde biriken dosyaları ile sıkıyönetim komutanlıklarının elinde bulunan ölüm listeleri ile bu faşist partinin bin kez kapatılması gerekiyor. Ama, Demirel iktidarı böyle bir girişime kesinlikle izin vermiyor. Aksine, demokrasi güçlerini, CHP'lileri suçluyor.

Ecevit, faşist partiye böylesine kanat geren bir Demirel'e birlik çağrısı yapıyor. Partisi'nin küçük kurultayı'nda, "MHP'lileştiği" ilan edilen AP'nin liderine el uzatıyor.

Ecevit, AP'yle işbirliği yaptığı zaman, MHP'nin kapatılamayacağını, gizli-açık faşist odakların üzerine gidilemeyeceğini, dolayısıyla terör odaklarının ölüm kusmaya devam edeceğini bilmiyor mu?

İMF NE OLACAK?

CHP'nin gensoru önergesinin gerekçesinde "Batı'nın emperyalist tekellerine, para kuruluşlarına verilen ödünlerle Türkiye'nin geleceğinin ipotek altına alındığı" yazıyor.

Kimdir bu "Batı'nın emperyalist tekelleri, para kuruluşları?" Bunu artık herkes biliyor. IMF'dir, Dünya Bankası'dır, OECD'dir, Amerika'nın, Avrupa'nın uluslararası tekelleridir.

Bunların Türkiye'deki işbirlikçileri kimlerdir? Koçlardır, Sabancılardır, Karamehmetlerdir, Transtürklerdir, Haslardır ve bunlar gibi bir avuç tekelcidir.

Bu işbirlikçi politik sözcülerin, politik arenadaki temsilcileri kimlerdir? Eli silahlı Türkeş'lerdir.

Ecevit, gensoru gerekçesinde suçladıklarının Türkiye'deki politik temsilcilerine işbirliği çağrısı çıkarıyor. CHP sağ kanat yönetimi, işbirlikçi tekellerle uzlaşmada hızlı bir yarışın içine giriyor.

BAĞIMSIZLIK KURTARILIR MI?

Ecevit'in önergesinde "Bağımsızlığın zedelendiğinden" sözediliyor. CHP Genel Başkanı ve önergeyi hazırlayan CHP sağ kanadı, ülke bağımsızlığının ABD ile, NATO ile imzalanan ikili kölelik anlaşmaları ile zedelendiğini bilmiyor mu? SİA adı verilen yeni bir kölelik anlaşmasının kendi iktidarları döneminde hazırlandığını, AP azınlık iktidarı döneminde de imzalanmak üzere olduğunu görmezlikten mi geliyor?

Ecevit, ülkemizi, cephaneliğe çeviren ABD ve NATO üslerinin, Sovyetler Birliği'ni "gözlediğini"; bunun, "Sovyetler Birliği'nin de Türkiye'yi gözlediği için gerekli olduğunu" öne sürerek üsleri savunuyor.

AP'ye çağrı çıkarırken, SİA adı verilen ikili kölelik anlaşmasının daha kolayca imzalanacağını, parlamento içinden ciddi bir muhalefetin gelemeyeceğini hesaplıyor. Sonra da kalkıp, "ülke bağımsızlığının zedelenmesinden" sözediyor.

HESAP FARKLI

Kaldı ki, Ecevit de önerdiği gibi bir hükümet modelinin oluşmasının zorluğunu biliyor. Demirel, bilmem kaçıncı kez Ecevit'in birlik çağrısını reddediyor. MSP, kendi içindeki AP uzantısı Korkut Özal ekibi nedeniyle, hareketli görünse de kıpırdayamıyor.

Üstüne üstlük Ecevit, AP-CHP işbirliğine MSP'yi de katan bir formülasyon önerisini, muhalefetteyken MSP'yle dirsek temasını sürdürebilmenin başka yolu olmadığı için yapıyor. AP'den olumlu bir yaklaşım geldiğinde MSP'nin bu formülasyon dışında kalacağını herkes biliyor.

Ama Ecevit, bu öneriyi yapıyor. Niçin?

Bunu Ecevit itiraf ediyor. CHP Genel Başkanı, "beni ülkenin güçlükleri değil, parti içindeki güçlükler korkutuyor" diyor. Açıkçası tabanı Ecevit'i sıkıştırıyor. Ecevit, bu sıkıştırmadan kurtulabilmek için hükümet devirmek gibi büyük bir işe soyunuyor ve gensoru önergesini veriyor. Parti içindeki grupları böyle bir sıcak dönemde parlamento içinde ve parti tabanında disiplin altında tutmaya çalışıyor.

Bu işin CHP içine, CHP tabanına yönelik yanı. Bir de madalyonun ikinci yüzü var.

12 Mart'tan sonra tekelci sermaye Türkiye'de sürekli olarak "Geniş tabanlı hükümet", "AP-CHP koalisyonu"nu gündeme getiriyor. CHP'nin sağ kanat yönetimi, böyle bir formülün "nasıl olsa gerçekleşeceği"ni hesap ediyor. Tekelci sermayenin bu isteminde öncülük rolüne soyunuyor.

Hükümetin düşmesi halinde, parlamento içinde bir hükümet formülü çıkarılmamaması olasılığı da ağırlık taşıyor. Bu durumda, Demirel'in dayattığı erken seçimin gündeme gelmesi daha da bir kuvvet kazanıyor. Ancak her iki partinin yetkilileri de özel sohbetlerde, parlamento kulislerinde tekbaşına bir iktidarın gerçekleşemeyeceğini itiraf ediyor.

Bu durumda da CHP-AP koalisyonunun AP tarafından da kabul edilmesinin ağırlık kazanacağı belirtiliyor. O zaman Demirel'in, "Seçime gidelim, ben tekbaşıma iktidara gelirim ve tekelci sermayenin çıkarlarını ben korurum" mantığının geçersiz kalacağı ifade ediliyor.

CHP sağ kanat yönetimi, AP-CHP işbirliği derken bu gelişmeleri de gözönüne alarak hesap yapıyor.

CHP'nin önerisi dışında, yeni hükümet formülleri geliştirenler de var.

Örneğin, Erbakan, "Başbakan ben olayım, CHP bakan versin" diyor. Metin Toker, "Ulusal Damatlığın" birgün kendisine bir başbakanlık getireceği hayalini bugün de sürdürüyor.

Kısacası, parlamento içinden, halkın sorularına çözüm bulacak, onurlu bir dış politikayı izleyecek, barışı savunacak bir hükümetin çıkmasının olanaksızlığı apaçık ortaya çıkıyor.

Bu saptama, işbirlikçi tekelci sermaye çevrelerince de biliniyor. Onlar, parlamento içinden çıkarabilecekleri hükümet modellerinin bu sorunları çözemeyeceğini bildiğinden açık bir faşist diktatörlüğe gidebilmenin yollarını bugünden arıyorlar. Demirel iktidarının çıkarmak istediği baskı yasaları, Anayasa değişiklikleri, bir zorbalık rejiminin ön adımları olarak görülürken, faşist çeteler tekelci sermayenin çiftliğinde bu nedenle besleniyor. Bilim adamları, aydınlar, işçiler, gençler, yurtseverler bunun için kurşunlanıyor, toplu katliamlar bunun için düzenleniyor.

Demirel iktidarı ekonomiyi bu nedenle faşistleştiriyor.

Faşizm tehlikesi her geçen gün bu nedenle daha da artıyor.

NE YAPMALI?

Sorunun çözümü tek başına parlamento içinden çıkmıyor. Çözüm, sorunu yaratanların; işbirlikçi tekelci sermayenin iktidardan uzaklaştırılmasıyla olanaklı. İşbirlikçi tekelci sermayenin egemenliğine son vermek de, gerek parlamento içinde ve gerekse parlamento dışındaki yurtseverlerin, demokratların, ilericilerin eylem birliğini oluşturmaktan, ulusal demokratik güçlerin cephesini örmekten geçiyor. İleri demokratik bir devrimi, ileri demokratik bir erki gerçekleştirmekten geçiyor.

Geniş emekçi yığınların, halkın çıkarlarını savunduklarını öne sürenlere tek yol kalıyor. Birlikte savaşmak.

Mebus pazarları kurarak, bakanlık dağıtarak kurulan iktidarlar çözüm getirmiyor, getiremiyor. Çöküp gidiyor.

Kolayına elde edilen şey kolayca elden gider. Ama savaşarak elde edileni geri almak zordur.

BU HÜKÜMET NASIL DÜŞER?

Bu hükümetin özelliği, "Açlık Paketi"ni uygulamaya sokmak, baskı yasalarını çıkarmak, ABD ve NATO'ya iyice bağlanarak ikili kölelik anlaşmasını imzalamak gibi somut konularda ortaya çıkıyor.

Bugün işçi sınıfı, grev boylarında, toplu sözleşmelerde "Açlık Paketi"ni kabul etmediğini haykırıyor. Baskı yasalarına, ikili kölelik anlaşmalarına karşı direniyor. Barolar, demokrat, yurtsever hukukçular, bilim adamları baskı yasalarıyla Demirel yönetiminin bir zorbalık rejimine gitmek istediğini vurguluyorlar. SİA adı verilen ikili kölelik anlaşmasına karşı parlamento içinde 51 parlamenter soruşturma açılması istemini dile getiriyorlar. Türkiye Barış Komitesi protesto kampanyaları örgütlüyor.

Demokrasi güçlerinin görevi net bir şekilde ortada duruyor.

- Grev alanlarında, toplu sözleşme masalarında savaşım veren işçi sınıfının etrafında kenetlenmek.
- SİA adı verilen ikili kölelik anlaşmasının imzalanmasına karşı çıkan parlamento için ve parlamento dışı güçlerin uğraşına, kampanyalarına omuz vermek, desteklemek, bu kampanyaları yığınsal çıkışlara dönüştürmek.
- Baskı yasalarına, Anayasa'nın gerici değişikliklere uğratılmasına karşı çıkmak, bu savaşımı yığınların savaşımına dönüştürmek.

Bu hükümetin düşürülmesi böylesi yığınsal çıkışları eylem birliği içinde örgütlemekten geçiyor.

Nükleer savaş tehlikesi, NATO ve Türkiye

Nisan ayı sonunda Avrupa Komünist ve İşçi Partileri'nin Barış ve Silahsızlanma için yapılan Paris Toplantısı'nda SBKP Merkez Komitesi Sekreteri Boris Ponomaryov, NATO ülkelerinin nükleer savaş tehlikesini artırma girişimleri üzerinde önemle durdu. ABD'li bilim adamlarının nükleer silahların nelere yolaçabileceğini kanıtlayan belgelerinden aktarmalar yaptı.

ABD'li bilimadamlarına göre büyük bir kent üzerinde patlayan 20 megatonluk bir termonükleer bomba kent merkezindeki herşeyi, tüm canlıları yokedip, geride derin bir çukur bırakacaktır; patlama merkezinden yaklaşık 10 km. uzaklıktaki tüm insanlar ışık hızıyla hareket eden ısı dalgaları nedeniyle ölecekler; rüzgarlar nükleer serpintileri 24 saat içinde yüzlerce km. uzağa taşıyacak. Böylesi bir oluşum bir saat içinde tamamlanıp kuzey yarımküredeki yaşamın çoğunu yok edebilir!

Daha geçenlerde bilgisayarların bir hatası yüzünden Pentagon hava kuvvetlerinin nükleer silahlarla donatılmış füzeleri alarma geçti ve uçuşa hazırlandı. Sözümona bilgisayarlar SSCB'nin ABD'ye karşı saldırıya geçtiği yolunda sinyal almış. Üstelik son yedi aydır böylesi hatalar yüzünden 3. kez alarma geçiyorlar. Anlaşılan ABD bilgisayarları da Washington yöneticilerinin "Sovyet tehdidi", "kuzeyden gelen tehlike" düşlerine göre programlanmış! böylesi bir hatanın ABD bombardıman uçakları ve füzeleri bizzat saldırıya geçtikten sonra anlaşılması ise yeryüzünü nükleer mezarlığa çevirecek bir 3. dünya savaşı demektir.

Bütün bunlar Türkiye'yi yakından ilgilendiriyor. Böylesi bir savaşa Türkiye istese de istemese de çekilecektir. Çünkü Türkiye'de NATO ve ABD üsleri vardır ve buralarda nükleer silah vardır. Bunların da kontrol düğmeleri Pentagon'un elindedir. Demirel yönetimi imzaladığı SİA anlaşmasıyla işte bu ölüm üslerinin yurt topraklarımızda kökleşmesine razı olmuştur. Demirel yönetimi, Türkiye'yi bölgemizde ABD emperyalizminin ve NATO'nun kalelerinden biri yapmak niyetindedir. Ve işte, NATO'ya karşı ülkemizde ve bölgemizde yükselen tepki hiçe sayılarak, NATO Bakanlar Konseyi toplantısı hafta içinde Ankara'da yapılıyor. NATO Bakanlar Konseyi'nin yirmi yıllık bir aradan sonra ilk kez yaptığı, bölgemizde bir gövde gösterisi niteliğindeki toplantının evsahipliğini üstlenen Demirel yönetimi, Batı'lı bağlaşıklarına sadık bir dost olduğunu yine kanıtlayacak.

Geçtiğimiz hafta içinde, bu halk düşmanı yönetime karşı, CHP tarafından bir gensoru önergesi yönetildi. Ancak gensoru, hükümet düşerse ulusal çıkarlar korunacak mı, ABD üsleri kapatılacak mı, ikili kölelik anlaşmaları yırtılacak mı, bunlardan hiç sözetmiyor. Üstelik, CHP sağ kanat yönetimi, Demirel yönetimini ulusal onurumuzu beşparalık etmekten ötürü suçlamak bir yana bütün bunları tezgahlayan, halkımızı toptan bir yıkım eşiğinde tutan AP'ye işbirliği teklif ediyor. Ağızlarından "iç barış, faşizmin önünde en büyük engel olma" sözlerini hiç düşürmeyen Ecevit ve CHP sağ kanat yöneticileri, NATO'lara, ABD emperyalizmine bağlı kalınarak, tekelci, gerici çevrelerle işbirliği yapılarak ülke içi. le barışın korunamayacağını hâlâ mı göremiyorlar?

Oysa, parlamento içindeki ve dışındaki demokrasi güçleri, geniş yığınlar, CHP'nin kendi tabanında yeralan emekçi kesimler, Demirel iktidarının serüvenci, teslimiyetçi NATO'culuk politikasına karşı çıkıyorlar. Bugün Türkiye'de bu savaş yanlısı politikayı destekleyenler bir avuç tekelci burjuvazi ve onların yardakçılarıdır. Onlar ABD emperyalizminin silahlanma yönündeki girişimlerini bile yetersiz buluyorlar. Gün geçmiyor ki tekelci basında, özellikle Tercüman'da burjuvazinin kalemşörlerinin "SSCB Akdeniz'e inecek, ABD silahlanma yarışında ağır gidiyor" diye dertlenen çarşaf çarşaf yazıları çıkmasın!

Bunlar, NATO'culuk politikasının canı ucuz, yaşamı pahalı yaptığını yaşayarak öğrenen Türkiye emekçi yığınlarını ne yazsalar inandıramazlar. AP-CHP işbirliği ve buna benzer burjuva partilerinin koalisyonları da ülkemizi NATO ve IMF reçetelerinden öteye bir yere götüremeyecektir. Onlar ancak sömürü ve baskı düzeninin çarklarını onarırlar.

Dünyada ve yurdumuzda barış ve demokrasi savaşımı kararlı antiemperyalist, antitekelci tavır almaktan geçiyor; bu tavrı alanların eylem birliğinden geçiyor. Onursuz, uğursuz emperyalist bağımlılığı burjuvazinin hükümetleri değil, tüm demokrasi g. ;lerinin örgütlü birliği kıracaktır.

İnsanlık nükleer savaş tehdidi altında

1970 yıllarının sonlarına kadar uluslararası politik alanda en belirleyici unsur yumuşama idi. Soğuk savaş ortamı giderek geçmişe karışıyor, barış içinde yanyana yaşama, uluslararası ilişkilerde temel yasa haline geliyordu. Son yıllarda ise en başta yayılıcı ABD çevreleri olmak üzere, NATO'ya egemen güçler nükleer silahlanmada yeni bir tur başlatma evresine girdiler. Dünyayı balıklama tehlikeli geçmişe daldırmak, tarihi gerisin geriye götürmek, yumuşama eğilimini yok etmek amacıyla ellerinden geleni yapıyorlar.

ABD VE NATO NÜKLEER SAVAŞ TEHLİKESİNİ ARTIRIYOR

Mayıs'ın ilk haftasında NATO nükleer planlama grubu Norveç'te toplandı. Fransa, İzlanda ve Lüksemburg'un katılmadığı toplantıda, İngiltere, İtalya, Belçika ve Hollanda, Amerikan nükleer füzelerinin topraklarına yerleştirilmesi konusuna olumlu yanıt verdiler. Böylece 1979 Aralık NATO toplantısında alınan Avrupa'ya nükleer füzeler yerleştirilmesi konusundaki kararların uygulanmasına ve Avrupa topraklarına 572 füzenin yerleştirilmesine yeşil ışık yakıldı.

Bu toplantıda ayrıca, NATO Avrupa Müttefik Kuvvetleri Başkomutanı General Rogers NATO ülkelerini nötron bombası ile silahlanmaya ve ordularını kimyasal silahlarla donatmaya çağırdı. ABD savaş bakanı Brown son zamanlarda İngiliz ordusunun kimyasal savaş eğitimini hızlandırmış olmasından övgüyle söz etti. NATO, Sovyetler Birliği'nin kimyasal ve bakteriyolojik silahlar geliştirdiğini öne sürerek, Afganistan'da kimyasal silah kullanıldığı gibi uydurma haberlerle kendi kimyasal savaş hazırlıklarına zemin hazırlamaya çalışıyor.

ABD emperyalizmi dün Vietnam, Kamboçya, Laos halklarına karşı kullandığı yığınsal, kırım silahlarını bugün de Afganistan ve İran halklarına karşı kullanıyor. ABD'nin İran'a karşı saldırısı sırasında Tahran'daki ABD Büyükelçiliği yakınlarında bir jip dolusu kimyasal bomba bulunmuştu.

Nisan ayı sonlarında da Afganistan'da benzer bir olay gerçekleşti. O günlerde Afganistan güvenlik kuvvetlerinin durdurmak istediği bir otobüsten ateş açılmış, çıkan çatışmada otobüsteki tüm karşıdevrimciler ölmüştü. Olayda önemli olan otobüsün taşıdığı yüktü. Otobüs Pakistan'dan sızdırılan kimyasal bombalarla doluydu. Bombaların üstünde bir "dost"un imzası vardı: "Made in USA, California". İşte ABD bir yandan fiilen saldırılarını sürdürürken, öte yandan da yeni kararlarla dünyadaki müttefiklerini Orta Avrupa'daki güçler dengesini kendinden yana değiştirme, sosyalist ülkelere ve SSCB'ye karşı üstünlük sağlama planlarına ortak etmek istiyor. Ancak Avrupa'daki müttefiklerinden her alanda beklediği desteği görmüyor.

ABD – AET ÜLKELERİ İLİŞKİLERİ

ABD, ne Afganistan ne İran ne de olimpiyatlar konusunda Avrupa ülkelerinden umduğu kadar destek bulamadı. Görüş ayrılıkları, Fransa Devlet Başkanının Varşova'ya yaptığı gezi ve FAC Devlet Başkanı H. Schmidt'in Haziran sonu gerçekleştireceği SSCB gezisine ilişkin olarak Carter'ın gösterdiği sert tepkiyle daha da suyüzüne çıktı.

Bugün Fransa dışında AET ülkelerinin tümü NATO içinde ABD'nin egemenliği altındadır; Batı Avrupa topraklarına yeni nükleer füzelerin yerleştirilmesi konusunda, silahlanma harcamalarını arttırma konusunda ABD'nin taleplerini kabul etmişlerdir. Ancak Ortadoğu'da barış ve güvenliğin sağlanmasının kendi ülkelerinin çıkarları açısından da yaşamsal önemi vardır. AET ülkeleri petrol gereksinimlerinin % 80'ini Ortadoğu ülkelerinden sağlamaktadırlar; AET ülkelerinin büyük tekellerinin Ortadoğu ihracatının değeri ABD'ninkinden daha yüksektir. Bu bölgedeki "sıcak durum" bu ilişkileri etkileyecek, AET ülkelerini ABD petrol tekellerine bağımlı kılacaktır. Kaldı ki baştaFransa olmak üzere Batı Avrupa ülkelerinin kimi gerçekçi politikacıları ABD'nin saldırgan, halkların içişlerine karışma politikasının Ortadoğu'da ve uluslararası alanda onu giderek yalıtladığını, öte yandan dünya halklarının Arap ve Filistin halklarıyla dayanışmasının güçlendiğini görüyorlar. Bu politikayı tümüyle desteklemenin kendileri için de iflas olabileceğini değerlendiriyorlar. AET ülkeleri devlet başkanlarının Venedik'teki zirve toplantısında Filistin konusunda ABD'nin doğrultusunda olmayan, FKÖ'nün de Ortadoğu'daki barış görüşmelerine katılmasını öngören bir kararın çıkmasının nedenleri de bunlardır.

Oysa ki Carter'ı çok kızdıran, bu devletlere gözdağı vermeye yönelten bu karar. Camp-David anlaşmasına tümüyle karşı olmayıp, onun yanısıra önerilmiş bir çözümdür. Bu konuda bir açıklama yapan FKÖ, Filistin halkının öz devletini kurma hakkı da içinde olmak üzere tüm yasal haklarının tanınmadığı FKÖ'nün Filistin halkının tek temsilcisi olarak kabul edilmediği, İsrail'in işgal ettiği Arap topraklarından çekilmesinin istenmediği bir önerinin Ortadoğu sorununun adaletli çözümüyle ilişkisi olmadığını söylemiştir.

Carter yeni savaş bakanı Muskie'yi tanıtıyor!

EMPERYALİZM SAVAŞ HAZIRLIĞINDA

Haziranın 12'sinde ABD askersel bütçesi Amerikan Senatosu'nda onaylandı. Buna göre ABD, mali bütçesinin % 30'una yaklaşan bir kısmını silahlanma için harcayacak. Emekçi yığınların sırtından çıkacak olan 170 milyar dolar silaha yatırılacak. Bunun hemen ardından Pentagon Neveda eyaletinde şimdiye kadar yapılmış olan en büyük hava manevralarına başladı. Manevralarda 500 saldırı denemesi yapılacak; yabancı toprak işgali denemeleri özellikle İran koşullarına uygun olarak hazırlanan alanlarda uygulanacak. Önümüzdeki av içinde ABD Ortadoğu'ya 7 savas gemisi, tank, zırhlı birlikler ve her türlü cephane gönderiyor. 200.000 kişilik acil vurucu güç oluşturuyor. NATO Genel Sekreteri Luns, ABD'nin Basra Körfezi hazırlıklarının barışa hizmet ettiğini söylüyor.

ABD emperyalizmi "Sovyet tehlikesi" umacısıyla askersel alanda donanırken, dünyanın dört bir yanında güçlü ve aynı derecede donanmış dostlar da arıyor kendisine.

Bu müttefiklerden biri Japonya. Japon militarist çevreleri ABD silahlı kuvvetleriyle sıkı ilişki içinde çalışıyorlar. Japonya'da 140'ın üzerinde ABD üssü ve burada yerlesmis 48 bin ABD askeri var. 1965'te Vietnam'ı işgal eden ABD Birliği Japonya'daki Okinawa üssünden gitmiştir. Bugün 260 bin kişiyi bulan bu ordu, Japon vergi yükümlülerine 2 trilyon "yen"e maloluyor. Japonya'da bugün 230 şirket askersel sanayi üretimiyle uğraşıyor; Tokyo'da her yedi firmadan biri savaş aracı üretiyor.

ABD emperyalizmi Japon-

Çin, NATO'nun Uzakdoğu

■ Teng 1979 ziyaretinde ABD ile ilişkileri geliştirdi...

Günümüzde uluslararası alanda en gerici güçlerle ABD emperyalizmi ve NATO'yla bağlaşıklık kuran Çin yönetimi Uzakdoğu'da emperyalizmin gerginliği arttırma politikasının başını çekmektedir. Emperyalizm yeni bağlaşığını şirin göstermek için Çin'in artık maocu tezleri terkettiğinin propagandasını yapmaktadır. Oysa Pekin yönetiminin bugün izlediği yol, ekonomik ve politik anlamda iflas etmiş olan Mao'nun tezlerinin kökünde yatan Büyük Çin hegemonyacılığı ve antikomünizmin ta kendisidir.

Bugünkü Pekin yöneticilerinin saldırgan bir politika izlemedikleri konusundaki savları tümüyle yalandır. Bunu kendi sözleriyle de ele veriyorlar. Çin Savunma Bakanı "Kızıl Bayrak" gazetesinde şöyle diyor: "Biz savaşın her an çıkabileceğinden hareket ederek çalışmalıyız. Bu nedenle çok yakında ve büyük çapta çıkabilecek nükleer bir savaşa hazırlık yapmak gereklidir. Biz bir yandan da nükleer ve benzeri silahlar geliştirmeliyiz ve her an savaşa hazır olmalıyız." Ve işte bu anlayışın somut örnekleri:

● Bugün Çin dünyanın insan gücüne dayalı en geniş ordusunu besliyor.

- Avrupa'ya yeni nükler roketler yerleştirilecek
- ABD-AET ilişkileri gerginleşiyor
- Dünya halkları barışı yaşatacak
- Silahlanma yarışı

dünyada insanlığa 1 dakikada 1 milyon dolara maloluyor

ya'yı, emperyalizmin saldırgan politikasına aktif olarak katmayı, ABD, Japonya ve Çin'in askersel-politik faaliyetlerini eşgüdümlü kılmayı istiyor. Bu kapsam içinde ikili, üçlü görüşmeler son sıralarda daha da hızlanmış bulunuyor. Çin'le ABD arasındaki işbirliği, Kamboçya ve Afganistan olaylarında açıkça ortaya çıktı. Çin yönetimi NATO'nun varlığını ve silahlanmayı arttırmanın, Basra körfezinin güneydoğusundaki Diego Garcia adasındaki ABD üslerini, Güney Kore'den ABD askerlerinin çekilmemesini destekliyor. Pekin yönetiminin militarist, yayılmacı politikası saldırgan emperyalist çevrelerin politikalarıyla uyuşuyor; 1980 başlarında Çin Batı'yla ilişkilerini daha da geliştirdi. Çin devlet adamları Japonya, ABD ve Batı Avrupa ülkelerini ziyaret ettiler. Mondale, Brown dahil birçok ABD yöneticisi Çin'e geldi; Japonya Başbakanı Ohira Çin'i ziyaret etti.

ABD emperyalizminin Ortadoğu'daki en önemli temsilcilerinden biriyse İsrail. İsrail devleti kurulduğundan buyana en büyük desteği ABD'den ve sonra sırasıyla **FAC ve dünya siyonist örgütlerinden** görüyor. İsrail bütçesinin % 60'ı silahlanma, savunma ve güvenlik harcamalarına ayrılıyor.

İran'da Şah rejiminin düşmesiyle bu önemli bölgede güçlü bir kalesini yitiren ABD, yalnızca İsrail'e dayanarak bölgede dengeyi koruyamayacağını görünce İsrail'le Mısır arasında Camp-David anlaşmasını tezgahladı; bu çerçevede Mısır'a olağanüstü silah akmaya başladı ve Mısır yönetimi tümüyle ABD'nin kuklası haline geldi.

Bugün Mısır'ın 16 milyar doları aşan dış borçlarının büyük bölümünü ABD'ye olan borçları meydana getiriyor. E. Sedat, ABD emperyalizmine ve büyük yabancı tekellere olağanüstü kolaylıklar sağlayarak, IMF'nin isteklerinin tümünü kabul ederek onlardan geniş kapsamlı borç alabiliyor. Yapılan gizli anlaşmalar çerçevesinde ABD, Mısır askersel üslerinden ve havaalanlarından istediği zaman yararlanacak; Sina'da gözleme üssü kuracak ve Mısır ordusuyla ortak manevralar yapacak.

ABD silah tekellerinin iyi müşterilerinden biri de ırkçı Güney Afrika Cumhuriyeti. İki okyanusun birleştiği önemli bir deniz yolu üzerinde bulunan ve Afrika kıtasının en gelişkin sanayiine, çok değerli madenlere sahip bu ülkedeki ırkçı rejimi korumak, onu sosyalizme yönelen Afrika ülkelerine karşı vurucu güç olarak kullanmak amacıyla başta ABD olmak üzere emperyalist ülkeler gizli-açık destek veriyorlar, ekonomik ve askersel gücünü artırıyorlar. Güney Afrika askersel bütçesini 5 yılda 5 kat artırdı. Son beş yılda ABD'nden 500 milyon dolarlık silah satın aldı. Başta ABD olmak üzere emperyalist silah tekellerinin bu ülkede 150'ye yakın silah üretme patenti var. NATO ülkelerinin yardımıyla ırkçı rejim ARMSCOR adlı büyük bir silah tekeli kurmuştur; nükleer silahlara sahip bir devlet haline gelmek üzeredir.

DAHA ÇOK SİLAH, DAHA AZ İŞ, EKMEK, ÖZGÜRLÜK

Bugün Avrupa'da, Amerika'da, dünyanın dört bir yanında süren emperyalizmin silahlanma yarışının bir avuç tekelci dışında kimseye faydası yoktur. Bilimsel-teknik devrimin dev kazanımlarından barışçıl amaçlarla yararlanmak varken, kaynaklar silahlara gidiyor. Silahlara giden kaynak ne kadar fazla ise, o kadar kısılıyor insanların, geniş emekçi yığınların insanca yaşamından...

İşte ABD'nde, silahlara ayrılan fonlar arttıkça, işsizlik de artıyor. Bugün ABD'nde 15 milyon işsiz var. Son bir ay içinde 166 bin kişi işsiz kaldı.

İşte FAC'nde... Yeni ölüm füzelerinin büyük bir bölümünün yerleşeceği FAC'nde bir milyon işsiz var. Bunlara ödenen tazminatların yükünü çalışan insanlar çekiyor. Yüksek otomatizasyon, çalışma koşullarının ağırlığı nedeniyle işçilerin % 40'ı erken emekliye ayrılıyor.

İşte İngiltere'de... Gerici hükümet yeni ölüm füzelerine ülke topraklarında yer bulup, askersel araç-gerecini yenilemeye girişirken, işsizlerin sayısı 1,5 milyona ulaşıyor.

İşte İsrail'de... Her dört aileden biri fakirlik çizgisinin altında yaşıyor; enflasyonun yıllık oranı % 120'yi aşıyor.

İşte Mısır'da... Toplam işgücünün üçte biri, yani 3,5 milyon insan işsiz geziyor; diğer Arap ülkelerinde çalışan Mısır'lılar sayısı ise 2 milyonu buluyor.

İşte Brezilya'da, Uruguay'da, Arjantin'de, Kolombiya'da, Şili'de ve gerici rejimlere sahip pekçok Latin Amerika ülkesinde insan haklarının yokedilmesi pahasına silahlanma harcamaları on yıl içinde üç kat artıyor. Askersel harcamalar bütcenin % 30-40 oranında bir kesimini oluştururken, işsizlik olağanüstü boyutlara ulaşıyor, gerçek ücretlerin ortalaması giderek düşüyor. ABD emperyalizmine bağımlı cuntalar insan kanıyla yaşıyor! Şili cuntası 30 bin kişinin canını aldı; Nikaragua'da Somoza zamanında 50 bin kişi öldürüldü; Guatemala'da 1963 darbesinden bu yana 30 bin kişi öldürüldü; Uruguay'da 1973 askersel darbesinden bu yana 2 milyon 700 bin nüfusun 700 bini dışarıda, sürgünde yaşıyor! Geçtiğimiz günlerde sürgündeki Uruguay yurtseverleri rejimi protesto amacıyla açlık grevine geçtiler.

GEÇMİŞİ ZORLA DİRİLTEMEZSİNİZ!...

Emperyalizmin silahlanma yarışının kendi yaşam koşulları pahasına olduğunu giderek daha geniş yığınlar görüyorlar ve protesto seslerini yükseltiyorlar. BM Genel Sekreteri Waldheim, dünyada insanlığı, 1 dakikada 1 milyon dolara malolan silahlanma yarışına karşı geniş bir kampanya açmaya çağırıyor. Kuşkusuz bugün dünyamız 1920, 1930, 1940 yıllarının dünyası değildir. Çağdaş emperyalizm tehlike olmaktan çıkmamış olmakla birlikte, emperyalist ve antiemperyalist güçlerin orantısı öylesine değişmiştir ki, gericilik artık dilediği gibi, gelişigüzel insanlığın kaderiyle oynayamıyor. Sosyalist sistem dünya barışsever güçleri kararlı savaşımlarını sürdürdükçe emperyalistler herşeyi kendilerine göre değiştiremeyecekler.

Geçtiğimiz ay içinde de dünya barışsever güçleri bu konuda çokyönlü ve geniş çevrelerden yükselen girişimlerini sürdürdüler.

- Uluslararası Parlamenterler Barış Konferansı sonunda kabul edilen belgede, tüm dünya parlamenterlerini silahsızlanmayı öngören olumlu, yapıcı tüm önerileri desteklemeye çağırdı.
- Batı Almanya Sosyal Demokrat Partisi'nin gençlik kolları NATO'ya ve silahlanmaya karşı çıktı.
- Fransa Devlet Başkanı Giscard d'Estaing ve Finlandiya Cumhurbaşkanı Unko Kekkonen kesinlikle yumuşamanın sürdürülmesinden yana olduklarını açıkladılar.
- İngiltere Işçi Partisi, nükleer silahlanmaya ve özellikle NATO'nun Brüksel kararlarına karşı kampanya başlattı. Ülkedeki barışsever güçler ve İngiliz İşçi Partisi, İngiliz hükümetinin yeni nükleer füzeler yerleştireceği iki üssü saptama kararını sert bir biçimde protesto ediyorlar.
- Hollanda komünistleri nükleer silahlanmaya karşı savaşı yoğunlaştırma kararı aldılar.
- CGT ve Demokratik Alman Sendikalar Konfederasyonu arasında yapılan görüşmelerden sonra yayınlanan bildiride tüm Avrupa sendikaları NATO'ya ve silahlanmaya karşı savaşıma çağrıldı.
- Sosyalist ülkelerin parlamenterleri Minsk'te yaptıkları silahsızlanma, yumuşama, barış konferansında silahsızlanma yolunda somut adımların atılmasını ve yumuşama sürecinin sürdürülmesini istediler. Tüm dünya parlamenterlerini barış ve silahsızlanma uğrunda savaşım vermeye çağırdılar.
- Dünya Demokratik Kadınlar Federasyonu Genel Sekreteri Mirjam Vire-Tuominen tüm ulusal kadın örgütlerini, emekçi barışsever kadınlarını, NATO'nun silahlanma, gerginliği artırma politikasına karşı etkin eyleme çağırdı.
- Brüksel'de NATO üyesi ülkelerin Barış Komitelerinin düzenlediği ortak toplantı çalışmalarını tamamladı. Yayınlanan bildiride, Avrupa ülkeleri arasında silahsızlanma yönünde somut adımların atılmasını amaçlayan bir Avrupa konferansının toplanması önerildi NATO ülkelerinin derhal silahsızlanma görüşmelerine geçmesi gerektiği bildirildi Saptanan istemler bir delegasyon tarafından NATO karargahı sekreterliğine sunuldu.

temsilciliğini üstlendi

- *Askersel harcamalarda dünyada 3. yeri tutuyor.*
- *Bütçesinin % 40'dan fazlası silahlanmaya ayrılıyor.*
- *Çin, silahlı kuvvetlerini yeni askersel araçlarla donatıyor, sürekli nükleer silah testleri yapıyor.*
- *Çin, nötron bombasını savunuyor. Hatta Çinli bir general ülkesinde böylesi bir silahın olmasını bir şiir yazarak o kadar içtenlikle anlatmış ki, ulusal bir gazetede yer almış.*

Dünya sosyalist sistemine ve bütün devrimci güçlerine karşı düşmanlık politikası izleyen Çin yönetiminin kendi halkına karşı izlediği politika da düşmancadır. 1979'un son aylarında çeşitli kentlerde insanca yaşamak için yapılan gösteriler kanla bastırıldı. Şubat 1980'de yapılan ÇKP 11. Kongre 5. Oturumunda Deng Hisao Ping'in önerisiyle Anayasa'da değişiklik yapıldı ve kişilerin düşüncelerini özgürce belirtme, görüşlerini açıklama, tartışmalara katılma ve demokrasi duvarına gazete asma hakları iptal edildi. Yönetime karşı çıkanlar devrim düşmanı ilan edilip katlediliyor. Çünkü:

- *Çin, kişi başına düşen ulusal üretimde dünyada 103. sırada.*
- *Halk sağlığında 100. sırada.*
- *Eğitimde 91. sırada.*
- *Sanayi ve tarım üretiminde nüfusuna oranla 1950 yılındaki düzeyde.*
- *Temel gıda maddeleri hâlâ karne ile dağıtılıyor.*
- *50 ayrı ulustan oluşan Çin'de, azınlıklar zorla Çinlileştirildi. Örneğin İç Moğolistan'da 1947'de 2.500.000 Moğol varken, bugün yalnızca 400.000 kaldı. Gerisi soy kırımına uğradı.*
- *Kentlerde 20 milyonun üzerinde işsiz var.*
- *100 milyonun üzerinde insan beslenme yetersizliğiyle karşı karşıya.*
- *Binlerce kadın zorla kısırlaştırılıyor.*
- *Öte yandan ekonomik kalkınma adı altında binlerce kapitaliste malları geri veriliyor, ülke yönetiminde göreve atanıyorlar.*
- *Çin giderek kapitalist ülkelerle bütünleşiyor. Bir süre önce IMF'ye üye oldu. Amerikan bankalarından kredi alıyor, çokuluslu tekellerle işbirliği anlaşmaları için Çin yöneticileri gezilere çıkıyor. Yabancı sermayeye kapılarını açıyor.*
- *Çin yöneticileri askersel alanda modern teknoloji satın almak, orduyu güçlendirmek için ABD, FAC ve Japonya gibi ülkelerle görüşmeler yapıyor.*

Böylece emperyalizm, Çin'in süper güç haline gelmesine yardım edecek ve Çin'i vurucu güç olarak kullanacak.

İşte Çin yönetiminin hegemonyacı "Büyük Çin" düşü!

İşte emperyalizmin saldırgan politikasının kozu Çin!

Emperyalistler Assam'ı Hindistan'dan koparmak istiyor

Yaklaşık dokuz aydır Hindistan'ın Assam eyaletinde süren kargaşalık özellikle İ.Gandi'nin iktidara gelmesiyle yoğunlaştı. Eyaletin birçok bölgesinde çarpışmalar sürüyor; demokratik kuruluşlara saldırılıyor; Hint-Müslüman düşmanlığı alevlendiriliyor. Kargaşayı örgütleyen gerici güçler, eyalete 1951'den sonra gelen "yabancıların" kovulmasını istiyorlar ancak Hindistan hükümetinin görüşme tekliflerini de reddediyorlar.

Olaylara neden olarak gösterilen "yabancılar" Hindistan-Pakistan savaşından sonra şimdi Bangladeş olan bölgeden göçen insanlardır. Hindistan'ın kuzeydoğu bölgesindeki bazı milliyetçi unsurlar, göçmenlerin burada kalmasına karşıdırlar. Ancak daha önemlisi bu ayrılıklardan yararlanan Çin ve ABD gizli servislerinin gericiliği kışkırtarak, Hindistan'ın ulusal birliğini çökertmeyi denemeleridir. ABD ve Çin, Hindistan'ın bu zengin ve stratejik bölgesini ülkeden koparmak, orada üç kukla devlet yaratmak planlarını yapıyorlar.

Geçtiğimiz günlerde Newsweek dergisi, yayınladığı bir haritada Assam eyaletini daha şimdiden Hindistan'dan bağımsız bir devlet olarak göstermiştir. Amerika'nın Hindistan büyükelçiliği önünde yapılan yığınsal bir gösteride çeşitli katmanlardan halk ABD'nin "harita işgalini" protesto etmişlerdir.

Uzayda işbirliği

SSCB, İnterkosmos uluslararasu uzay araştırmaları programı çerçevesinde, sosyalist ülkelerle, kapitalist ülkelerle ve gerikalmış ülkelerle ortak çalışmalar yapıyor. İnsanın mutlu geleceğine yönelik bu çalışmalar, barışı güçlendiriyor, halklararası dostluk ve işbirliğini geliştiriyor.

Bu çerçevede Sovyet kozmonotu Valeriy Kubasov ve Macar kozmonotu Bertalan Farkaş, Soyuz-36 aracıyla uzaya gittiler. 9 Nisan'da uzaya gönderilmiş olan iki Sovyet kozmonotuyla buluşarak, Salyut-6 laboratuvarında bilimsel çalışmalar yaptılar. Kozmonotlar uzay yaşamının insan organizması üzerindeki etkileri, uzayda buğday, soğan, bezelye ve başka tohumların yetiştirilmesi gibi konularda deneyler yaptılar; televizyon kameraları aracılığıyla uçuş merkezinde bulunan gazetecilerle bir basın toplantısı düzenlediler. Bir haftalık çalışmadan sonra Soyuz-35 aracıyla dünyaya döndüler.

Yakında gerçekleşecek olan Sovyetler Birliği ve Fransa ortak uçuşu için iki Fransız kozmonotu da Sovyetler Birliği'nde eğitim görüyor.

Güney Afrika'da kanlı gösteriler

Güney Afrika Cumhuriyeti'nde "Soweto katliamı"nın dördüncü yıldönümünde ırkçı rejimin ayrımcı uygulamalarını protesto etmek için siyah halkın birçok kentte düzenlediği gösterilere ateş açan polis birlikleri toplam 80 kişiyi öldürdü, yüzlercesini yaraladı. Yalnızca başkent Cape Town'daki gösteride 15 kişi öldürüldü. Irkçı rejim, günlerce süren protesto eylemlerini bastırabilmek için baskı önlemlerini herzamankinden daha çok yaygınlaştırdı; olayların yoğunlaştığı bölgelere gazeteciler bile sokulmuyor.

Dünyanın en büyük "gecekondu kent"lerinden biri olan Soweto'da milyonlarca siyah insan, ve yalnızca siyah insanlar yaşıyor. Bilindiği gibi, 1976 yılında bu kentte barışçı gösteriler biçiminde başlayan yığınsal protesto hareketleri, ırkçıların baskıları karşısında ayaklanmaya dönüşmüş ve tüm ülkeye yayılmıştı. Polis ve ordu birlikleri yalnızca Soweto'da 600 siyahı öldürmüştü.

Uzakdoğu'da barışın kalesi

Sosyalist Vietnam

19 Mayıs'ta, 24 Haziran'da Vietnam halkı ve tüm dünyadaki dostları Vietnam tarihinin iki büyük olayını kutlarlar. 19 Mayıs 1980, Ho Şi Minh'in 90. doğum yıldönümü idi. 24 Haziran 1980 ise ülkenin kuzeyi ile güneyinin birleşmesinin dördüncü yıldönümüdür.

Vietnam halkı 1965 yılında başlayan ABD saldırganlığına karşı kanlı bir yurtseverlik savaşı vererek 1975 yılında ABD'yi püskürttü ve 24 Haziran 1976'da tekrar birliğine kavuştu. ABD'nin saldırganlığı yıllarında Çin Komünist Partisi dışında sosyalist ülkelerin başını çektiği, Hindiçini yurtseverleriyle dayanışma kampanyası olağanüstü boyutlar kazandı ve Vietnam, Laos ve Kamboçya halkının utkusuna yardımcı oldu. Vietnam halkının tarihsel deneyimi, sömürge ve bağımlı ülkelerdeki devrimci hareket üzerine teoriyi geliştirdi, kapitalizmi atlayarak sosyalizme ilerleme olanağı konusunda açık kanıt oluşturdu. Bunlardan da öte, günümüzün ana devrimci gücü olan sosyalist sistemle ulusal kurtuluş hareketi arasındaki tarihsel bağlaşıklığın büyüyen önemini sergiledi.

Vietnam'da sosyalizm kuruculuğu

ABD saldırısı Vietnam'daki sosyalizm kuruculuğunu en az on yıl geriye attı. Vietnam Komünist Partisi 4. Kongresi, birleşik ülkede sosyalizmi kurma kararını aldıktan sonra ilk başta sıralanan görevler, savaş yaralarının sarılması, ekonominin onarılıp geliştirilmesi ve ülkenin sanayileşmesinin temellerinin atılmasıydı. Bu görevleri yerine getirirken de Vietnam, başta SSCB olmak üzere sosyalist ülkeleri yanında buluyor. Vietnam'ın şimdiki beş yıllık planı içinde yeralan 100 büyük işletme Sovyet yardımıyla kuruldu ya da planlandı. Bunlar arasında, Güneydoğu Asya'nın en büyük hidroelektrik santralı, 400 bin ton kömür üretimi kapasiteli bir kömür ocağı, 500 megewat gücünde bir termik elektrik istasyonu da var.

Bugün Vietnam bir yandan sosyalizm kuruculuğunun genel sorunlarıyla, öte yandan ülkenin kuzeyi ile güneyi arasındaki üretim bağlarını yeniden kurmak ve derinleştirmekle uğraşıyor.

Kurtuluşundan önce makina, hammadde, yakıt vb. şeyleri ithal eden güneyde üretim sürecini harekete geçirmek büyük çaba gerektirdi. Kuzey'de yaşayan halk güneydeki kardeşleriyle dayanışarak buraya malzeme, uzman gönderiyorlar. Ho Şi Minh kentinde son üç yıl içinde 700 bin kişiye işyerleri açıldı. Güney'de tarım güvenli adımlarla ilerliyor. Kurtuluştan önce yabancı sermayenin ve yerel burjuvazinin elindeki topraklar ve açlık ve salgın hastalıklar, yokedildi. Çiftçilerin % 90'ı kollektif bir çalışma sürdürüyorlar.

Bugün Vietnam küçük traktörler, dizel motorları üretiyor. Ülkenin sanayi üretimi % 12'lik bir hızla artıyor. 1978 yılında kömür, çimento üretiminde hedefler aşıldı.

ABD, güneyde 70.000 fahişe, 50.000 esrarkeş, 1 milyon veremli, 4 milyon kara cahil bırakmıştı. Bugün Vietnam bu enkazı ortadan kaldırmak için kültür devrimini de başarıyla uyguluyor. Sosyalist Vietnam Güneydoğu Asya da, okuma yazma bilmezliği ortadan kaldıran ilk ülkedir. Bu, kuzeyde 1959'da, güneyde ise 1978' de başarıldı. Güney Vietnam'daki Kombink eyaletinde kurulan, çocukları ve yetişkinleri içeren eğitim örgütlenmesi 1978'de Unesco ödülü aldı.

Birleşik Vietnam, Çin'in işine gelmedi

50 milyon nüfuslu birleşik ve bağımsız Vietnam'ın ortaya çıkışı, Maocu hegemonyacıların tüm Güneydoğu Asya'yı ele geçirme planlarını bozmuştu. 1978'de güney Vietnam'da ulusallaştırmalar başladığında Maocu yönetim bunu Vietnam'a karşı bir kampanya başlatmak için fırsat bildi Güney Vietnam'daki ulusal zenginlikler, % 80'i kurtuluşa dek, Çin kökenli kapitalistlerin elindeydi. Bunlar ABD'nin kanadı altında, imalat sanayinin ve ticaretin önemli bir bölümünü ellerinde tutuyorlardı. Bundan ötürü Çin devlet konseyi ulusallaştırmayı "anti-Çin kampanya" olarak değerlendirdi. Vietnam'a tüm yardımları kesti, Çin kökenliler arasında ve sınırda silahlı provokasyonlara geçti ve Şubat 1979'da 600 bin askerli Çin ordusu Vietnam a saldırdı.

Çin'li işgalciler Vietnam'a "ders veremediler", geri püskürtüldüler. Ancak binlerce sivil öldü; saldırganlar bir çok fabrikayı söküp götürdüler, hayvan sürülerini çaldılar, yaşamsal ekonomik kuruluşlarda büyük hasarlara yol açtılar; tarlalar tahrip edildi. Vietnam halkı saldırının yıkıntılarını onarmak için ulus çapında kampanyaya açtı; ülkenin çeşitli yerlerinden binlerce gönüllü sınır bölgesindeki çalışmalara, savunma hatlarının kurulmasına katıldılar.

Vietnam-Çin görüşmeleri Pekin tarafından tekyanlı durduruldu; Çin birlikleri son saldırıda işgal ettikleri yerleri hâlâ boşaltmadılar; Çin'in üst düzeydeki yöneticileri hâlâ "Vietnam'a ikinci bir ders vermekten" söz ediyorlar.

Birleşmenin 4. yıldönümünde Vietnam

Akılların alamayacağı kadar hunharca bir savaştan utkuyla çıkan Vietnam halkı şimdi de savaştan daha kolay olmayan sosyalizm kuruculuğuyla karşıkarşıyadır. Üstelik uluslararası gericilik ülkenin gelişmesini çeşitli biçimlerde engellemeye çalışırken, son yılların sel baskını, kuraklık, tayfun gibi doğal afetleri Vietnam halkının koşullarını ağırlaştırmıştır.

Vietnam'da açlık, salgın hastalıklar, (yıllık tarımsal üretimin sanayi üretimi kadar hızlı gelişmediği için) gıda sorunu kökten halledilememiştir... Vietnam'da üretimin istenildiği kadar hızla gelişememesinin başlıca nedeni Vietnam'ın askersel güçlerini sürekli arttırmak zorunda kalmış olmasıdır. Orduda oldukları için aralarında uzman kadrolar da olan yüzlerce genç erkek, üretime katkıda bulunamamaktadır.

Ancak Vietnam'da karşılaşılan zorluklar dış etkenlere bağlanıp geçilmemektedir. 1979 Ağustosunda toplanan Vietnam Komünist Partisi Merkez Komitesi üretim aygıtını daha iyi işler hale getirebilmek için neler yapılabileceği konusunda önemli kararlar almıştır. Parti hertürlü kollektivizasyonun temelinde gönüllülük bulunması gerektiğini vurgulamış; derhal herşeyin kamulaştırılması eğilimine karşıçıkmış, kooperatiflere ait olup ekilmeyen toprakların köylü ailelerine ödünç verilmesi karara bağlanmıştır.

Geçtiğimiz aylarda demokratik haklar açısından Vietnam'da iki olay yaşanmıştır.

* Vietnam halkı yeni Anayasa taslağı konusunda görüşlerini belirtmeye çağrılmıştır. Gelen mektupları mecliste incelenmektedir. Bunun sonucunda oluşturulacak metin oya sunulacaktır.

* Vietnam Komünist Partisi'ne bağlı taban örgütleri halkın önünde çalışmalarının bilançosunu vermeğe çağrılmıştır. Bu süreç içinde parti yeni öğeler kazanmakta, eskimiş, yozlaşmış bazı öğelerini atmaktadır.

Emperyalizme karşı çağımızın en çetin savaşını vererek bağımsızlığına kavuşan Vietnam halkı tüm zorluklara karşın güçlü bir sosyalist Vietnam'ı yaratacaktır. Dünya barışsever güçleri yiğit Vietnam halkının yanındadır.

Vietnam halkı öç almıyor

Vietnam'da 1975'den beri ülkenin kuruluşundan önce olmuş olaylarla ilgili hiçbir yargılama ölüm hükmüyle sonuçlanmamıştır. Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti kesinlikle öç alma politikası uygulamamıştır. Kuşkusuz bu insancıl bir 'genel af' değildir; Vietnam toplumunun parçalanmasını engelleme yönünde doğru bir politik çözümlemenin sonucudur. Bu nedenle tutuklular, Amerikalılarla işbirliği yapanlar, hattu işkenceciler için, onların yeni topluma ayak uydurabilmelerini sağlamak, görev olanakları açmak üzere eğitim merkezleri kurulmuştur.

Halen bu merkezlerde onbinlerce kişi vardır; eğitim süreleri dolanlar tahliye edilmektedirler.

Ho Şi Minh 90 yaşında

Vietnam hükümeti 1956 yılında, 19 Mayıs 1890'da Kim Lin kentinde büyük lider Ho'nun doğumuna tanık olan evi satın aldı. Ho Amca 9 Haziran 1957'de kendi köyünde büyük bir coşkuyla karşılandığında şöyle diyordu: **"50 yıl oldu bu köyden gideli. Aslında dönüş mutlu anılarla, ama bazen de hüzün duygularıyla yaşanır. Ancak ben tamamen mutluyum. Çünkü buradan gittiğimde ülkenin tümü sömürge durumundaydı; bugün ise topraklarımızın yarısı bağımsızlığına kavuşmuştur."**

Ho Amca bu sözcüklerle, yalnızca, 1950'de köyünü terketmesinden sonra acı gerçeklerle dolu yaşam öyküsünü değil aynı zamanda Vietnam halkının savaşımını da anlatmaya çalışıyordu.

"Emperyalizm iki iğneli bir kan emicidir. Bu iğnelerden biri sömürgeci ülkede proletaryanın kanını emerken diğeri de sömürgelerde proletaryanın kanını emer. Bu canavarı öldürmek, yok etmek istiyorsak onun her iki iğnesini birlikte koparmamız gerekir,' diyordu Ho Amca. O daha genç yaşta denizci olarak gittiği ülkelerde, Tunus'ta, Fas'ta, İngiltere'de ve Fransa'da bunu çok açık kavramıştı.

"Ülkenin kurtarılması" ve tüm Hindiçini halklarının kurtuluşu Ho Amcanın yaşamının son nefesine kadar uğrunda savaşım verdiği en yüce amaçtı.

"Ülkemizdeki ilk komünist", arkadaşları onu böyle tanımlıyordu. Yurduna, yurdunun çocuklarına ve gençlerine karşı coşkun sevgiyle dolu bir kalbe sahip olan büyük lider için yurtseverlik enternasyonalizmin bir parçasıydı. İşte onun bu enternasyonalist ruhu, sömürücü ülkelerin yöneticilerini, o ülkelerin halklarından ayrı tutmasını sağlıyordu. Ho Amca 1946'da Fransız askerlerine, **"sizinle aramızda hiçbir düşmanlık yoktur. Savaşın patlak vermesinin tek nedeni emperyalistlerin bencil çıkarlarıdır. Onlara ganimetler, size ise tehlike ve ölüm; generallere madalyalar, size ve ailelerinize ise yoksulluklar ve acılar"** diyordu. 1956'da ise Amerikan askerlerine, **"Amerikan halkına, Vietnam halkının Amerikalı saldırganlara karşı utkuya kadar savaşmaya kararlı olduğunu söylemek isterim. Amerikan halkıyla ise, biz, dostluk ilişkilerimizi güçlendirmek istiyoruz"** diye sesleniyordu.

"Ülkenin birleştirilmesi": Ho Amca'nın yaşamı boyunca uğrunda çokşey verdiği ama ölümünün görmesine olanak tanımadığı tek rüyasıydı. Ho Amca 10 Mayıs 1969'da, yani ölümünden 4 ay önce, vasiyetnamesinde, **"ülkemiz mutlaka birleşecektir"**, diyordu. Ho Amca'nın utkuya olan bu mutlak inancı, romantik düşlere ya da kehanete değil, Vietnam halkının onuruna, **"Vietnam emekçilerinin partisi"**'ni kurmak ve birliğini sağlamak yolunda onlarca yıl döktüğü tere, acı ve kanlı savaşım deneyimlerine dayanıyordu. Halk, bu partinin çevresinde, Ho Amca'nın önderliğinde **"Birleşik Yurtsever Cephe"**'de tek bir yumruk olarak birleşti.

"Tüm yaşamım boyunca, yüreğimin en derinliklerinden ve tüm gücümle vatanıma, devrime ve halkıma hizmet ettim. Şimdi, bu dünyadan göçerken, üzüleceğim konu yoktur artık. Üzüldüğüm tekşey, bundan böyle daha çok ve daha uzun bir süre hizmet etme olanağımın kalmamasıdır," diyordu Büyük Ho!...

Demirel, köylülere de yalan söylüyor

Demirel taban fiyatlarıyla ilgili konuşmalarında gerine gerine *"köylünün emeğinin hakkını verdik"* diyor, *"üretici taban fiyattan memnundur"* buyuruyor. Yine yalan söylüyor. Pancar üreticisi kan ağlıyor, buğday üretici kan ağlıyor. Trakya'da köylüler aralarında yaptıkları toplantılarda pancarı Demirel'e vermeme kararları alıyor, bu yolda eyleme geçmekten söz ediyorlar. Trakya'da en çok pancar ekilen bölge olan Lüleburgaz çevresinde, pancar ekim alanı 1979 yılında 27 bin dekar iken bu yıl 11 bin dekara düştü. Köylüler gelecek yıllarda pancar ekim alanının daha da daralacağını vurguluyorlar.

Buğday taban fiyatları da daha önceki yıllarda olduğu gibi küçük ve orta üreticiden çok büyük toprak sahiplerinin çıkarları gözönünde tutularak saptandı. Uzmanlar 48 ton buğday satarak 45 beygir gücünde bir traktör alınabildiğini hesaplıyorlar. Bu yıl ise 48 ton buğday satarak aynı güçte bir traktör alınabilmesi için buğday taban fiyatının en az 17 lira 25 kuruş olması gerektiğini belirtiyorlar. Demirel'in en iyi buğdaya verdiği taban fiyat 12.5 TL olduğuna göre gerisini artık siz düşünün. Demirel'in *"buğday taban fiyatlarının köylünün yararları gözönünde tutularak belirlendiği"* sözlerinin gerçekte ne anlama geldiğini düşünün.

Öte yandan Demirel'in IMF ve diğer emperyalist finans kuruluşlarının buyrultuları doğrultusunda yaptığı devalüasyonlar, başta gübre, mazot ve tarımsal ilaçlar olmak üzere tarım araç ve gereçlerini % 500 pahalılandırdı. Bu durum buğdayın bu yılki maliyetini büyük ölçüde artırdı. Tarım uzmanlarının hesaplarına göre yalnızca gübre ve mazota yapılan ağır zamlar bile, 1-50 dönümlük küçük işletmelerde 1 kilo buğdayın maliyetini 8.5 liraya, büyük işletmelerde, özellikle 1000 dönümden büyük işletmelerde ise 6 liraya yükselmesine neden oldu. Buna göre küçük işletmeler Demirel yönetiminin saptadığı buğday taban fiyatı ile kilo başına 1.5 lira kazanırken, büyük kapitalist çiftlikçilerin, toprak ağalarının kârı, kilo başına 4 lira oluyor. Bir diğer gerçek de ülkemizde buğday üretim alanında 1-20 dönüm toprağa sahip köylü ailelerinin buğday satıcısı değil, tersine buğday tüketicisi olmasıdır. 21-30 dönüm toprağa sahip işletmeler ise bir çiftçi ailesini geçindirebilecek ölçüde üretim yapıyor, çok küçük bir miktarda buğdayı satabiliyor. Bu kesim toplam buğday üreticisi yığını içinde % 70-75'lik bir oran oluşturuyor. Üretilen buğdayın tümünü pazarlıyan büyük toprak ağa ve beylerinin oranı ise % 10'u geçmiyor. Böylece hükümetlerin uyguladıkları taban fiyat politikası bu % 10 gibi küçük kesimin yani büyük toprak ve çiftlik sahiplerinin çıkarına işliyor ve bunların milyonlarına milyonlar katarken, kırsal kesimde yoksullaşma sürecini ve ayrışmayı daha da derinleştiriyor.

Biravuç toprak ağa ve beyinin çıkarları doğrultusunda işleyen bugünkü düzen, kırsal kesimde sınıf savaşımını keskinleştiriyor, köklü bir toprak reformu için savaşımı gündeme getiriyor.

Güneşli Dünya, köylülerin ekonomik-demokratik örgütleri Köy-Koop ve Köy-Der Genel Başkanlarıyla köylülerin sorunlarına ilişkin bir söyleşi yaptı. Köy-Koop Genel Başkanı Nedim Tarhan ve Köy-Der Genel Başkanı İsmail Kayhan'ın sorularımıza verdikleri yanıtları sunuyoruz.

Köylü örgütleri yöneticileri köylü sorunlarını dile getirdi

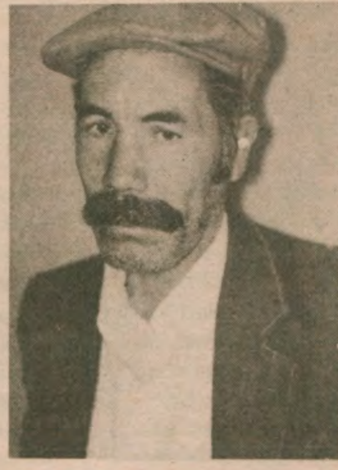

Nedim Tarhan
Köy-Koop
Genel Başkanı

Pahalılık ve yokluk köylülerin de en güncel sorunudur. Köylünün satın aldığı mal ve hizmetlerin birim fiyatları, hızla, 7-8 kat birden artarken, bu mal ve hizmetlere zam üstüne zam yapılırken, köylünün sattığı mal ve hizmetlerin fiyatları ya sabit kalmış, ya da çok az bir düzeyde yükseltilmiştir. Tarım araç ve makineleri, gübre, ilaç, yem, tuz, bez, gaz, mazot, benzin, yağ, şeker gibi temel üretim girdileri ile temel tüketim maddelerinin fiyatları akıl almaz bir hızla yükselmiş ve yükselmeye devam etmektedir. Üstelik bu yükselişler, köylünün ürettiği ürünler, köylünün elinden çıktıktan sonra olmuştur. Bir avuç aracı-tefeci-stokçu ile ihracatçı ve sanayici milyarlar kazanmıştır.

Büyük köylü kitlesi geçim sıkıntısı içinde kıvranmaktadır. Zaten, Türkiye'de toplam tarım işletmelerinin % 70.6'sını oluşturan 1-50 dekar arasında toprağa sahip küçük üreticiler, kendileri için, geçimlerini sağlayacak düzeyde bile üretim yapma ve gelir sağlama olanaklarından yoksun idiler. Hızla köyden kente akın ediyorlardı. Mutlak ve nisbi bir mülksüzleşme ve yoksullaşma süreci içinde idiler. Şimdi mutlak mülksüzleşme, toprağın ve diğer üretim araçlarının yoğunlaşması, topluluşması ve tekelleşme süreci daha da hızlanmıştır. Köylülük kendi içinde hızla farklılaşmakta, gelir dağılımındaki dengesizlik büyümekte, gizli ve açık işsizlik artmaktadır. En kötüsü, önümüzdeki dönemde köylüler üretim yapamaz duruma getirilmektedir. Türkiye böyle giderse, tarım ürünü ithal eden ülkeler arasına girecektir.

Köy-Koop'un amacı, kır emekçilerinin insanca ve insan onuruna yaraşır bir yaşam düzeyine erişmelerini sağlamaktır. Köy-Koop bu amaçlarına ulaşmak için uğraş verirken binbir zorlukla karşılaşmaktadır. Köy-Koop'un güncel ve en önemli sorunu, ortaklarımızın ihtiyacı olan traktör, gübre, ilaç, yem, akaryakıt gibi girdiler ile yağ, şeker, tuz, gaz, bez gibi temel tüketim mallarını sağlamak, ortaklarımızın ürettiği ürünleri iç ve dış pazarda değer fiyatı ile satmak yönündeki çabalarımızın siyasal iktidar tarafından engellenmesi ve Köy-Koop'a hiçbir olanak sağlanmamasıdır.

İsmail Kayhan
Köy-Der
Genel Başkanı

Topraksız, az topraklı köylüler, günbegün, yoksulluğa itilmektedir. Çünkü devlet tekellerden yana bir politika izlemektedir. Devletin uyguladığı taban fiyat politikası, küçük üreticiyi yoksullaştırmakta, tefeci, banka, toprak beyi üçlüsünün kucağına itmektedir. Bu ekonomik görünüm, eğitimsizlik, yolsuzluk, sağlık hizmetlerinden yoksunluk ve susuzluk gibi olguları da beraberinde taşıyor.

Biz Ege Köy-Der olarak, köylülerin örgütlenmesine işçi-köylü bağlaşıklığı ve köylüleri yoksulluğa mahkum etmek isteyen tekellere karşı savaşım açısından bakıyoruz. Tarım işçilerinin, yoksul ve orta köylülerin tekellere, emperyalizme ve faşizme karşı sendikalarda, demokratik kooperatiflerde ve Köy-Der'lerde yığınsal örgütlenmesini istiyoruz. Bu uğurda çaba harcıyoruz.

Demokratik bir toprak reformu, Köy-Der'in ana savaşım hedeflerinden biridir. Özellikle köylü örgütlerinin aktif olarak görev alacağı, söz sahibi olacağı bir komisyonla, topraksız ve az topraklı köylülerden yana bir toprak reformu yapılmalıdır. Burada demokratik köylü örgütlerini sıralarsak, Köy-Koop, Köy-Der ve bir de Ziraat Mühendisleri Odasıdır.

Uğrunda savaş yürüttüğümüz ana hedeflerden bir diğeri *küçük üreticiden yana bir taban fiyat politikası*'nın sağlanmasıdır. Taban fiyatlarının küçük üreticiden yana olabilmesi için öncelikle ürün maliyet hesabı yapılırken küçük işletmelerin gözönüne alınması ve çiftçi emeğinin de bu hesaplamanın içine katılması gereklidir. *Taban fiyat saptanmasında köylülerin demokratik örgütlerinin de söz sahibi olması gereklidir.* Tarımsal girdilerin dışalımı, dağıtımı Köy-Koop'a verilmeli, tarımsal işletmeler demokratik kooperatiflerin yönetiminde olmalıdır. Destekleme alımlarını Köy-Koop yapmalı, kredi dağıtımında Köy-Koop söz sahibi olmalıdır. Zaten güçlü olan *tarım kapitalistlerine kredi verilmemeli, devlet desteği kesilmelidir.* Küçük üreticiden vergi alınmamalı, toprak kapitalistleri, mülkünden ayrı olarak çıkardığı ürün bedelince vergilendirilmelidir.

Güneşli Dünya'ya

Denizli'nin Çardak ilçesinde şeker pancarı paralarının ödenmemesini ve yaşam pahalılığını protesto etmek üzere bir yürüyüş ve miting düzenlendi. Bir yıldır pancar üreticisine olan borcunu ödemeyen hükümet, yürüyüş günü telgraf emriyle, pancar üreticisine para ödemeye başladı. CHP, Birlik Dayanışma ve TSİP'in eylembirliğiyle gerçekleştirilen yürüyüş ve mitinge İnceler, Beylerli, Söğüt, Cumalı ve Çam başı'ndan pancar üreticileri ve Hanbat Ovası köylerinden üreticiler katıldı. Yanısıra çevre işyerlerinden işçiler de yürüyüş ve mitingte yer aldı. Bu yürüyüşe ilişkin bir mektubu yayınlıyoruz.

Çardak'ta ilk yürüyüş

Devletin getirmiş olduğu koşullara artık üreticiler, küçük esnaflar ve işçi sınıfı dayanamaz duruma geldi. Bunun en büyük örneğini kazamızda, Çardak'ta gördük. Demirel işbaşına geldiğinden buyana haftalık zamlar yapıp halkımızı perişan duruma soktu. Köylü ürettiği mahsulün değerini zamanında alamadı. Alsa dahi yapılan zamlar karşısında aldığı paranın bir değeri kalmadı. Bilhassa pancar ve tütün üreticileri çok büyük haksızlığa uğradı. Tekelciler aldıkları malın karşılığı olan ücreti aradan bir yıl geçtikten sonra ödediler. Bunun üzerine Denizli'ye bağlı Çardak Kazası ve çevre köylerinde bulunan üreticiler 16 Mayıs Cuma günü yürüyüş kararı aldı. Yürüyüşe emekçiler ve emekçiden yana olanlar katıldı. Yürüyüşün sonunda Çardak'ta güzel bir miting düzenlendi.

Mitingimizin amacı, pahalılığa karşı Demirel iktidarının tutumu ve yaptıkları yolsuzlukları anlatmaktı. Açılış konuşmasından sonra söz alan CHP Denizli Milletvekili Mustafa Gazalcı, şimdiki iktidarın içyüzünü sergiledi. 1 Mayıs işçi bayramının anlamını, niçin ülkemizde kutlanmasının engellendiğini, kutlanmasını tüm emekçiler istediği halde kapitalistlerin ve onların yönetimlerinin kutlamama nedenlerini tüm açıklığıyla ortaya koydu.

Miting için verilen süre çok azdı. Tüm konuşma yapacak arkadaşlara söz vermek olanaksızdı. Yol-İş Sendikası Denizli temsilcisi arkadaşımız işçi sınıfının savaşımlarını, işçilerin ve köylülerin elele, omuzomuza birlikte mücadele vererek tüm haklarını alacağını anlattı. Biz Petrol-İş üyeleri olarak yürüyüş ve mitinge katıldık, sloganlarımızı miting bitinceye kadar attık. Miting alanında çok sayıda emniyet görevlisi vardı. Konuşmacılarımız buna rağmen çok çok üstün bir konuşma yaptılar. Saat 14'te mitingimiz bitti. Sosyalizme doğru Çardak'ta ilk adım atılmış oldu.

SODAŞ İŞYERİNDEN BİR İŞÇİ

SİA, ESARET ZİNCİRİDİR BOYUN EĞMEYECEĞİZ !..

barış ve ulusal bağımsızlık açısından SAVUNMA VE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

Demokrasi güçlerinin NATO'dan çıkılması, ikili kölelik anlaşmalarının yırtılması, topraklarımızdaki ABD ve NATO üslerinin sökülmesi için başlattığı kampanya tüm ülkeye yayılıyor. Düzenlenen miting ve toplantılarda, yapılan açıklamalarda, Demirel yönetiminin ABD emperyalizmi ile imzaladığı ve önümüzdeki dönemde Meclislerden geçirmeye niyetlendiği ikili kölelik anlaşmaları protesto ediliyor.

● *Türkiye* Barış *Komitesi* Genel Başkanı Mahmut Dikerdem, parlamenterlere gönderdiği bir mektupta, bu anlaşmanın onaylanmasına karşı çıkılmasını istedi. Türkiye Barış Komitesi'nin bu kölelik anlaşmalarına karşı yurt ölçüsünde başlattığı kampanya çeşitli etkinliklerle sürüyor.

● *Zonguldak* ta "İkili Kölelik Anlaşmalarına Hayır" belgisi altında sürdürülen kampanya yığınlardan büyük bir destek görüyor. Kampanyaya katılanlar parlamenterlere gönderdikleri bir mektupta, yurdunu seven tüm parlamenterlerin bu anlaşmaya karşı çıkmalarını istiyorlar, kölelik anlaşması karşısında tavır almanın bir yurtseverlik görevi olduğunu vurguluyorlar.

● *Söke* halkı, işçileri-köylüleri, bağımsızlık için ikili kölelik anlaşmalarını yırtacaklarına dair ant içtiler. *Salihli, Balıkesir, Bursa, Muğla ve İzmir'in* yurtsever halkı, Amerikan bayrağına sarılan Demirel'lerin, Türkeş'lerin yurdumuzu, topraklarımızı emperyalistlere peşkeş çekmelerine izin vermeyeceklerini haykırdılar, haykırıyorlar.

● *İzmir*'in Çamdibi semtinde kölelik anlaşmalarına karşı olan yurtseverlerden toplanan imzalar CHP İzmir saylavı Kaya Bengisu'ya gönderildi ve kendisinden bir yanıt mektubu alındı. Bengisu, mektubunda sözkonusu kölelik anlaşmasının onaylanmasının Türkiye için doğuracağı zararları ve dünya barışını sokacağı tehlikeleri dile getiriyor. Bengisu yanıtında ayrıca parlamentoda ve parti içinde bu anlaşmaya karşı sürdürdüğü çabalardan sözediyor.

● *Bulancak*'ta ise binlerce kişinin coşkuyla katıldığı bir miting yapıldı. Türkiye ilerici gençliğinin demokratik örgütleri, İGD, Genç Öncü ve SGB'nin katılımıyla düzenlenen miting ve daha önce yapılan yürüyüş sırasında "Kahrolsun ABD emperyalizmi", "Üslere El Konsun, Amerika Defolsun" belgileri atıldı.

● *Kırıkkale*'de de ilerici gençler Zafer Caddesinde bir gösteri yaparak SİA adı verilen ikili kölelik anlaşmasını protesto ettiler. Çeşitli antiemperyalist belgilerin atıldığı gösteride ilerici gençler yüzlerce pul dağıttılar.

● İkili kölelik anlaşmasına, Amerikan üslerine, NATO üyeliğine karşı açılan bağımsızlık kampanyası *Bursa*'da da yankılandı. TİP ve TSİP'in düzenledikleri miting uluslararası alanda da yankılandı. *Pravda* gazetesi Bursa mitingine ilişkin haberi, "Askersel anlaşma mahkum edildi" başlığıyla verdi.

● *Samsun*'da düzenlenen protesto gösterilerinden sonra, Birlik Dayanışma, TİP ve TSİP ortak bir bildiri yayınlayarak anlaşmanın özünü kamuoyuna açıkladılar. Kentin çeşitli bölgelerinde "NATO'ya Hayır", "İkili Kölelik Anlaşmaları Yırtılsın", "Ulusal Bağımsızlık İçin İleri" yazılı pullar dağıtıldı, duvarlara yapıştırıldı.

Tüm bunlar yurt ölçüsünde barışsever, yurtsever insanların ikili kölelik anlaşmaları hakkındaki kararlılıklarını gösteriyor. İşçi sınıfının politik öncüsü, TİP, TSİP, SİA'ya karşı olduklarını, ABD emperyalizmiyle tüm köleleştirici ilişkilere karşı olduklarını ta başından açıklamışlardır. Bu yolda savaş veriyorlar. CHP ve MSP içindeki kimi parlamenterler arasında da SİA sert tepkiyle karşılanıyor.

● 1980 yılının Ocak ayında *51 CHP'li parlamenter* SİA anlaşmasına karşı çıktılar. Ülkemizdeki Amerikan üs ve tesislerinin, ulusal çıkarlarımıza aykırı olarak kullanılmasına izin verdiği için Demirel hükümeti hakkında bir Meclis soruşturması açılmasını istediler.

● *CHP Adana saylavı İ. Hakkı Öztorun*, ikili kölelik anlaşmasına karşı çıktı ve bu yöndeki eylemleri destekledikleri belirtti. Öztorun, 27 Ocak günlü Yankı dergisine verdiği demeçte bu konuda şöyle diyor: "Faşizm tehlikesi ve bu tehlikenin odaklarından biri olan kaatil yuvası MHP'ne karşı, DGM ve öteki baskı yasalarına karşı, ABD üslerine, ölüm fizelerine karşı sol kanat parlamenterleri ile öteki ilerici, demokrat, antifaşist, antiemperyalist kişi ve kuruluşlar arasında eylembirliğinin oluşturulması kuşku yok ki halkımızın ve ülkemizin çıkarlarını koruyan bir politikadır. Biz bunu savunuyoruz."

● *MSP parlamenterlerinden Şener Battal* ise, 10 Haziran günlü Yürüyüş dergisine verdiği demeçte SİA anlaşmasına karşı olduklarını açıklıyordu.

Halkımızın savaşları, parlamento içindeki yurtseverlerin seslerini yükseltmeleri SİA'yı Meclislerden geçirmemenin maddi koşullarının varlığını gösteriyor. Hiç kuşkusuz ikili kölelik anlaşmasının Meclislerden geçmesini önleme savaşımı çok daha güçlü, kararlı, tüm ulusal demokratik güçlerin eylem birliğiyle gerçekleştirilen yığınsal antiemperyalist bir savaşımı gerektiriyor. Bu anlamda Türkiye Barış Komitesi'nin yurt ölçüsünde başlattığı kampanyaya omuz vermek, geliştirmek büyük önem taşıyor.

Halkımız, tüm ilerici yurtseverler SİA'ya karşı savaşımla bölgemizde ve dünyada barış savaşımına önemli bir katkıda bulunuyorlar. Yığınsal antiemperyalist gösteriler, parlamento içinde yurtsever ve barışsever güçlerin çıkışları bugüne dek küçümsenmeyecek başarılar elde etti. Özellikle son zamanlarda Amerikan U-2 casusluk uçaklarının göklerimizde uçmasının engellenmesi, bu başarıların başlıcalarından biridir. Yığınsal savaşımla yırtılacak olan SİA da yurtsever, barışsever insanların başarısına bir yenisini ekleyecektir.

SİA'ya karşı sesimizi yükseltelim !...

Yurdumuzun ilerici insanları,
İlerici, yurtsever, barışsever insanlar,

Eğer bugün işsizlikle, pahalılıkla boğaz boğaza hergün dişinle tırnağınla kavga veriyorsan, eğer bir dilim ekmeğe alın teri döküyorsan, eğer çocuklarını doğru dürüst giydiremiyor, okula bile gönderemiyorsan, topraklarımıza dikilen ABD ve NATO üslerine, NATO'ya bağlanmaya, ikili kölelik anlaşmalarına karşı savaşmalısın. Çünkü bugün yurdumuzdaki yokluğun ve yoksulluğun temelinde, üsleriyle, kölelik anlaşmalarıyla, NATO üyeliğiyle gelen emperyalist bağımlılık vardır. İşbirlikçi burjuva iktidarları halkımızın alınterini, milyarlarca lirayı Amerikanın ve NATO'nun silahlanma harcamalarına dökmüşlerdir. Eğer Demirel yönetiminin, IMF'lerin emriyle yürüdüğünü görüyorsan, bunu ulusal çıkarlara, ulusal onura karşı buluyorsan, ikili kölelik anlaşmalarının, ABD ve NATO üslerinin, NATO üyeliğinin karşısına dikilmelisin. Çünkü bu emperyalist para fonlarına, tekellere bu olanakları yaratan, emperyalizmin yurdumuza diktiği askersel üsleri, askersel varlığıdır. Amerikan ve NATO üslerinin topraklarımızdaki varlığı, yurdumuzun varlığını tehdit ediyor. Bu üslerin ve NATO üyeliğinin bizim ulusal savunmamızla, ulusal güvenliğimizle hiçbir bağı yoktur.

Bak Dinle!

Demirel'lerin, Türkeş'lerin emperyalist efendileri, Amerikan ve NATO generalleri açıkça "Türkiye bizim birinci savunma hattımızdır" diyor. Sen kendi gözlerinle Malatya'da, İzmir'de, Adana'da, buralardaki Amerikan ve NATO üslerinden kalkan ABD uçaklarının komşu ve kardeş İran halkına karşı kullanıldığını gördün. Hayır, biz, ABD ve NATO emperyalistlerinin komşu ülkelere ve kardeş halklara karşı saldırı aracı olmayacağız diye haykırdın. Sen Amerikan ve NATO üslerinden kalkan U-2 casusluk uçaklarının komşu sosyalist ülkelere karşı kışkırtıcı amaçlar için göklerimizde uçurulduğunu gördün. U-2 casusluk uçaklarının göklerimizde uçurulmasına izin verilemez diye haykırdın. Topraklarımızdaki ABD ve NATO üslerinin Ürdün ve Lübnan halklarına karşı kullanıldığını unutmadın, unutma!

Yurdumuzun emekçi insanları,
İlerici, Yurtsever, Barışsever İnsanlar,

Bu tehlikeleri kökünden yok etmek için, ikili kölelik anlaşmasına karşı omuzomuza verin! Bakın, Ankara'da, İstanbul'da, Salihli'de, Muğla'da, Çanakkale'de, Zonguldak'da, yurdun her köşesinde, *"İkili Kölelik Anlaşması Yırtılsın", "ABD ve NATO Üsleri Sökülsün", "NATO'ya Son"* haykırışları yükseliyor. Haydi durma, ulusal bağımsızlığımız ve onurumuz için, barış için, halkların antiemperyalist dostluğu ve kardeşliği için sesini yükselt. Kampanyaya katıl!

GÜNEŞLİ DÜNYA
Onbeş Günlük Gazete

Sahibi : Ural ATEŞER
Yazıişleri Müdürü : C.Ali ADIR

● YÖNETİM YERİ: *Nuruosmaniye Cad. No: 59 -61/2 Cağaloğlu-İSTANBUL* YAZIŞMA VE HAVALE ADRESİ: *ÜRÜN YAYINCILIK, PK. 41, Sirkeci - İSTANBUL* ● TÜRKİYE DAĞITIMI: *TEMEL DAĞITIM, Yerebatan Cad. Taşsavaklar Sok. No: 5/2 Cağaloğlu-İSTANBUL* ● DİZGİ: *ÇIĞ YAYINCILIK LTD.ŞTİ.* ● BASKI: *HÜRRİYET OFSET MATBAACILIK VE GAZETECİLİK A.Ş., İSTANBUL* ● YURTİÇİ ABONE: *Altıaylık 250, Bir yıllık 500 Lira* ● YURTDIŞI ABONE: *40 DM.*

BASKI TARİHİ: *25 HAZİRAN 1980*